

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Π.1. ΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΧΩΡΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ	2
Π.1.1. ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ.....	2
Π.1.1.1. Βασικά Δεδομένα της Πρότασης	2
Π.1.1.2. Στόχοι της Πρότασης	3
Π.1.2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ	5
Π.1.2.1. Πληθυσμός.....	5
Π.1.2.2. Οικονομικά ενεργός πληθυσμός, συνολική απασχόληση και ανεργία	17
Π.1.2.3. Οι προοπτικές για τη μελλοντική εξέλιξη του τουρισμού	21
Π.1.2.4. Πιθανές μελλοντικές εξελίξεις στην κλαδική διάρθρωση της απασχόλησης	36
Π.1.2.5. Πιθανές μελλοντικές εξελίξεις στο συνολικό και κατά κεφαλή ΑΕΠ.....	44
Π.1.2.6. Πιθανές μελλοντικές εξελίξεις στην ΑΠΑ κατά ομάδες κλάδων.....	49
Π.1.3. ΠΡΟΤΥΠΟ ΧΩΡΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ	57
Π.1.3.1. Βασικές Κατευθύνσεις Οργάνωσης του Χώρου	60
Π.1.3.2. Οικιστικό Δίκτυο - Ρόλοι και Ιεραρχήσεις	66
Π.1.3.3. Σχέσεις της Περιοχής Μελέτης με τους Ευρύτερους Άξονες Ανάπτυξης.....	73
Π.1.4. ΑΝΑΔΡΑΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟ – ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ	74

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Π.1. ΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΧΩΡΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

Π.1.1. Βασικές Αρχές της Πρότασης

Το δομικό σχέδιο της χωρικής οργάνωσης της περιοχής μελέτης περιγράφει το πρότυπο ανάπτυξης και οργάνωσης του οικιστικού δικτύου, των παραγωγικών δραστηριοτήτων και των ζωνών προστασίας στην έκταση των Δημοτικών Ενοτήτων του Καλλικρατικού Δήμου Χανίων (ΔΕ Χανίων, Σούδας, Ελ. Βενιζέλου, Θερίσου, Ακρωτηρίου, Νέας Κυδωνίας και Κεραμειών). Για τη διαμόρφωση του προτεινόμενου προτύπου ελήφθησαν υπόψη Βασικά Δεδομένα και τέθηκαν Στόχοι, ως εξής:

Π.1.1.1. Βασικά Δεδομένα της Πρότασης

Η πρόταση της μελέτης διαρθρώνεται λαμβάνοντας υπόψη:

- Το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, όπως αυτό ορίζεται κυρίως από το Ν.2508/97 – «Βιώσιμη Οικιστική Ανάπτυξη των πόλεων και οικισμών», την υπ' αρ. 9572/1845/00 Απόφαση Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ – «Τεχνικές Προδιαγραφές μελετών ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ & αμοιβές εκπόνησης» και την υπ' αρ. 10788/04 Απόφαση Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ – «Έγκριση πολεοδομικών σταθεροτύπων και ανώτατα όρια πυκνοτήτων που εφαρμόζονται κατά την εκπόνηση ΓΠΣ /ΣΧΟΟΑΠ και ΠΜ».
- Τις επιτρεπόμενες χρήσεις γης, σύμφωνα με το από 23.3.1987 ΠΔ (ΦΕΚ 166/Δ/6.3.1987), που επανήλθε σε ισχύ μετά την κατάργηση από το Ν. 4389, άρθ. 238 (ΦΕΚ 94/Α/2016) των χρήσεων γης που είχαν θεσμοθετηθεί με το Ν. 4269/2014.
- Το προγραμματικό πλαίσιο ρύθμισης της περιοχής μελέτης, όπως αυτό προσδιορίζεται στο Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Κρήτης (ΠΠΧΣΑΑ-Κ). Βρίσκεται ακόμη σε ισχύ το χωροταξικό πλαίσιο που είχε θεσμοθετηθεί το 2003, ήδη όμως έχει πλήρως ολοκληρωθεί η μελέτη «Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση του ΠΠΧΣΑΑ Κρήτης», η οποία ανατέθηκε το 2012 από το ΥΠΕΚΑ (νυν ΥΠΕΝ) στη σύμπραξη μελετητών Ουρανία Κλουτσινιώτη, Όμικρον ΕΠΕ, Ιωάννης Κατσέλης¹.
- Τις κατευθύνσεις που περιλαμβάνονται στα υπερκείμενα πλαίσια χωροταξικού σχεδιασμού: Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (Απόφ. 6876/4871, ΦΕΚ 128/Α/3.7.2008), καθώς και τα Ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Απόφ. 49828, ΦΕΚ 2464/Β/3.12.2008), Βιομηχανίας (Απόφ. 11508, ΦΕΚ 151/ΑΑΠ/2009), Υδατοκαλλιεργειών (Απόφ. 31722, ΦΕΚ 2505/Β/04.11.2011) και Καταστημάτων Κράτησης (Απόφ. 28704/4362, ΦΕΚ 1575/Β/28.11.2001)².

1 Εκκρεμεί η έκδοση της σχετικής Υπουργικής Απόφασης και η δημοσίευσή της σε ΦΕΚ.

2 Οι κατευθύνσεις των υπερκείμενων πλαισίων λαμβάνονται υπόψη συμπληρωματικά προς τις αντίστοιχες κατευθύνσεις του υπό αναθεώρηση ΠΠΧΣΑΑ Κρήτης, το οποίο, ως μεταγενέστερο, έχει λάβει υπόψη το σύνολο των κατευθύνσεων του Γενικού και Ειδικών Πλαισίων.

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

- Κατά τη διατύπωση των προτάσεων για την χωρική οργάνωση του τουρισμού, έχουν ληφθεί συμβουλευτικά υπόψη μετά από αξιολόγηση οι κατευθύνσεις των ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού 2009 και 2013, τα οποία έχουν παύσει να ισχύουν (ΣΤΕ, 3632/2015, 519/2017).
- Τα εναλλακτικά σενάρια ρύθμισης της περιοχής μελέτης (σενάριο τάσεων, σενάριο παρέμβασης) του Α' σταδίου της μελέτης, από τα οποία προκρίθηκε μετά από αξιολόγηση το σενάριο παρέμβασης και διατυπώθηκε η προκαταρκτική πρόταση οργάνωσης της περιοχής μελέτης (α.π. 11275/16.12.2015 για την αρχική σύμβαση Δ.Ε. Χανίων, Ελ. Βενιζέλου, Θερίσου και Σούδας και α.π. έγκριση της συμπληρωματικής σύμβασης Δ.Ε. Κεραμιών 2431/30.6.2016).
- Την κατεύθυνση για ενοποίηση φυσικού αντικείμενου των υπό εκπόνηση μελετών ΓΠΣ στα όρια του Καλλικρατικού Δήμου Χανίων (απόφαση ΔΣ Χανίων 397/2016 σχετικά με την ενοποίηση του φυσικού αντικείμενου των μελετών ΓΠΣ, ΑΔΑ: 66ΒΜΩΗ5-ΥΞΓ).
- Τα στοιχεία από τις αρμόδιες υπηρεσίες, που αναζήτησε και παρέλαβε ο Μελετητής προκειμένου να επικαιροποιήσει τα στοιχεία που είχαν συγκεντρωθεί στο Α' στάδιο της μελέτης και να ενημερωθεί για νεώτερες θεσμικές εξελίξεις και δεδομένα στην περιοχή μελέτης.
- Οι προτάσεις της εγκεκριμένης Προκαταρκτικής Μελέτης Γεωλογικής Καταλληλότητας, για τις ΔΕ Χανίων, Σούδας, Θερίσου και Ελ. Βενιζέλου (α.π. έγκρισης οικ. 3225/17.9.2015) και ΔΕ Κεραμιών (Α.Π. 2423/7-4-2017). Επιπλέον έχουν ληφθεί υπόψη οι προτάσεις της Μελέτης Γεωλογικής Καταλληλότητας που εκπονήθηκε σε λεπτομερέστερο επίπεδο σχεδιασμού για τις περιοχές οικιστικών επεκτάσεων που προτάθηκαν στο Β1 στάδιο του ΓΠΣ.
- Τη Μελέτη προστασίας και ανάδειξης της Παλαιάς Πόλης και την Προγραμματική Σύμβαση Ολοκληρωμένου Προγράμματος για την Παλαιά Πόλη.
- Το πλαίσιο των δύο Ειδικών Στρατηγικών πλαισίων του Δήμου Χανίων: Στρατηγικό – Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Χανίων, Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων Δήμου Χανίων.
- Το ΠΕΠ Κρήτης 2014-2020 καθώς και τα άλλα Επιχειρησιακά Προγράμματα που προβλέπονται για χρηματοδότηση χωρικών παρεμβάσεων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020 (Π.Α.Α., ΥΜΕΠΕΡΑΑ, κ.α.).
- Την υπ. αριθ. 997/ αριθμός πρακτικού 41/ΑΔΑ: 7 ΔΠΝΩΗ5 – ΓΕΠ απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Χανίων με την οποία εγκρίθηκε η περιοχή παρέμβασης – υλοποίησης ΒΑΑ.

Π.1.1.2. Στόχοι της Πρότασης

Η πρόταση έχει ως γενικό στόχο τη βέλτιστη δυνατή οργάνωση των χρήσεων γης στην περιοχή μελέτης, με σκοπό την βελτίωση της ποιότητας ζωής και την υποστήριξη της τοπικής ανάπτυξης και τη

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

διατήρησή της σε βάθος χρόνου (αιεφορία). Για την επίτευξη του γενικού στόχου τίθενται οι εξής ειδικότεροι στόχοι:

- Προώθηση της ακτινοβολίας του αστικού κέντρου (Χανιά-Σούδα) με άξονες αναφοράς την έρευνα και τεχνολογία, τον πολιτισμό, την παραγωγή και πιστοποίηση γεωργοπεριβαλλοντικών προϊόντων, το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον, τον ποιοτικό τουρισμό (ΠΠΧΣΑΑ-Κ, σ. 39).
- Συντονισμός με προτάσεις των ΓΠΣ ΔΕ Ακρωτηρίου – ΔΕ Ν. Κυδωνίας για υλοποίηση συνεκτικού χωρικού σχεδιασμού για το σύνολο του Δ. Χανίων.
- Αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και δημιουργία ευνοϊκών προϋποθέσεων ενίσχυσης της αναπτυξιακής δυναμικής του Δ. Χανίων.
- Διάχυση ανάπτυξης στο σύνολο των ΔΕ του Δ. Χανίων λαμβάνοντας υπόψη συγκριτικά πλεονεκτήματα και ευκαιρίες για την αξιοποίησή τους.
- Υιοθέτηση της αρχής της *συνεκτικής πόλης* με έμφαση στην ποιότητα του οικιστικού περιβάλλοντος (βλ. σχετική αναφορά παρακάτω).
- Χωροθέτηση νέων περιοχών οικιστικής ανάπτυξης (επεκτάσεις, εντάξεις).
- Χωροθέτηση νέων περιοχών οικιστικής ανάπτυξης προκειμένου να καλυφθούν οι προβλεπόμενες πρόσθετες μελλοντικές ανάγκες αλλά και να εξασφαλιστεί η λειτουργική ένταξη των εκτός σχεδίου οικιστικών αναπτύξεων στον πολεοδομικό ιστό (επεκτάσεις, εντάξεις).
- Χωροθέτηση περιοχών οργανωμένης ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων και περιορισμός της εκτός σχεδίου δόμησης.
- Αποτελεσματική προστασία / ανάδειξη / αξιοποίηση των φυσικών πόρων της περιοχής μελέτης (αρδευόμενη γεωργική γη, προστατευόμενες περιοχές φυσικού περιβάλλοντος, υδάτινο δυναμικό), των περιοχών αρχαιολογικού-πολιτιστικού ενδιαφέροντος και του τοπίου.
- Άμβλυση των συγκρούσεων χρήσεων γης και ανάταξη των αρνητικών αποτελεσμάτων της απρογραμμάτιστης δόμησης στις εντός και εκτός σχεδίου περιοχές.
- Περιορισμός των πηγών ρύπανσης.
- Υποστήριξη οικισμών με φθίνοντα πληθυσμό και πολυκεντρική ανάπτυξη.

Η αρχή της «*συνεκτικής*» ή «*συμπαγούς*» πόλης, έχει την έννοια του προσδιορισμού των απαιτούμενων εκτάσεων για οικιστικές επεκτάσεις βάσει επαρκούς τεκμηρίωσης, ώστε να περιορίζεται η αντικατάσταση γεωργικής γης και περιβαλλοντικών πόρων εν γένει από την αστική ανάπτυξη. Παράλληλα, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπλαση και αστική αναγέννηση υφιστάμενων περιοχών της πόλης που διαθέτουν σημαντικές αναπτυξιακές προοπτικές, αλλά χαρακτηρίζονται και από έντονα πολεοδομικά και κοινωνικο-οικονομικά προβλήματα.

Σύγχρονα θεσμικά εργαλεία που συνεπικουρούν το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο στην ικανοποίηση των παραπάνω στόχων είναι οι ΟΧΕ (Εγκ. ΕΥΣΣΑ της ΓΓΔΕ-ΕΣΠΑ, α.π. 81168/ΕΥΣΣΑ/1796, 30/7/2015), τα ΣΟΑΠ

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

(Ν. 2742/1999) και οι Αστικές Αναπλάσεις (Ν. 2508/1997). Βασικές συνιστώσες της συνεκτικής πόλης είναι η πολυκεντρική οργάνωση, η λελογισμένη υιοθέτηση μικτών χρήσεων γης, η βιώσιμη κινητικότητα με υποστήριξη ήπιων μορφών κυκλοφορίας, η ορθολογική οργάνωση των δικτύων υποδομής, η μείωση της ρύπανσης, και η εξοικονόμηση ενέργειας.

Ο σύγχρονος χωροταξικός και πολεοδομικός προβληματισμός περιλαμβάνει επίσης την αντιμετώπιση φαινομένων της Κλιματικής Αλλαγής και τη δημιουργία προϋποθέσεων Ανθεκτικότητας (resilience) στον κοινωνικοοικονομικό και χωρικό ιστό.

Π.1.2. Προγραμματικά Μεγέθη

Στην ενότητα αυτή γίνεται αναφορά στα βασικά προγραμματικά μεγέθη σε επίπεδο Δημοτικής Ενότητας και οικισμών, όπως αυτά προέκυψαν από τα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία, μετά από συνεκτίμηση του προγραμματικού πλαισίου (αναπτυξιακές και χωροταξικές κατευθύνσεις), των ενδογενών δυνατοτήτων που σχετίζονται με την παραγωγική βάση και τους ανθρώπινους πόρους, τις σχέσεις εργασίας και κατοικίας κλπ.

Συγκεκριμένα, διαμορφώνονται εκτιμήσεις / προβλέψεις της πιθανής μελλοντικής εξέλιξης (έτος στόχος για τις ανάγκες της παρούσας μελέτης είναι το 2031 αλλά στα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ παρατίθενται μέχρι το έτος 2041) του πληθυσμού, του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, της ανεργίας και της απασχόλησης (συνολικής και ανά κλάδο), της τουριστικής κίνησης και δυναμικού, του ΑΕΠ και της ΑΠΑ ανά κλάδο.

Οι εκτιμήσεις αυτές διαμορφώνονται με αξιοποίηση αντίστοιχων προβλέψεων έγκυρων οργανισμών για την Ελλάδα, όπως η EUROSTAT και η ΕΛΣΤΑΤ, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, το Γαλλικό ερευνητικό ινστιτούτο CEPII και το World Travel and Tourism Council (WTTC). Εν συνεχεία, σε μια «εκ των άνω» διαδικασία, διαμορφώνονται εκτιμήσεις για τα μερίδια του Δήμου Χανίων στα σχετικά σύνολα της χώρας, καθώς και για τα μερίδια των Δ.Ε. και, όπου είναι εφικτό, των ΔΚ-ΤΚ, στα σχετικά σύνολα του Δήμου Χανίων³.

Π.1.2.1. Πληθυσμός

Η EUROSTAT διαμορφώνει προβλέψεις της μελλοντικής εξέλιξης του πληθυσμού ανά Περιφέρεια (περιοχή NUTS II) της Ε.Ε., περιλαμβανομένης της Περιφέρειας Κρήτης. Παράλληλα, η ΕΛΣΤΑΤ διαμορφώνει προβλέψεις μελλοντικής εξέλιξης του πληθυσμού του συνόλου της Ελλάδας. Οι προβλέψεις αυτές των δύο έγκυρων υπηρεσιών – οι οποίες συνοψίζονται στον Πίνακα Π.1.1 – είναι η βάση των εκτιμήσεων της μελλοντικής εξέλιξης του πληθυσμού του Δήμου Χανίων στην «εκ των άνω» προσέγγιση, όπως περιγράφεται κατωτέρω.

³ Σημειώνεται ότι μετά την υποβολή του Α' Σταδίου, δημοσιεύθηκαν τα στοιχεία της Απογραφής 2011 στο επίπεδο των οικισμών, καθώς και όσον αφορά στα δημογραφικά και οικονομικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού. Στο παρόν έχει γίνει αναθεώρηση των προβλέψεων του Α' Σταδίου, στη βάση των διαθέσιμων στοιχείων της Απογραφής 2011, καθώς και πιο πρόσφατων στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ που αφορούν στην τουριστική κίνηση, στο ΑΕΠ και στην ΑΠΑ. Επιπλέον αντλήθηκαν και στοιχεία από την μελέτη Αξιολόγησης, αναθεώρησης και εξειδίκευσης Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κρήτης η οποία ολοκληρώθηκε και εγκρίθηκε το τελικό Β2 στάδιο.

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Πίνακας Π.1.1: Προβλέψεις EUROSTAT για την Εξέλιξη του Πληθυσμού της Κρήτης και ΕΛ.ΣΤΑΤ για την Εξέλιξη του Πληθυσμού της Ελλάδας στο Μέλλον

	2011	2016	2021	2026	2031	2036	2041
Προβλέψεις EUROSTAT για το Μελλοντικό Πληθυσμό της Κρήτης							
Πληθυσμός	627.144	631.964	632.625	632.048	632.739	635.514	639.105
ΜΕΡΜ		0,15%	0,02%	-0,02%	0,02%	0,09%	0,11%
Προβλέψεις ΕΛΣΤΑΤ για το Μελλοντικό Πληθυσμό της Ελλάδας							
Πληθυσμός	11.359.626	11.533.492	11.632.971	11.681.659	11.700.765	11.695.419	11.666.186
ΜΕΡΜ		0,30%	0,30%	0,30%	0,30%	0,30%	0,30%

Παρατηρείται ότι σημείο εκκίνησης των προβλέψεων αυτών της EUROSTAT και της ΕΛΣΤΑΤ είναι πληθυσμός της Κρήτης και της Ελλάδας το 2011 διαφορετικός από αυτόν της Απογραφής 2011, η οποία είναι η βάση της ανάλυσης και των προβλέψεων του συνόλου της παρούσας μελέτης. Κατά συνέπεια, στη διαμόρφωση των εκτιμήσεων του παρόντος λαμβάνονται υπ' όψη οι προκύπτοντες από τη EUROSTAT και την ΕΛΣΤΑΤ μέσοι ετήσιοι ρυθμοί μεταβολής (ΜΕΡΜ) του πληθυσμού κατά περίοδο και όχι τα απόλυτα μεγέθη του πληθυσμού που προβλέπουν οι δύο πηγές.

Π.1.2.1.1 Πιθανή μελλοντική εξέλιξη του συνολικού πληθυσμού του Δήμου Χανίων

Με βάση τις προαναφερθείσες προβλέψεις EUROSTAT και ΕΛΣΤΑΤ και τις προβλέψεις του Περιφερειακού Πλαισίου Κρήτης για τις ευρύτερες περιοχές, διαμορφώνονται 6 εναλλακτικές εκτιμήσεις της πιθανής μελλοντικής εξέλιξης του συνολικού πληθυσμού του Δήμου Χανίων για το έτος 2031, ως εξής:

- ❖ *Εναλλακτική Εκτίμηση 1*, βάσει της πρόβλεψης της EUROSTAT για τη μελλοντική εξέλιξη του πληθυσμού της Περιφέρειας Κρήτης (εκτιμώμενος πληθυσμός 110.273 κατ.).
- ❖ *Εναλλακτική Εκτίμηση 2*, στη βάση της ελαστικότητας του ΜΕΡΜ του πληθυσμού του Δήμου Χανίων ως προς το ΜΕΡΜ του πληθυσμού του συνόλου της Ελλάδας, όπως προσδιορίζεται βάσει των σχετικών προβλέψεων της ΕΛΣΤΑΤ (ενδιάμεσο σενάριο προβλέψεων της ΕΛΣΤΑΤ, 117.533 κατ.).
- ❖ *Εναλλακτική Εκτίμηση 3*, στην οποία θεωρείται ότι ο Δήμος Χανίων θα διατηρήσει στο μέλλον το ποσοστό του στο συνολικό πληθυσμό της Κρήτης που είχε το 2011 (17,4%) σταθερό καθ' όλη την περίοδο αναφοράς – με τον πληθυσμό της Κρήτης προσδιορισμένο από την πρόβλεψη της EUROSTAT (εκτιμώμενος πληθυσμός 110.329 κατ.).
- ❖ *Εναλλακτική Εκτίμηση 4*, κατά την οποία ο πληθυσμός του Δήμου Χανίων θα μεταβληθεί ανά πενταετία της περιόδου 2011-2041 με ΜΕΡΜ ίσους με τους προβλεπόμενους από την ΕΛΣΤΑΤ για το συνολικό πληθυσμό της χώρας (εκτιμώμενος πληθυσμός 111.905 κατ.).
- ❖ *Εναλλακτική Εκτίμηση 5*, στην οποία θεωρείται ότι ο πληθυσμός του Δήμου Χανίων θα αυξηθεί στο μέλλον με σταθερό ΜΕΡΜ, ίσο με αυτόν της περιόδου 2001-2011 (εκτιμώμενος πληθυσμός 132.970 κατ.).

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

- ❖ *Εναλλακτική Εκτίμηση 6*, στην οποία θεωρείται ότι ο πληθυσμός του Δήμου Χανίων θα αυξηθεί στο μέλλον με σταθερό ΜΕΡΜ, ίσο με αυτόν της πιο μακροπρόθεσμης περιόδου 1991-2011 (εκτιμώμενος πληθυσμός 140.996 κατ.).
- ❖ *Εκτιμήσεις μελέτης Περιφερειακού Πλαισίου Κρήτης* (εκτιμώμενος πληθυσμός 132.224 κατ.).

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται συνοπτικά τα πληθυσμιακά μεγέθη σύμφωνα ανά εναλλακτική εκτίμηση.

Εκτιμήσεις πιθανής μελλοντικής εξέλιξης συνολικού πληθυσμού Δήμου Χανίων	2011	2021	2031
1. Εξίσωση ΜΕΡΜ Δήμου προς ΜΕΡΜ Κρήτης βάσει EUROSTAT	108.642	110.262	110.273
2. Εξίσωση ΜΕΡΜ Δήμου προς ΜΕΡΜ Ελλάδας βάσει ΕΛ.ΣΤΑΤ.	108.642	116.374	117.533
3. Δήμος % Πληθυσμού Κρήτης 2011 Σταθερό	108.642	110.309	110.329
4. ΜΕΡΜ Δήμου ίσος με ΜΕΡΜ Ελλάδας βάσει ΕΛ.ΣΤΑΤ.	108.642	111.256	111.905
5. ΜΕΡΜ Δήμου 2001-2011 Σταθερός στο Μέλλον	108.642	120.192	132.970
6. ΜΕΡΜ Δήμου 1991-2011 Σταθερός στο Μέλλον	108.642	123.766	140.996
7. ΠΠΧΣΑΑ Κρήτης	108.642	120.192	132.225

Πηγή: Ομάδα Μελέτης

Από τις επτά αυτές εκτιμήσεις (έξι εναλλακτικές και οι προβλέψεις του Περιφερειακού) της πιθανής μελλοντικής εξέλιξης του συνολικού πληθυσμού του Δήμου Χανίων, ιδιαίτερη βαρύτητα δίδεται στην 5η εναλλακτική και στις εκτιμήσεις του ΠΠΧΣΑΑ Κρήτης, οι οποίες συμπίπτουν σε πληθυσμό του Δήμου για το έτος 2031, ανερχόμενο σε 132.200 κατοίκους. Η αιτιολόγηση των επιλογών δίδεται στη συνέχεια.

Προβλέψεις Βασικών Μεγεθών από το νέο ΠΠΧΣΑΑ Κρήτης

Στην παρακάτω ενότητα αναλύονται και συνεκτιμώνται οι προβλέψεις Βασικών Μεγεθών της αξιολόγησης, αναθεώρησης και εξειδίκευσης του νέου Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) Περιφέρειας Κρήτης ανά Περιφερειακή Ενότητα για το 2021 βασιζόμενες στη μεθοδολογική προσέγγιση κατά το Ρεαλιστικό σενάριο της μελέτης.

Προβλέψεις πληθυσμού

Ξεκινώντας απ' το έτος 2012, οι κατανομές των συνολικών μεγεθών της Κρήτης στις Περιφερειακές Ενότητες ακολουθούν την εξής προσέγγιση:

- Γίνεται κατανομή της απασχόλησης κατά κύριο κλάδο, θεωρώντας ότι οι ρυθμοί μεταβολής της απασχόλησης στον κλάδο θα είναι ενιαίοι σε όλες τις Περιφερειακές Ενότητες. «Εξαίρεση εισάγεται μόνο για την απασχόληση στα καταλύματα – εστίαση (άμεση τουριστική απασχόληση). Η υστέρηση

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

ανάπτυξης της τουριστικής δραστηριότητας κυρίως στο Λασιίθι, σε αντίθεση με την υπερανάπτυξη στο Ηράκλειο, οδηγεί σε επιλογές που θα ευνοούν ταχύτερη ανάπτυξη στο Λασιίθι κυρίως και λιγότερο στο Ρέθυμνο». Έτσι προκύπτει η προβλεπόμενη συνολική απασχόληση σε κάθε Περιφερειακή Ενότητα το 2021.

- Για κάθε Περιφερειακή Ενότητα γίνεται πρόβλεψη της πυραμίδας ανά πενταετές κλιμάκιο ηλικιών που προκύπτει για το 2021 από το μόνιμο πληθυσμό της Ενότητας κατά το 2011. Από αυτή την πυραμίδα υπολογίζεται το ποσοστό του πληθυσμού ηλικιών 20-65 ετών, που αποτελούν την δεξαμενή του εργατικού δυναμικού.
- «Θεωρείται ότι ο πληθυσμός κάθε Περιφερειακής Ενότητας το 2021 εξελίσσεται με διαφοροποίηση από το μέσο όρο της Κρήτης τέτοια που να εκφράζει τόσο τη διαφοροποίηση της μεταβολής της απασχόλησης στην περίοδο 2011-2021, όσο και τη διαφοροποίηση στο ποσοστό παραγωγικών ηλικιών 20-65 ετών κατά το 2021».

Προβλεπόμενη απασχόληση

Τα στοιχεία που διατίθενται προέρχονται από την έρευνα εργατικού δυναμικού και αφορούν το σύνολο της Περιφέρειας Κρήτης για το έτος 2010 και την πρόβλεψη της απασχόλησης για το Σύνολο της Κρήτης το 2021.

Επίσης, αξιοποιούνται τα στοιχεία για την Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία ανά κλάδο απασχόλησης ώστε να προσεγγιστεί η κατανομή της απασχόλησης ανά κλάδο και Περιφερειακή Ενότητα και να γίνει πρόβλεψη για το 2021.

«Ο ρυθμός αύξησης της συνολικής απασχόλησης που προκύπτει ανά Περιφερειακή Ενότητα είναι υψηλότερος στο Λασιίθι και χαμηλότερος σε Χανιά και Ηράκλειο. Δεν είναι όμως αρκετός ώστε να συνεπάγεται σημαντική διαφοροποίηση στα ποσοστά συμμετοχής κάθε Περιφερειακής Ενότητας στη συνολική απασχόληση της Κρήτης».

Πληθυσμός παραγωγικών ηλικιών

Εφαρμόζοντας ειδικά ποσοστά γονιμότητας και θνησιμότητας ανά πενταετές κλιμάκιο ηλικίας στο μόνιμο πληθυσμό 2011 κάθε Περιφερειακής Ενότητας προκύπτει ότι, λόγω των ιδιομορφιών της πυραμίδας μόνιμου πληθυσμού 2011, το ποσοστό των παραγωγικών ηλικιών 20-64 ετών θα μειωθεί αξιολογικά στις Ενότητες Ηρακλείου και Χανίων, οριακά μόνο στην Ενότητα Λασιθίου, ενώ θα αυξηθεί στην Περιφερειακή Ενότητα Ρεθύμνου.

Προβλεπόμενος πληθυσμός ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η διαφοροποίηση των πληθυσμιακών προβλέψεων για τη νήσο από τις προαναφερθείσες οφείλεται στο ότι το Περιφερειακό Πλαίσιο λαμβάνει υπόψη και αναπτυξιακά κριτήρια που περιγράφονται στη συνέχεια. Σημαντική αύξηση προκύπτει για την Περιφερειακή Ενότητα Λασιθίου και Ρεθύμνου. Για τα Χανιά η προβλεπόμενη αύξηση είναι σχεδόν ίση με το μέσο όρο της Κρήτης, ενώ στο Ηράκλειο η αύξηση θα είναι οριακά χαμηλότερη από το μέσο όρο της Κρήτης.

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Πίνακας Π.1.2 : Προβλεπόμενος πληθυσμός 2021 ανά Περιφερειακή Ενότητα

	Πληθυσμός 2021	Πληθυσμός 2011	Ρυθμός μεταβολής πληθυσμού 2011-21
Κρήτη	719.028	682.928	0,5%
Ηράκλειο	351.083	338.052	0,4%
Λασιθί	83.812	75.995	1,0%
Ρέθυμνο	103.554	97.059	0,6%
Χανιά	180.579	171.822	0,5%

Οι προβλέψεις στις Περιφερειακές Ενότητες για το 2031 στο Δήμο Χανίων για τα έτη 2021 και 2031 – Ρεαλιστικό σενάριο

Όπως σημειώνεται και για την πρόβλεψη του συνόλου της Κρήτης, δεδομένης της μεγάλης απόστασης χρόνου από τον ορίζοντα του 2031, η αναλυτική μοντελοποίηση που χρησιμοποιήθηκε για το 2021 θα υπόκειται σε μεγάλα περιθώρια σφάλματος. Έτσι η πρόβλεψη αφενός περιορίζεται σε μόνο το στοιχείο του πληθυσμού, ενώ αφετέρου ακολουθεί την προσέγγιση των εύλογων περιορισμών και παραδοχών. Γίνονται δεκτοί οι εξής περιορισμοί-παραδοχές:

Περιφερειακή Ενότητα Χανίων – Δήμος Χανίων

Η Περιφερειακή Ενότητα Χανίων γνώρισε αύξηση πληθυσμού που ήταν πολύ κοντά στο μέσο όρο της Κρήτης τόσο στη δεκαετία 2001-2011, όσο και στη δεκαετία 1991-2001. «Από την πρόβλεψη εξέλιξης της απασχόλησης (βλ. αμέσως προηγούμενο τμήμα) προκύπτει ότι στην περίοδο 2011-2021 η αύξηση πληθυσμού της Ενότητας θα είναι επίσης πολύ κοντά στη μέση αύξηση του συνόλου της Κρήτης». Για την περίοδο 2021-2031 θεωρείται και πιθανό και επιθυμητό να συνεχίσει να είναι ίση με τη μέση αύξηση του συνόλου της Κρήτης.

Ο πληθυσμός του Δήμου Χανίων αυξήθηκε με ρυθμό, που ήταν σημαντικά υψηλότερος από της Περιφερειακής Ενότητας τόσο στη δεκαετία 1991-2001 όσο και κατά την επόμενη δεκαετία 2001-2011. Θεωρείται και επιθυμητό και πιθανό να συνεχίσει να έχει ρυθμό υψηλότερο της Περιφερειακής Ενότητας και στις περιόδους 2011-2021 και 2021-2031.

Περιφέρεια Κρήτης (2011: 682.928) **2031: 757.036**

Δήμος Χανίων (2011: 116.154) **2031: 132.224**

Πίνακας Π.1.3 : Δήμος Χανίων: Εκτίμηση Μελλοντικής Κατανομής Μόνιμου Πληθυσμού Προσαρμοσμένη στις Προβλέψεις του Περιφερειακού Πλαισίου ανά Δ.Ε.

Κωδικοί		Δημοτική Ενότητα /	Αριθμός	Ατόμων		
Καλλικρ.	Καποδ.	Έτος Απογραφής - Εκτιμήσεις	1991	2001	2011	2031
1	2	3	4	5	6	7
7401	94	ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ	83.712	98.202	108.642	132.225
740101	94010000	Δ.Ε. ΧΑΝΙΩΝ	51.710	55.838	53.910	61.068

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

740102	94020000	Δ.Ε. ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ	6.037	9.773	13.100	19.944
740103	94080000	Δ.Ε. ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ	8.715	10.636	13.145	15.348
740104	94090000	Δ.Ε. ΘΕΡΙΣΟΥ	5.095	6.517	8.596	10.012
740105	94120000	Δ.Ε. ΚΕΡΑΜΕΙΩΝ	1.366	1.325	678	795
740106	94180000	Δ.Ε. Ν. ΚΥΔΩΝΙΑΣ (Γαλατά)	4.964	7.368	10.771	14.783
740107	94210000	Δ.Ε. ΣΟΥΔΑΣ	5.825	6.745	8.442	10.275

Η προσαρμογή της πληθυσμιακής προβολής του Δήμου Χανίων για το έτος 2031 ακολουθεί την αναπτυξιακή λογική του Περιφερειακού Πλαισίου Κρήτης του 2016 του οποίου έχει εγκριθεί το τελικό Β2 στάδιο και προβλέπεται να θεσπιστεί.

Κατ' επέκταση συνεπώς της στατιστικής ανάλυσης των οικονομικών και πληθυσμιακών μεγεθών του Δήμου Χανίων που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του πρώτου σταδίου της παρούσας μελέτης και συμπληρώθηκε ως ανωτέρω, η προαναφερόμενη «Αναπτυξιακή Διάσταση» του Περιφερειακού Πλαισίου συντείνει στον ρεαλιστικό προσδιορισμό του πληθυσμιακού μεγέθους του Δήμου αυξητικά, και επιπλέον των κριτηρίων της στατιστικής προβολής.

Συγκεκριμένα, η αναπτυξιακή φυσιογνωμία της νήσου, όπως προκύπτει από τις προβλέψεις που υιοθετήθηκαν στο ΠΠΧΣΑΑ Κρήτης για τις πληθυσμιακές κατανομές, συνοψίζεται στο ότι η Κρητική οικονομία επωφελείται από τους διαθέσιμους πόρους του ΕΣΠΑ 2014-2020 και τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που διαθέτει η Περιφέρεια και επιτυγχάνει υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης κατά μέσο ετήσιο όρο στην περίοδο αυτή.

Η εξειδίκευση της Κρήτης και ειδικότερα του Δήμου Χανίων σε τομείς αιχμής όπως ο κλάδος των καταλυμάτων, της εστίασης και οι συνδεδεμένοι με αυτόν κλάδοι μεταφορών, πρακτορεύσεων και τμήματος του λιανικού εμπορίου εξακολουθούν ν' αντιπροσωπεύουν σημαντικό ποσοστό της απασχόλησης το 2031 και δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας. Ανακάμπτει επίσης ο αγροτοδιατροφικός τομέας, που κερδίζει θέσεις απασχόλησης κατά την ίδια περίοδο.

Όσον αφορά στην πρόβλεψη πληθυσμού για το έτος στόχο 2031, η παρούσα μελέτη του ΓΠΣ Δ. Χανίων, βασίζεται στις στατιστικές αναλύσεις και προβλέψεις της ΕΛΣΤΑΤ και της EUROSTAT αλλά σχεδιάζει την προοπτική εξέλιξης της νήσου σε μια όπως αναφέρει, «ρεαλιστική αναπτυξιακή διάσταση».

Η κατανομή βασικών μεγεθών δίδεται ανά Περιφερειακή Ενότητα. Οι προβλέψεις στηρίζονται σε αναλυτικό μοντέλο προβλέψεων παραγωγής, δαπάνης, απασχόλησης, ανεργίας και κινήσεων πληθυσμού που περιγράφεται στην εγκεκριμένη μελέτη του Περιφερειακού Πλαισίου Κρήτης. Ο πληθυσμός της Περιφερειακής Ενότητας Χανίων αυξάνεται με μέσο ετήσιο ρυθμό $\leq 0,5\%$ στην περίοδο 2011-2031, το ίδιο δε ισχύει και για τον Δήμο Χανίων. Διαπιστώνεται ότι η Π.Ε γνώρισε αύξηση πληθυσμού που ήταν πολύ κοντά στο μέσο όρο της Κρήτης κατά την εικοσαετία 1991-2011. Προκύπτει ότι στην περίοδο 2011-2031 η αύξηση πληθυσμού της Ενότητας θα είναι επίσης πολύ κοντά στη μέση αύξηση του συνόλου της Κρήτης και από τις 171.822 το 2011,

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

θα ξεπεράσει τις 188,5 χιλιάδες το 2031. Αντίστοιχα ο Δήμος, από τις 116.154 μόνιμο πληθυσμό το 2011 θα φτάσει τους 132,2 χιλιάδες το 2031 που είναι το έτος στόχος και της παρούσας μελέτης (βλ. σελ. 64 – τεύχος εγκεκριμένου Β2 στ. ΠΠΧΣΑΑ Κρήτης).

Π.1.2.1.2 Υποθέσεις και Στόχοι Πληθυσμιακής εξέλιξης - κατανομής στις εξεταζόμενες χωρικές ενότητες

Η πιθανή μελλοντική κατανομή του κατά τα ανωτέρω συνολικού πληθυσμού του Δήμου κατά Δ.Ε. και Δ.Κ.-Τ.Κ. εκτιμάται με βάση τις προβολές πληθυσμού που προαναφέρονται, τα βασικά χαρακτηριστικά των οποίων είναι:

- ❖ Η υπόθεση της σταδιακής σύγκλισης του ΜΕΡΜ του μόνιμου πληθυσμού των διαφόρων χωρικών ενότητων του Δήμου και των οικισμών του από τα επίπεδα της περιόδου 2001-2011 στο ΜΕΡΜ του συνολικού πληθυσμού του Δήμου κατά την τελευταία πενταετία της περιόδου αναφοράς ως το 2031, όπου η σύγκλιση αυτή δικαιολογείται για τους λόγους που αναφέρθηκαν ανωτέρω.

Ειδικά κατά την πρώτη πενταετία της περιόδου αυτής 2011-2016, θεωρείται ότι ο ΜΕΡΜ κάθε επί μέρους χωρικής ενότητας διαμορφώνεται στο επίπεδο που καθορίζεται αφ' ενός από το ΜΕΡΜ του συνόλου του Δήμου κατά την περίοδο αυτή (εκτιμώμενο στο επίπεδο του 0,53%, κατά τα ανωτέρω) και, αφ' ετέρου, από την ελαστικότητα ή διαφορά του ΜΕΡΜ της συγκεκριμένης χωρικής ενότητας ή οικισμού προς/από το ΜΕΡΜ του συνόλου του Δήμου τις περιόδους 1991-2011 και 2001-2011 (λαμβάνεται ο μέσος όρος των ΜΕΡΜ που προκύπτουν βάσει κάθε μιας από τις περιόδους αυτές). Ο ειδικός χειρισμός της πρώτης αυτής πενταετίας γίνεται σε αναγνώριση του ότι η δυναμική της επηρεάζεται εντονότερα από τη δυναμική του παρελθόντος από ό,τι η δυναμική μεταγενέστερων περιόδων. Δεδομένου του κατ' αυτό τον τρόπο προσδιορισμένου ΜΕΡΜ της περιόδου 2011-2016, ισχύει η αποδοχή της σύγκλισης των ΜΕΡΜ των επί μέρους χωρικών ενότητων και οικισμών στο ΜΕΡΜ του συνόλου του Δήμου την τελευταία πενταετία 2036-2041, όταν όλοι οι ΜΕΡΜ καθίστανται ίσοι με 0,34%.

Οι ΜΕΡΜ της περιόδου 2021-2031 υπολογίζονται με βάση τα αναπτυξιακά κριτήρια.

- ❖ Η δεύτερη υπόθεση θεωρεί ότι οι χωρικές ενότητες και μικρότεροι οικισμοί του Δήμου Χανίων θα διατηρήσουν στο μέλλον τουλάχιστον το μερίδιο / ποσοστό του συνολικού μόνιμου πληθυσμού του Δήμου που κατείχαν το 2011.
- ❖ Η τρίτη και βασικότερη υπόθεση βασίζεται στο ότι οι δυναμικότεροι οικισμοί και Δημοτικές Ενότητες θα αυξήσουν στο μέλλον τον πληθυσμό τους απορροφώντας ένα μέρος του μελλοντικού πληθυσμού της Δημοτικής Ενότητας Χανίων ώστε αυτή να μπορέσει να διασώσει αφενός τις σημαντικές αγροτικές περιοχές που περιλαμβάνει κι αφετέρου να εξελιχθεί χωρίς τις αναμενόμενες ασφυκτικές πιέσεις εξασφαλίζοντας τις συνθήκες εξυπηρέτησης και τις υποδομές που επιβάλλεται σύμφωνα με τα ισχύοντα σταθερότυπα στις πολεοδομικές ενότητες απ' τις οποίες σήμερα απουσιάζουν ή εμφανίζουν ελλείψεις.

Πρέπει δηλαδή να αποφευχθεί η σχεδόν πλήρης εγκατάλειψη μειονεκτικών περιοχών όπως η Δ.Ε. Κεραμειών κ.ά. και να μειωθούν οι ανισότητες μεταξύ των διαφόρων χωρικών ενότητων του Δήμου.

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Όπως φαίνεται κατά την κριτική εξέταση των ανωτέρω εναλλακτικών υποθέσεων, υπάρχει το ενδεχόμενο να αυξάνονται οι ανισότητες μεταξύ των διαφόρων χωρικών ενοτήτων, με ενίσχυση του πληθυσμού των δυναμικών περιοχών μόνον και την εγκατάλειψη άλλων περιοχών. Γι' αυτό, επιλέγονται ως προγραμματικά μεγέθη για το μέλλον εκείνα που προσβλέπουν σχετικά πιο ισόρροπη κατανομή του πληθυσμού στις διάφορες περιοχές, τουλάχιστον χωρίς επιδείνωση της εγκατάλειψης των πιο αδύναμων οικισμών, αλλά, όπου είναι δυνατόν, και η ενίσχυσή τους.

Οι τελικές εκτιμήσεις του παρόντος ως προς την πιθανή μελλοντική εξέλιξη του συνολικού πληθυσμού του Δήμου Χανίων και η κατανομή του πληθυσμού κατά Δ.Ε., Δ.Κ.-Τ.Κ. και οικισμό διαμορφώνονται όπως παρουσιάζονται στον επόμενο πίνακα.

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Πίνακας Π.1.4: Δήμος Χανίων: Τελική Πρόβλεψη Μελλοντικής Κατανομής Μόνιμου Πληθυσμού κατά Οικισμό, Δ.Κ.-Τ.Κ. και Δ.Ε.

Δημοτική Ενότητα, Δημοτική-Τοπική Κοινότητα και Οικισμοί						
Κωδικοί						
Καλλικράτη	Καποδ.	Όνομασία	1991	2001	2011	2031
1	2	3	4	5	6	7
7401	94	ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ	83.712	98.202	108.642	132.225
740101	94010000	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΑΝΙΩΝ	51.710	55.838	53.910	61.068
74010101	94010100	Δημοτική Κοινότητα Χανίων	51.710	55.838	53.910	61.068
7401010101	94010101	Χανιά,τα	51.710	55.838	53.910	61.068
740102	94020000	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ	6.037	9.773	13.100	19.944
74010201	94020100	Δημοτική Κοινότητα Αρωνίου	1.591	1.992	3.003	4.210
7401020101	94020101	Πιθάριον,το	582	1.067	1.724	2.557
7401020102	94020102	Άγιος Νικόλαος,ο	132	96	0	0
7401020103	94020103	Ανεμόμυλοι,οι	502	194	237	260
7401020104	94020104	Ζορνάδης,ο	0	0	0	0
7401020105	94020105	Καθιανά,τα (Καθιανά, τα)	164	308	413	595
7401020106	94020106	Παζινός,ο (Παξιμός,ο)	211	327	629	798
74010202	94020200	Δημοτική Κοινότητα Κουνουπιδιανών	2.224	5.070	8.620	14.250
7401020201	94020201	Κουνουπιδιανά,τα	1.612	3.667	6.334	9.759
7401020202	94020202	Καλαθάς,ο	106	332	634	1.195
7401020203	94020203	Καμπάνιον,το	89	184	476	793
7401020204	94020204	Σταυρός,ο	76	325	460	807
7401020205	94020205	Χωραφάκια,τα	341	562	716	1.696
74010203	94020300	Τοπική Κοινότητα Μουζουρά	564	1.120	268	267
7401020301	94020301	Μουζουράς,ο	466	949	134	132
7401020302	94020302	Αγία Ζώνη,η	0	31	27	28
7401020303	94020303	Γαλήνη,η	27	70	48	59
7401020304	94020304	Καλόρρουμα,το	42	51	53	41
7401020305	94020305	Κουμαρές,ο	0	0	0	0
7401020306	94020306	Μονή Αγίας Τριάδος των Τζαγκαρόλων,η	29	19	6	7
74010204	94020400	Τοπική Κοινότητα Στερνών	1.349	1.200	943	1.020
7401020401	94020401	Στέρναι,αι	639	769	833	901
7401020402	94020402	Αεροδρόμιον,το	419	243	74	79
7401020403	94020403	Κάτω Μαράθι,το	39	37	29	31
7401020404	94020404	Μαράθι,το	252	151	7	9
74010205	94020500	Τοπική Κοινότητα Χωρδακίου	309	391	266	197
7401020501	94020501	Χωρδάκιον,το	269	364	259	190
7401020502	94020502	Ακρόπολις,η	36	27	1	0
7401020503	94020503	Μονή Κυρίας των Αγγέλων Αγίου Ιωάν.Ερ/του Γουβερνέτου,η	4	0	6	7

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

740103	94080000	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ	8.715	10.636	13.145	15.348
74010301	94080100	Δημοτική Κοινότητα Μουρνιών	5.348	6.461	7.614	8.890
7401030101	94080101	Μουρνιές,οι	5.348	6.390	7.553	8.819
7401030102	94080102	Κρύο Νερό,το	0	71	61	71
74010302	94080200	Δημοτική Κοινότητα Νεροκούρου	3.367	4.175	5.531	6.458
7401030201	94080201	Νεροκούρος,ο	3.367	4.175	5.531	6.458
740104	94090000	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΡΙΣΟΥ	5.095	6.517	8.596	10.012
74010401	94090100	Τοπική Κοινότητα Βαμβακοπούλου	1.295	1.769	2.300	2.679
7401040101	94090101	Βαμβακόπουλον,το	1.295	1.769	2.300	2.679
74010402	94090200	Τοπική Κοινότητα Αγιάς	442	573	590	687
7401040201	94090201	Αγιά,η	282	376	426	496
7401040202	94090202	Επισκοπή,η	45	42	44	51
7401040203	94090203	Κυρτωμάδος,ο	115	155	120	140
74010403	94090300	Τοπική Κοινότητα Βαρύπετρου	807	970	1.607	1.872
7401040301	94090301	Βαρύπετρον,το	321	357	548	638
7401040302	94090302	Λυγιδές,ο	165	221	339	395
7401040303	94090303	Μαρμαράς,ο	42	38	50	58
7401040304	94090304	Μυλωνιανά,τα	127	151	271	316
7401040305	94090305	Όσισ,η	79	112	208	242
7401040306	94090306	Ποτιστήρια,τα	73	91	191	222
74010404	94090400	Τοπική Κοινότητα Θερίσου	143	140	113	132
7401040401	94090401	Θέρισον,το	143	140	113	132
74010405	94090500	Δημοτική Κοινότητα Περιβολίων Κυδωνίας	2.408	3.065	3.986	4.643
7401040501	94090501	Περιβόλια,τα	2.408	3.065	3.986	4.643
740105	94120000	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΕΡΑΜΕΙΩΝ	1.366	1.325	678	795
74010501	94120100	Τοπική Κοινότητα Παπαδιανών	384	379	186	218
7401050101	94120101	Λούλος,ο	171	171	85	100
7401050102	94120102	Αχλάδαι,αι	30	20	13	15
7401050103	94120103	Γερολάκκος,ο	115	149	58	68
7401050104	94120104	Παναγιά,η	68	39	30	35
74010502	94120200	Τοπική Κοινότητα Δρακόνας	252	233	60	70
7401050201	94120201	Δρακόνα,η	252	233	60	70
74010503	94120300	Τοπική Κοινότητα Κάμπων	253	184	92	108
7401050301	94120301	Κάμποι,οι	179	127	57	67
7401050302	94120302	Μαδαρόν,το	33	27	15	18
7401050303	94120303	Τσακίστρα,η	41	30	20	23

B1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

74010504	94120400	Τοπική Κοινότητα Κοντοπούλων	258	309	204	239
7401050401	94120401	Κοντόπουλα,τα	101	105	63	74
7401050402	94120402	Κατωχώριον,το	157	204	141	165
74010505	94120500	Τοπική Κοινότητα Μαλάξας	125	137	115	135
7401050501	94120501	Μαλάξα,η	125	137	115	135
74010506	94120600	Τοπική Κοινότητα Πλατυβόλας	94	83	21	25
7401050601	94120601	Πλατυβόλα,η	33	25	3	4
7401050602	94120602	Θυμιά,η	29	34	7	8
7401050603	94120603	Σπηλιάρια,τα	32	24	11	13
740106	94180000	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΝΕΑΣ ΚΥΔΩΝΙΑΣ	4.964	7.368	10.771	14.783
74010601	94180100	Δημοτική Κοινότητα Δαράτσου	1.995	3.287	4.732	6.505
7401060101	94180101	Δαράτσος,ο	1.995	3.287	4.732	6.505
74010602	94180200	Τοπική Κοινότητα Αγίας Μαρίνης	970	1.425	2.005	2.513
7401060201	94180201	Αγία Μαρίνα,η	970	1.425	2.005	2.513
7401060202	94180202	Άγιοι Θεόδωροι,οι (νησίς)	0	0	0	0
74010603	94180300	Δημοτική Κοινότητα Γαλατά	1.628	2.131	3.166	4.583
7401060301	94180301	Γαλατάς,ο	1.628	2.131	3.166	4.583
74010604	94180400	Τοπική Κοινότητα Σταλού	371	525	868	1.182
7401060401	94180401	Σταλός,ο	371	525	868	1.182
740107	94210000	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΟΥΔΑΣ	5.825	6.745	8.442	10.275
74010701	94210100	Δημοτική Κοινότητα Σούδας	4.765	5.371	6.418	7.813
7401070101	94210101	Σούδα,η	4.742	5.330	6.358	7.740
7401070102	94210102	Πλατάνι,το	23	41	60	73
7401070103	94210103	Σούδα,η (νησίς)	0	0	0	0
74010702	94210200	Τοπική Κοινότητα Απτέρων	251	329	479	582
7401070201	94210201	Άπτερα,τα	184	253	403	490
7401070202	94210202	Καλάμι,το (τ.Καλάμιον,το)	67	76	76	92
74010703	94210300	Τοπική Κοινότητα Τσικαλαριών	809	1.045	1.545	1.880
7401070301	94210301	Τσικαλαριά,τα	809	1.045	1.545	1.880

Σημ.: οι πληθυσμιακές κατανομές και προβολές στις Δ.Ε. Ακρωτηρίου και Νέας Κυδωνίας συμπληρώθηκαν από τον ανάδοχο των μελετών ΓΠΣ των δύο αυτών Δ.Ε.

Π.1.2.1.3 Προσέγγιση μελλοντικής διάρθρωσης του μόνιμου πληθυσμού κατά μεγάλα κλιμάκια ηλικιών

Η πιθανή μελλοντική εξέλιξη της σύνθεσης του μόνιμου πληθυσμού του Δήμου Χανίων κατά χωρική ενότητα προσεγγίζεται στο παρόν στη βάση των στοιχείων της Απογραφής 2011⁴ και των προβλεπομένων από την ΕΛΣΤΑΤ μεταβολών στην αντίστοιχη σύνθεση του πληθυσμού της χώρας κατά μεγάλη ομάδα ηλικιών – συγκεκριμένα, για τα κλιμάκια ηλικιών 0-14 ετών, 15-64 ετών και 65 ετών και άνω.

Οι σχετικές προβλέψεις της ΕΛΣΤΑΤ για τα μεγάλα κλιμάκια ηλικιών στο σύνολο της Ελλάδας στο μέλλον παρουσιάζονται στον Πίνακα Α.2.32, όπου επίσης υπολογίζονται οι προκύπτουσες διαφορές του ποσοστού κάθε ηλικιακού κλιμακίου τα έτη των προβλέψεων από το αντίστοιχο ποσοστό του 2011.

⁴ Τα στοιχεία της Απογραφής 2011 που διετέθησαν από την ΕΛΣΤΑΤ στα πλαίσια της επικαιροποίησης της μελέτης ήταν πλήρη στο επίπεδο των Δ.Ε., όσον αφορά στην σύνθεση του μόνιμου πληθυσμού κατά φύλο και ομάδα ηλικιών. Στο επίπεδο όμως των Δ.Κ.-Τ.Κ., τα σχετικά στοιχεία δεν ήταν διαθέσιμα για μικρές πληθυσμιακά χωρικές ενότητες, στα πλαίσια της πολιτικής στατιστικού απορρήτου που τηρεί η ΕΛΣΤΑΤ. Στις περιπτώσεις αυτές, διαμορφώθηκαν εκτιμήσεις από το μελετητή, με δεδομένα τα σχετικά μεγέθη στο επίπεδο των Δ.Ε. κατά φύλο και ηλικία, καθώς και του συνολικού πληθυσμού ανά Δ.Κ.-Τ.Κ.

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Πίνακας Π.1.5: Προβλέψεις ΕΛΣΤΑΤ για τη Μελλοντική Εξέλιξη του Πληθυσμού της Ελλάδας κατά Μεγάλες Ομάδες Ηλικιών

Π.1.5.1. Αριθμός Ατόμων

	0-14	15-64	65+	Σύνολο
Έτη ΕΛΣΤΑΤ - Αριθμός Ατόμων				
2010	1.614.958	7.574.214	2.126.792	11.315.964
2020	1.653.978	7.540.393	2.423.805	11.618.176
2030	1.508.977	7.387.949	2.802.072	11.698.998
2040	1.471.325	6.881.536	3.321.597	11.674.458
2050	1.494.622	6.310.112	3.694.880	11.499.614
Έτη Προβλέψεων - Εκτίμηση Αριθμού Ατόμων				
2011	1.618.818	7.570.825	2.154.777	11.344.420
2016	1.628.814	7.547.882	2.301.967	11.478.663
2021	1.638.872	7.525.008	2.459.211	11.623.091
2026	1.570.598	7.429.738	2.647.469	11.647.806
2031	1.505.169	7.335.674	2.850.139	11.690.982
2036	1.489.320	7.074.248	3.093.280	11.656.848
2041	1.473.638	6.822.139	3.357.162	11.652.939

Π.1.5.2. Μεταβολές στα Ποσοστά Μεγάλων Ομάδων Ηλικιών Προβλεπόμενες από ΕΛΣΤΑΤ

	% Σύνθεση			
	0-14	15-64	65+	Σύνολο
Υφιστάμενα				
2011	14,3%	66,7%	19,0%	100,0%
Μέλλον ΕΛΣΤΑΤ				
2016	14,2%	65,8%	20,1%	100,0%
2021	14,1%	64,7%	21,2%	100,0%
2026	13,5%	63,8%	22,7%	100,0%
2031	12,9%	62,7%	24,4%	100,0%
2036	12,8%	60,7%	26,5%	100,0%
2041	12,6%	58,5%	28,8%	100,0%
Μέλλον % 2011 - ΕΛΣΤΑΤ				
2016	99,4%	98,5%	105,6%	100,0%
2021	98,8%	97,0%	111,4%	100,0%
2026	94,5%	95,6%	119,7%	100,0%
2031	90,2%	94,0%	128,3%	100,0%
2036	89,5%	90,9%	139,7%	100,0%
2041	88,6%	87,7%	151,7%	100,0%

Οι μεταβολές αυτές από το 2011 στα ποσοστά, κατά τα οποία τα κλιμάκια ηλικιών μετέχουν στο συνολικό πληθυσμό σε επίπεδο συνόλου χώρας σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, θεωρείται ότι θα ισχύουν εξ ίσου (αναλογικά) στις χωρικές ενότητες του Δήμου Χανίων. Κατ' αυτό τον τρόπο, προκύπτει η προσεγγιστική εκτίμηση του παρόντος για τη σύνθεση του πληθυσμού του Δήμου Χανίων και των Δ.Ε. και Δ.Κ.-Τ.Κ. του κατά μεγάλο κλιμάκιο ηλικιών το έτος 2016, όπως παρουσιάζεται στον παρακάτω Πίνακα.

B1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Πίνακας Π.1.6:

Δήμος Χανίων: Προσεγγιστική Εκτίμηση ΕΛΣΤΑΤ Μόνιμου Πληθυσμού κατά Μεγάλα Κλιμάκια Ηλικιών ανά Δ.Κ.-Τ.Κ. και Δ.Ε.

Δημοτική Ενότητα και Δημοτική-Τοπική Κοινότητα			2016			
Κωδικοί		Όνομασία	0-14	15-64	65+	Σύνολο
Καλλικράτη	Καποδ.					
7401	94	ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ	18.900	75.657	16.968	111.524
740101	94010000	Δ.Ε. ΧΑΝΙΩΝ	8.091	37.163	10.086	55.340
74010101	94010100	Δ.Κ. Χανίων	8.091	37.163	10.086	55.340
740102	94020000	Δ.Ε. ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ	2.575	9.391	1.482	13.448
74010201	94020100	Δ.Κ. Αρωνίου	705	2.073	305	3.083
74010202	94020200	Δ.Κ. Κουνουπιδιανών	1.602	6.342	904	8.849
74010203	94020300	Τ.Κ. Μουζουρά	53	172	51	275
74010204	94020400	Τ.Κ. Στερνών	171	646	151	968
74010205	94020500	Τ.Κ. Χωρδακίου	43	158	72	273
740103	94080000	Δ.Ε. ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ	2.455	9.267	1.771	13.494
74010301	94080100	Δ.Κ. Μουρνιάν	1.389	5.391	1.036	7.816
74010302	94080200	Δ.Κ. Νεροκούρου	1.066	3.877	735	5.678
740104	94090000	Δ.Ε. ΘΕΡΙΣΟΥ	1.770	5.888	1.167	8.824
74010401	94090100	Τ.Κ. Βαμβακοπούλου	472	1.591	299	2.361
74010402	94090200	Τ.Κ. Αγιάς	99	419	88	606
74010403	94090300	Τ.Κ. Βαρύπετρου	365	1.091	194	1.650
74010404	94090400	Τ.Κ. Θερίσου	18	68	30	116
74010405	94090500	Δ.Κ. Περιβολίων Κυδωνίας	817	2.719	556	4.092
740105	94120000	Δ.Ε. ΚΕΡΑΜΕΙΩΝ	71	411	214	696
74010501	94120100	Τ.Κ. Παππαδιανών	18	109	64	191
74010502	94120200	Τ.Κ. Δρακόνας	5	35	22	62
74010503	94120300	Τ.Κ. Κάμπων	6	56	32	94
74010504	94120400	Τ.Κ. Κοντοπούλων	27	125	58	209
74010505	94120500	Τ.Κ. Μαλάξας	14	78	26	118
74010506	94120600	Τ.Κ. Πλατυβόλας	1	8	12	22
740106	94180000	Δ.Ε. Ν. ΚΥΔΩΝΙΑΣ (Γαλατά)	2.157	7.557	1.343	11.057
74010601	94180100	Δ.Κ. Δαράτσου	971	3.326	561	4.858
74010602	94180200	Τ.Κ. Αγίας Μαρίνης	405	1.414	239	2.058
74010603	94180300	Δ.Κ. Γαλατά	607	2.242	401	3.250
74010604	94180400	Τ.Κ. Σταλού	174	575	142	891
740107	94210000	Δ.Ε. ΣΟΥΔΑΣ	1.781	5.981	905	8.666
74010701	94210100	Δ.Κ. Σούδας	1.345	4.618	625	6.588
74010702	94210200	Τ.Κ. Απτέρων (2001: Δ.Δ. Καλαμίου)	100	317	75	492
74010703	94210300	Τ.Κ. Τσικαλαριών	335	1.046	205	1.586

Π.1.2.2. Οικονομικά ενεργός πληθυσμός, συνολική απασχόληση και ανεργία

Διαμορφώνονται κατ' αρχήν οι σχετικές εκτιμήσεις στο επίπεδο του συνόλου του Δήμου Χανίων, οι οποίες στη συνέχεια εξειδικεύονται στο επίπεδο των Δ.Κ.-Τ.Κ. και Δ.Ε.

Π.1.2.2.1 Εκτίμηση πιθανής μελλοντικής εξέλιξης του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, της ανεργίας και της συνολικής απασχόλησης στο σύνολο του Δήμου Χανίων

Οι σχετικές εκτιμήσεις διαμορφώνονται στη βάση των διαθέσιμων στοιχείων της EUROSTAT για τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό 15 ετών και άνω (σε σχέση με το συνολικό πληθυσμό) και την ανεργία αφ' ενός στις 28 χώρες της Ε.Ε. και αφ' ετέρου στις 19 χώρες της Ευρωζώνης κατά την περίοδο 2011-2014, καθώς και

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

αντίστοιχων στοιχείων για την Ελλάδα και τις περιοχές ενδιαφέροντος το 2001 και το 2011, βάσει των σχετικών Απογραφών της ΕΛΣΤΑΤ⁵. Τα στοιχεία αυτά συνοψίζονται στον κάτωθι Πίνακα.

Πίνακας Π.1.7: Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός 15 Ετών και Άνω στο Δήμο Χανίων και σε Ευρύτερες Περιοχές (000 άτομα)

Π.1.7.1. Ευρωπαϊκή Ένωση, στοιχεία EUROSTAT

	2011	2012	2013	2014
Ε.Ε. των 28 - Ηλικίες 15+				
Συνολικός Πληθυσμός	495.566,3	496.770,4	497.764,3	498.725,3
Οικονομικά Ενεργοί	239.344,3	241.074,8	241.691,0	242.511,0
% Οικονομικά Ενεργοί	48,3%	48,5%	48,6%	48,6%
Άνεργοι	23.126,0	25.268,0	26.292,0	24.802,0
% Ανεργίας	9,7%	10,5%	10,9%	10,2%
Ευρωζώνη των 19 - Ηλικίες 15+				
Συνολικός Πληθυσμός	329.737,3	330.633,1	331.338,8	332.027,6
Οικονομικά Ενεργοί	158.481,3	159.640,6	159.879,9	160.115,1
% Οικονομικά Ενεργοί	48,1%	48,3%	48,3%	48,2%
Άνεργοι	16.185,0	18.189,0	19.232,0	18.631,0
% Ανεργίας	10,2%	11,4%	12,0%	11,6%

Π.1.7.2. Ελλάδα, στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ

	2001		2011 Όλοι 15+ ετών
	10 Ετών & άνω	15 Ετών & Άνω Άτομα % 10+	
Ελλάδα			
Συνολικός Πληθυσμός	10.934,1	10.934,1	10.816,3
Οικονομικά Ενεργοί	4.615,5	4.610,1	4.586,6
% Οικονομικά Ενεργοί	42,2%	42,2%	42,4%
Άνεργοι	513,4	508,2	859,0
% Ανεργίας	11,1%	11,0%	18,7%
Κρήτη			
Συνολικός Πληθυσμός	594,4	594,4	623,1
Οικονομικά Ενεργοί	259,1	258,7	269,9
% Οικονομικά Ενεργοί	43,6%	43,5%	43,3%
Άνεργοι	27,8	27,4	44,2
% Ανεργίας	10,7%	10,6%	16,4%
Π.Ε. Χανίων			
Συνολικός Πληθυσμός	148,5	148,5	156,6
Οικονομικά Ενεργοί	63,1	63,0	67,6
% Οικονομικά Ενεργοί	42,5%	42,4%	43,1%
Άνεργοι	6,7	6,6	10,6
% Ανεργίας	10,6%	10,5%	15,6%
Δήμος Χανίων			
Συνολικός Πληθυσμός	98,2		108,6
Οικονομικά Ενεργοί	42,9		49,4
% Οικονομικά Ενεργοί	43,7%		45,5%
Άνεργοι	4,8		8,0
% Ανεργίας	11,1%		16,2%

⁵ Όπως και σε άλλες περιπτώσεις του παρόντος, ορισμένα κενά στα στοιχεία της Απογραφής 2011 σε μικρές χωρικές ενότητες (που υπάρχουν λόγω της πολιτικής στατιστικού απορρήτου της ΕΛΣΤΑΤ) συμπληρώθηκαν από το μελετητή, σε συμβατότητα με όλα τα άλλα διαθέσιμα απ' ευθείας από την ΕΛΣΤΑΤ στοιχεία.

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός του συνόλου του Δήμου Χανίων εκτιμάται στη βάση της υπόθεσης εργασίας ότι, μέχρι το 2031 έτος στόχο της μελέτης και το 2041 – δηλαδή το τέλος της περιόδου αναφοράς των εκτιμήσεων – θα έχει φθάσει στα επίπεδα του μέσου όρου των χωρών της Ευρωζώνης το 2014, δηλαδή στο 48% περίπου του συνολικού πληθυσμού (από 45,5% που ήταν το 2011).

Θεωρείται ότι η αύξηση αυτή του ποσοστού των οικονομικά ενεργών επί του συνολικού πληθυσμού θα επισυμβεί σταδιακά, με έναρξη το 2017 – 2019 που, καθ' υπόθεση του παρόντος, θα είναι η περίοδος που η χώρα θα αρχίσει να εξέρχεται από τη διεκυστίνδα της κρίσης. Κρίνεται ότι, μέχρι το 2016, η κρίση οδήγησε εκτός οικονομικά ενεργού πληθυσμού αριθμό ατόμων τουλάχιστον ίσο με εκείνο που εισερχόταν στην αγορά εργασίας. Επομένως, οι υποθέσεις εργασίας, βάσει των οποίων διαμορφώνονται οι εκτιμήσεις του παρόντος για την πιθανή μελλοντική εξέλιξη του οικονομικά ενεργού πληθυσμού του συνόλου του Δήμου Χανίων συνοψίζονται ως εξής:

- ❖ Το 2016 το ποσοστό των οικονομικά ενεργών επί του συνολικού πληθυσμού είναι στο επίπεδο εκείνου του 2011, δηλαδή 45,5%.
- ❖ Από το 2017 και μετά, εκτιμάται το ποσοστό αυτό θα αυξηθεί σταδιακά (με σταθερό ΜΕΡΜ ποσοστού) στο επίπεδο του 48,0% του συνολικού πληθυσμού, περίπου όσο ήταν το 2014 συνολικά στην Ευρωζώνη.

Η ανεργία εκτιμάται κατά παρόμοιο τρόπο. Γίνεται αποδεκτό ότι μακροπρόθεσμα, από το 2031 και μετά, το ποσοστό της ανεργίας θα σταθεροποιηθεί στο επίπεδο του 5% οικονομικά ενεργού πληθυσμού που είναι περίπου το επίπεδο της ανεργίας τριβής⁶. Εκτιμάται ότι το 2016 το ποσοστό των ανέργων επί του οικονομικά ενεργού πληθυσμού θα είναι στο επίπεδο του 20,7%⁷. Το ποσοστό ανεργίας των ετών 2021 και 2026 εκτιμάται με σταθερό ΜΕΡΜ (από το επίπεδο του 20,7% το 2016 στο επίπεδο του 5% το 2031).

Η απασχόληση υπολογίζεται ως η διαφορά του οικονομικά ενεργού πληθυσμού από την ανεργία.

Υπό το πρίσμα αυτό, η πιθανή μελλοντική εξέλιξη του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, της συνολικής απασχόλησης και της ανεργίας για το κομβικό έτος στόχο 2031 εκτιμάται ότι υπόκειται σε μεγάλα περιθώρια στατιστικού σφάλματος διότι εξαρτώνται από συγκυρίες που θα μπορούσαν να μεταβάλλουν τα δεδομένα. Συνεπώς παρουσιάζεται στον παρακάτω Πίνακα μέχρι το 2021.

⁶ Η ανεργία τριβής είναι εκείνη που σχετίζεται με την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού, περιλαμβάνοντας εκείνους που παραμένουν βραχυχρόνια άνεργοι, λόγω μετακίνησης μεταξύ θέσεων (ή και τόπων) εργασίας. Γενικά, η κινητικότητα του εργατικού δυναμικού και η ανεργία τριβής που τη συνοδεύει θεωρούνται θετικά στοιχεία. Το επίπεδο της συνήθως τοποθετείται μεταξύ 3-5% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού. Στο Δήμο Χανίων λαμβάνεται στο ανώτατο όριο αυτού του φάσματος, λόγω της κυριαρχίας του τουρισμού στην οικονομία και στην απασχόληση, κλάδο που χαρακτηρίζεται από εποχικές διακυμάνσεις.

⁷ Δηλαδή στο επίπεδο του ποσοστού ανεργίας στην Κρήτη κατά το Γ' τρίμηνο του 2015, όπως προσδιορίζεται στην Έρευνα Εργατικού Δυναμικού της ΕΛΣΤΑΤ για το τρίμηνο αυτό.

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Πίνακας Π.1.8: Εκτιμήσεις ΕΛΣΤΑΤ Πιθανής Μελλοντικής Εξέλιξης Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού, Συνολικής Απασχόλησης και Ανεργίας στο Σύνολο Δήμου Χανίων

	2011	2016
Συνολικός Πληθυσμός	108.642	111.524
% Οικονομικά Ενεργοί	45,5%	45,5%
Αριθμός Οικονομικά Ενεργών	49.424	50.735
Ανεργοί % Οικονομικά Ενεργών	16,2%	20,7%
Αριθμός Ανέργων	8.007	10.502
Απασχολ. % Οικονομ. Ενεργών	83,8%	79,3%
Αριθμός Απασχολούμενων	41.417	40.233

Π.1.2.2.2 Εκτίμηση πιθανής μελλοντικής εξέλιξης του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, της ανεργίας και της συνολικής απασχόλησης κατά Δ.Κ.-Τ.Κ. και Δ.Ε. του Δήμου Χανίων

Με δεδομένες τις κατά τα ανωτέρω εκτιμήσεις στο επίπεδο του συνόλου του Δήμου, η πιθανή μελλοντική εξέλιξη του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, της απασχόλησης και της ανεργίας προσεγγίζεται στη βάση της υπόθεσης ότι οι λόγοι

- ❖ του ποσοστού των οικονομικά ενεργών (επί του συνολικού πληθυσμού) σε κάθε Δ.Κ.-Τ.Κ. προς το αντίστοιχο ποσοστό στο σύνολο του Δήμου και
- ❖ του ποσοστού της ανεργίας (επί των οικονομικά ενεργών) σε κάθε Δ.Κ.-Τ.Κ. προς το αντίστοιχο ποσοστό στο σύνολο του Δήμου θα είναι το 2016 στο επίπεδο του 2011. Μετά το 2016 και μέχρι το 2031, θα επέλθει σταδιακή σύγκλιση και τα ποσοστά οικονομικά ενεργών (επί συνολικού πληθυσμού) και ανεργίας (επί οικονομικά ενεργών) θα εξισωθούν προς τα αντίστοιχα μέσα του συνόλου του Δήμου.

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Πίνακας Π.1.9: Εκτίμηση Οικονομικά Ενεργών, Συνόλου Απασχολούμενων και Ανέργων ανά Δ.Ε. και Δ.Κ.-Τ.Κ. του Δήμου Χανίων

Δημοτική Ενότητα και Δημοτική-Τοπική Κοινότητα			2011			2016		
Κωδικοί		Όνομασία	Οικονομικά Ενεργοί	Απασχολούμενοι	Άνεργοι	Οικονομικά Ενεργοί	Απασχολούμενοι	Άνεργοι
Καλλικράτη	Καποδ.							
1	2	3	4	5	6	7	8	9
7401	94	ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ	49.424	41.417	8.007	50.735	40.233	10.502
740101	94010000	Δ.Ε. ΧΑΝΙΩΝ	24.581	20.359	4.222	25.233	19.695	5.538
74010101	94010100	Δ.Κ. Χανίων	24.581	20.359	4.222	25.233	19.695	5.538
740102	94020000	Δ.Ε. ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ	5.761	4.994	767	5.914	4.908	1.006
74010201	94020100	Δ.Κ. Αρωνίου	1.325	1.121	204	1.360	1.093	268
74010202	94020200	Δ.Κ. Κουνουπιδιανών	3.876	3.405	471	3.979	3.361	618
74010203	94020300	Τ.Κ. Μουζουρά	100	79	21	103	75	28
74010204	94020400	Τ.Κ. Στερνών	364	309	55	374	302	72
74010205	94020500	Τ.Κ. Χωρδακίου	96	80	16	99	78	21
740103	94080000	Δ.Ε. ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ	6.157	5.030	1.127	6.320	4.842	1.478
74010301	94080100	Δ.Κ. Μουρνιών	3.588	2.905	683	3.683	2.787	896
74010302	94080200	Δ.Κ. Νεροκούρου	2.569	2.125	444	2.637	2.055	582
740104	94090000	Δ.Ε. ΘΕΡΙΣΟΥ	3.898	3.343	555	4.001	3.273	728
74010401	94090100	Τ.Κ. Βαμβακοπούλου	1.075	923	152	1.104	904	199
74010402	94090200	Τ.Κ. Αγιάς	242	201	41	248	195	54
74010403	94090300	Τ.Κ. Βαρύπετρου	707	617	90	726	608	118
74010404	94090400	Τ.Κ. Θερίσου	42	40	2	43	40	3
74010405	94090500	Δ.Κ. Περιβολίων Κυδωνίας	1.832	1.562	270	1.881	1.526	354
740105	94120000	Δ.Ε. ΚΕΡΑΜΕΙΩΝ	257	217	40	264	211	52
74010501	94120100	Τ.Κ. Παππαδιανών	79	68	11	81	67	14
74010502	94120200	Τ.Κ. Δρακόνας	23	23	0	24	24	0
74010503	94120300	Τ.Κ. Κάμπων	33	30	3	34	30	4
74010504	94120400	Τ.Κ. Κοντοπούλων	75	59	16	77	56	21
74010505	94120500	Τ.Κ. Μαλάξας	44	34	10	45	32	13
74010506	94120600	Τ.Κ. Πλατυβόλας	3	3	0	3	3	0
740106	94180000	Δ.Ε. Ν. ΚΥΔΩΝΙΑΣ	5.330	4.545	785	5.471	4.442	1.030
74010601	94180100	Δ.Κ. Δαράτσου	2.373	2.047	326	2.436	2.008	428
74010602	94180200	Τ.Κ. Αγίας Μαρίνης	1.038	870	168	1.066	845	220
74010603	94180300	Δ.Κ. Γαλατά	1.505	1.268	237	1.545	1.234	311
74010604	94180400	Τ.Κ. Σταλού	414	360	54	425	354	71
740107	94210000	Δ.Ε. ΣΟΥΔΑΣ	3.440	2.929	511	3.531	2.861	670
74010701	94210100	Δ.Κ. Σούδας	2.552	2.184	368	2.620	2.137	483
74010702	94210200	Τ.Κ. Απτέρων	196	168	28	201	164	37
74010703	94210300	Τ.Κ. Τσικαλαριών	692	577	115	710	560	151

Π.1.2.3. Οι προοπτικές για τη μελλοντική εξέλιξη του τουρισμού

Ο τουρισμός και οι συναφείς προς αυτόν υπηρεσίες σε τομείς αιχμής όπως ο κλάδος των καταλυμάτων και εστίασης και οι συνδεδεμένοι με αυτόν κλάδοι μεταφορών, πρακτορεύσεων και τμήματος του λιανικού εμπορίου θα παραμείνει στο μέλλον η κινητήρια δύναμη της οικονομίας του Δήμου Χανίων, όπως άλλωστε αναφέρθηκε στην ανάλυση και τις προοπτικές κατά το Α' στάδιο της μελέτης. Αναμένεται δε ότι η συμβολή του θα καθορίσει εν πολλοίς τις εξελίξεις στα εισοδήματα και στο ΑΕΠ, συνολικό και κατά κεφαλή, καθώς και στην κλαδική σύνθεση της ΑΠΑ και της απασχόλησης. Εξακολουθεί να αντιπροσωπεύει σημαντικό ποσοστό της απασχόλησης το 2031 και δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας. Στο παρόν κεφάλαιο του Β1 σταδίου, διαμορφώθηκαν οι εκτιμήσεις της πιθανής μελλοντικής εξέλιξης της τουριστικής κίνησης και υποδομής του Δ. Χανίων.

Επισημαίνεται ότι στις εκτιμήσεις αυτές απουσιάζει η βασική παράμετρος χωρητικότητας των περιοχών για την υποδοχή επισκεπτών, χωρίς διατάραξη των ισορροπιών της ευρύτερης κοινωνικής ανάπτυξης, της

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

ποιότητας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος. Δεδομένου ότι ο λεγόμενος τουρισμός «ήλιου και θάλασσας» θα εξακολουθήσει να είναι το βασικό σχήμα προσέλκυσης τουριστών σε μεγάλα μεγέθη (ιδιαίτερα αλλοδαπών) – έστω και στο πλαίσιο της προώθησης εναλλακτικών μορφών τουρισμού και τουριστικών κυκλωμάτων – μια βασική συνιστώσα της χωρητικότητας είναι αυτή των παραλιών στο να υποδεχθούν ταυτόχρονα λουομένους. Στην Ελλάδα δυστυχώς, παρά το ότι υπάρχει σημαντική πληροφόρηση για τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των παραλιών, απουσιάζει η ποσοτική πληροφόρηση και ιδιαίτερα αυτή που αφορά στο εμβαδόν παραλιών κατάλληλων για κολύμπι, βάσει του οποίου θα μπορούσαν να καθορισθούν ποσοτικά τα όρια της φυσικής χωρητικότητας της περιοχής για την προσέλκυση τουριστών διαφόρων εισοδηματικών επιπέδων⁸.

Π.1.2.3.1 Εκτιμήσεις της πιθανής μελλοντικής εξέλιξης του τουρισμού στην Ελλάδα

Οι εκτιμήσεις του παρόντος διαμορφώνονται υπό το πρίσμα μιας από τις βασικές επιδιώξεις της χώρας για την αντιμετώπιση της κρίσης, η οποία είναι η μέγιστη αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων όλων των περιοχών για προώθηση της εξωστρέφειας της οικονομίας, με απόδοση έμφασης σε δραστηριότητες οικονομικής βάσης, η ανάπτυξη των οποίων συμβάλει στην εισροή στην Ελλάδα οικονομικών πόρων και πλούτου. Υπό τα σημερινά δεδομένα, ο τουρισμός είναι ο κατ' εξοχήν βασικός κλάδος, ο οποίος συμβάλει – και είναι δεδομένο ότι μπορεί να συνεχίσει να συμβάλει – τα μέγιστα στην υλοποίηση της επιδίωξης αυτής, ιδιαίτερα μέχρι την ανάπτυξη (στο επίπεδο πρακτικής απόδοσης) άλλων δραστηριοτήτων που θα μπορέσουν να συμβάλουν και αυτές στην εξωστρέφεια της οικονομίας της χώρας, μέσω της ανάπτυξης εξαγωγών προϊόντων και υπηρεσιών ή της υποκατάστασης των σήμερα εισαγομένων. Τουλάχιστον από οικονομική σκοπιά, επομένως, κρίνεται όχι απλώς εύλογο, αλλά απολύτως απαραίτητο να αξιοποιηθούν στο μέγιστο όλες οι δυνατότητες και ευκαιρίες που υπάρχουν για την προσέλκυση κατά το δυνατόν μεγαλύτερου αριθμού επισκεπτών από την αλλοδαπή (οι οποίοι εισάγουν εισόδημα στη χώρα), εξαντλώντας (αλλά όχι υπερβαίνοντας) τα όρια της χωρητικότητας όλων των περιοχών για την ανάπτυξη του τουρισμού, αλλά και ταυτόχρονα, του προσανατολισμού για την ανάπτυξη επιλεκτικών – ποιοτικών μορφών οικολογικού τουρισμού. Αυτά κρίνεται ότι ισχύουν και για την περιοχή των Χανίων, δεδομένου ότι, όπως προαναφέρθηκε, ❖ όχι μόνο ο τουρισμός είναι πολύ σημαντικός για την ανάπτυξη της περιοχής, αλλά και η περιοχή των Χανίων είναι πολύ σημαντική για τον τουρισμό και, κατ' επέκταση, την ανάπτυξη της χώρας.

Η περίοδος αναφοράς της παρούσας μελέτης επεκτείνεται μέχρι το 2031, έτος στόχο. Σε τόσο μακροπρόθεσμο ορίζοντα, η έννοια των «προβλέψεων» συνήθως μετουσιώνεται στην έννοια των «λελογισμένων στόχων». Χαρακτηριστικό είναι ότι το World Travel and Tourism Council (WTTC) και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού, διαμορφώνουν εκτιμήσεις για την πιθανή μελλοντική εξέλιξη του διεθνούς

⁸ Για παράδειγμα, το πρόγραμμα UNEP (United Nations Environmental Program) έχει προσεγγίσει ορισμένα σταθερότυπα απαιτούμενων τετραγωνικών μέτρων παραλίας ανά λουόμενο υψηλού εισοδήματος ή μαζικού τουρισμού κλπ.

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

τουρισμού (στην Ελλάδα και άλλες χώρες – στις οποίες βασίζονται οι εκτιμήσεις του παρόντος) το πολύ για μια δεκαετία⁹.

Μακροπρόθεσμοι ποσοτικοί στόχοι μπορεί ποτέ να μην επιτευχθούν. Εφ' όσον όμως είναι λελογισμένοι – δηλαδή δεν υπερβαίνουν τα όρια των δυνατοτήτων που καθορίζουν οι μέχρι σήμερα γνώσεις και εξελίξεις και αντίστοιχες εξελίξεις που εύλογα μπορεί να αναμένονται για το μέλλον – λειτουργούν ως κατευθυντήριες γραμμές για το σχεδιασμό-προγραμματισμό και ως ορόσημα, βάσει των οποίων μπορεί να αξιολογηθεί η πορεία και τα αποτελέσματα της υλοποίησης σχεδίων-προγραμμάτων σε τακτά χρονικά διαστήματα και να προσδιορισθούν διορθωτικές παρεμβάσεις, όπου εντοπίζονται αστοχίες – ιδιαίτερα αστοχίες στην κατεύθυνση. Παράλληλα, οι ίδιοι οι στόχοι (ιδίως οι ποσοτικοί και ενίοτε οι ποιοτικοί) μπορεί να απαιτούν προσαρμογές κατά τακτά χρονικά διαστήματα, είτε διότι εντοπίζονται αζεπέραστες αδυναμίες στην υλοποίηση, είτε όταν εμφανίζονται απρόβλεπτες εξελίξεις όχι μόνο στην κλίμακα κάθε συγκεκριμένου σχεδιασμού, αλλά και ευρύτερα.

Οι εκτιμήσεις του παρόντος για την πιθανή μελλοντική εξέλιξη της τουριστικής δραστηριότητας στην Ελλάδα, στην Π.Ε. Χανίων και εν τέλει στο Δήμο Χανίων διαμορφώνονται υπό το πρίσμα των ανωτέρω.

Στα πλαίσια του παρόντος, επικαιροποιείται η εκτίμηση της πιθανής μελλοντικής εξέλιξης των αφίξεων τουριστών σε ξενοδοχειακά και ομοειδή καταλύματα της χώρας στην βάση της σχετικής εκτίμησης του WTTC για την περίοδο 2015-2025, λαμβανομένων υπ' όψη των στοιχείων της ΕΛ.ΣΤΑΤ. για τις αφίξεις αλλοδαπών και ημεδαπών (Ελλήνων) τουριστών κατά την περίοδο 2010-2014¹⁰. Σύμφωνα με την εκτίμηση αυτή, ο μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής (ΜΕΡΜ) των αφίξεων αλλοδαπών τουριστών στην Ελλάδα κατά την περίοδο 2015-2025 θα ανέλθει σε 2,6%. Γίνεται η υπόθεση εργασίας ότι ο ΜΕΡΜ αυτός θα ισχύσει και πιο μακροπρόθεσμα.

Η εκτίμηση της πιθανής μελλοντικής εξέλιξης των αφίξεων Ελλήνων τουριστών στα ξενοδοχειακά και ομοειδή καταλύματα της χώρας βασίζεται στις εξής υποθέσεις εργασίας: Δεδομένης της κρίσης, οι αφίξεις των ημεδαπών το 2016 λαμβάνονται ίσες με αυτές του 2015, ενώ κατά την περίοδο 2016-2021, θεωρείται ότι οι αφίξεις αυτές θα αυξηθούν με σχετικά περιορισμένο ΜΕΡΜ, ίσο 1%. Μετά το 2021, ο σχετικός ΜΕΡΜ προσauξάνεται στο επίπεδο του 2%¹¹.

⁹ Σήμερα, μέχρι το 2025. Όπως αναφέρεται σε επόμενο κεφάλαιο, προβλέψεις άλλων έγκυρων οργανισμών για άλλες παραμέτρους – όπως του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου για το ΑΕΠ – περιορίζονται ακόμη περισσότερο, μέχρι την πενταετία. Όσοι έγκυροι οργανισμοί και φορείς διαμορφώνουν πιο μακροπρόθεσμες προβλέψεις (ορισμένες από τις οποίες χρησιμοποιούνται στην παρούσα μελέτη), επισημαίνουν άμεσα το σημαντικό επίπεδο αβεβαιότητας που τις διέπει, συνήθως δε τις διαμορφώνουν με τη μορφή εναλλακτικών σεναρίων, τα οποία ισχύουν υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις.

¹⁰ Για το 2015, οι αφίξεις αλλοδαπών τουριστών στα ξενοδοχειακά και ομοειδή καταλύματα της χώρας βασίζονται στο σχετικό μέγεθος της ΕΛ.ΣΤΑΤ. για το 2014, προσauξημένο κατά το ποσοστό της μεταβολής 2014-2015 των διεθνών αφίξεων στα κυριότερα αεροδρόμια της Ελλάδας (5,7%). Οι αφίξεις ημεδαπών τουριστών το 2015 βασίζονται στο σχετικό μέγεθος της ΕΛ.ΣΤΑΤ. για το 2014 και στο σχετικό ΜΕΡΜ 2010-2014.

Στα πλαίσια του Α' σταδίου της μελέτης, τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. στο επίπεδο συνόλου χώρας και Π.Ε. κάλυπταν την περίοδο μέχρι και το έτος 2010. Διαμορφώθηκαν σχετικά δύο εναλλακτικές εκτιμήσεις των πιθανών μελλοντικών εξελίξεων στο σύνολο της χώρας, βάσει σχετικών προβλέψεων του UNWTO (United Nations World Tourism Organization ή Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού), του WTTC (World Travel and Tourism Council) και του ΣΕΤΕ (Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων) για την περίοδο 2010-2020. Οι εκτιμήσεις αυτές είναι εκείνες που επικαιροποιούνται στο παρόν, με βάση τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία.

¹¹ Δηλαδή στο επίπεδο των περίπου $\frac{3}{4}$ (μετά τη στρογγύλευση) το αντίστοιχου ΜΕΡΜ των αφίξεων αλλοδαπών τουριστών κατά την ίδια περίοδο.

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Υπό το πρίσμα αυτό, η πιθανή μελλοντική εξέλιξη των αφίξεων αλλοδαπών και ημεδαπών τουριστών σε ξενοδοχειακά και ομοειδή τουριστικά καταλύματα της Ελλάδας εκτιμάται όπως παρουσιάζεται στον κάτωθι πίνακα.

Πίνακας Π.1.10: Πιθανή Μελλοντική Εξέλιξη Αφίξεων Συνόλου Αλλοδαπών και Ημεδαπών Τουριστών στις Ξενοδοχειακές και Ομοειδείς Μονάδες της Ελλάδας 2016-2031

	Αφίξεις		
	Αλλοδαποί	Ημεδαποί	Σύνολο
2007	8.745.901	6.949.608	15.695.509
2008	8.657.775	6.967.623	15.625.398
2009	8.542.307	7.352.183	15.894.490
2010	8.964.224	6.876.371	15.840.595
2011	10.041.765	6.312.960	16.354.725
2012	9.243.951	5.257.258	14.501.209
2013	10.490.113	5.518.835	16.008.948
2014	11.882.134	5.536.719	17.418.853
2015	12.600.000	5.200.000	17.800.000
2016	12.900.000	5.200.000	18.100.000
2021	14.700.000	5.500.000	20.200.000
2031	16.700.000	6.100.000	22.800.000

Η πιθανή μελλοντική εξέλιξη των αφίξεων αλλοδαπών τουριστών κατά μήνα εκτιμάται βάσει της παραδοχής ότι, σταδιακά και μέχρι το 2026, θα έχει φθάσει στο επίπεδο του μέσου όρου των ανταγωνιστριών της Ελλάδας χωρών το 2013, όπως προσδιορίζεται από το Σύλλογο Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ), περιλαμβανομένης της Ισπανίας, της Κύπρου, της Τουρκίας και της Κροατίας – χώρες στις οποίες το διμνηνο αιχμής αναλογεί σε ποσοστό των ετήσιων αφίξεων σημαντικά χαμηλότερο από εκείνο της Ελλάδας, με μεγαλύτερη κατανομή στους λοιπούς μήνες του έτους¹². Για τους ημεδαπούς τουρίστες, θεωρείται ότι η μηνιαία κατανομή των αφίξεων στα ξενοδοχειακά και ομοειδή καταλύματα θα παραμείνει στο μέλλον σταθερή στο επίπεδο του 2013¹³. Κατ' αυτό τον τρόπο, η εκτίμηση της πιθανής μελλοντικής εξέλιξης των αφίξεων αλλοδαπών και ημεδαπών τουριστών στα ξενοδοχειακά και ομοειδή καταλύματα της Ελλάδας διαμορφώνεται όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα Π.1.11.

¹² Όπως αναφέρθηκε στην έκθεση του Α' σταδίου της μελέτης, σχετικές εκτιμήσεις του ΣΕΤΕ που έγιναν το 2010 δείχνουν ότι η κατ' αυτό τον τρόπο άμβλυνση της τουριστικής κίνησης στην Ελλάδα μπορεί να αυξήσει τη χωρητικότητα των ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων της χώρας κατά 20%, χωρίς προσθήκη νέων κλινών.

Τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. για τις αφίξεις αλλοδαπών και ημεδαπών τουριστών στα ξενοδοχειακά και ομοειδή καταλύματα της Ελλάδας ανά μήνα των ετών 2009, 2013 και 2014 παρατίθενται στον Πίνακα Ι.6 του Παραρτήματος Ι. Τα σχετικά στοιχεία του ΣΕΤΕ για τις διεθνείς τουριστικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά μήνα του 2013 παρατίθενται στον Πίνακα Ι.7 του ίδιου παραρτήματος.

¹³ Κατά τη συγγραφή του παρόντος, το 2013 ήταν το πιο πρόσφατο έτος διαθεσιμότητας στοιχείων της ΕΛ.ΣΤΑΤ. αναφορικά με τις αφίξεις ημεδαπών και αλλοδαπών τουριστών στα ξενοδοχειακά και ομοειδή καταλύματα της χώρας ανά μήνα. Η εποχικότητα της κίνησης των ημεδαπών κατά το έτος αυτό ήταν σαφώς αμβλυμένη, σε σύγκριση με την αντίστοιχη κίνηση των αλλοδαπών τουριστών.

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Πίνακας Π.1.11:

Πιθανή Μελλοντική Εξέλιξη Αφίξεων Αλλοδαπών και Ημεδαπών Τουριστών στα Ξενοδοχειακά και Ομοειδή Καταλύματα της Ελλάδας κατά Μήνα

Π.1.11.1. Αριθμός Αφίξεων Αλλοδαπών Τουριστών

	2013	2016	2021	2031
Ιανουάριος	99.705	171.000	328.000	602.000
Φεβρουάριος	107.389	183.000	351.000	641.000
Μάρτιος	193.092	313.000	548.000	917.000
Απρίλιος	420.402	603.000	864.000	1.181.000
Μάιος	1.254.475	1.509.000	1.614.000	1.647.000
Ιούνιος	1.728.321	1.987.000	1.972.000	1.867.000
Ιούλιος	1.950.673	2.308.000	2.401.000	2.383.000
Αύγουστος	2.040.550	2.429.000	2.556.000	2.565.000
Σεπτέμβριος	1.673.465	1.948.000	1.974.000	1.908.000
Οκτώβριος	740.669	981.000	1.232.000	1.475.000
Νοέμβριος	165.375	269.000	474.000	799.000
Δεκέμβριος	115.997	199.000	386.000	715.000
Σύνολο	10.490.113	12.900.000	14.700.000	16.700.000

Π.1.11.2. Αριθμός Αφίξεων Ημεδαπών Τουριστών

	2013	2016	2021	2031
Ιανουάριος	327.639	309.000	327.000	362.000
Φεβρουάριος	333.591	314.000	332.000	369.000
Μάρτιος	426.685	402.000	425.000	472.000
Απρίλιος	422.833	398.000	421.000	467.000
Μάιος	452.681	427.000	451.000	500.000
Ιούνιος	536.448	505.000	535.000	593.000
Ιούλιος	638.557	602.000	636.000	706.000
Αύγουστος	777.474	734.000	775.000	860.000
Σεπτέμβριος	500.147	471.000	498.000	553.000
Οκτώβριος	410.148	386.000	409.000	453.000
Νοέμβριος	338.712	319.000	338.000	374.000
Δεκέμβριος	353.920	333.000	353.000	391.000
Σύνολο	5.518.835	5.200.000	5.500.000	6.100.000

Π.1.11.3. Αριθμός Αφίξεων Συνόλου Αλλοδαπών και Ημεδαπών Τουριστών

	2013	2016	2021	2031
Ιανουάριος	427.344	480.000	655.000	964.000
Φεβρουάριος	440.980	497.000	683.000	1.010.000
Μάρτιος	619.777	715.000	973.000	1.389.000
Απρίλιος	843.235	1.001.000	1.285.000	1.648.000
Μάιος	1.707.156	1.936.000	2.065.000	2.147.000
Ιούνιος	2.264.769	2.492.000	2.507.000	2.460.000
Ιούλιος	2.589.230	2.910.000	3.037.000	3.089.000
Αύγουστος	2.818.024	3.163.000	3.331.000	3.425.000
Σεπτέμβριος	2.173.612	2.419.000	2.472.000	2.461.000
Οκτώβριος	1.150.817	1.367.000	1.641.000	1.928.000
Νοέμβριος	504.087	588.000	812.000	1.173.000
Δεκέμβριος	469.917	532.000	739.000	1.106.000
Σύνολο	16.008.948	18.100.000	20.200.000	22.800.000

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Π.1.2.3.2 Οι πιθανές μελλοντικές εξελίξεις στον Τουρισμό στο Δήμο Χανίων

Στο παρόν επικαιροποιούνται οι εκτιμήσεις της πιθανής μελλοντικής εξέλιξης της τουριστικής κίνησης και του δυναμικού ξενοδοχειακών και ομοειδών καταλυμάτων στο Δήμο Χανίων κατά την περίοδο μέχρι το έτος 2041, στη βάση των προαναφερθεισών αντίστοιχων επικαιροποιήσεων για το σύνολο της χώρας, καθώς και των πιο πρόσφατων στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ για την τουριστική κίνηση στην Π.Ε. Χανίων κατά την περίοδο 2011-2014. Αντίστοιχα πιο πρόσφατα στοιχεία για την τουριστική κίνηση στο Δήμο Χανίων κατά την περίοδο 2010-2014 δεν παρασχέθηκαν από την ΕΛΣΤΑΤ.¹⁴

i.a. Τα στοιχεία βάσης για τις εκτιμήσεις

Τα στοιχεία βάσης της ΕΛ.ΣΤΑΤ. για το σύνολο της Ελλάδας και την Π.Ε. Χανίων, στα οποία βασίζονται οι επικαιροποιημένες εκτιμήσεις του παρόντος συνοψίζονται στον Πίνακα Π.1.12.

Πίνακας Π.1.12: Αφίξεις και Διανυκτερεύσεις Ημεδαπών και Αλλοδαπών Τουριστών σε Ξενοδοχεία και Ομοειδή Καταλύματα της Π.Ε. Χανίων 2007-2014

	Π.Ε. Χανίων			Ελλάδα			Π.Ε. Χανίων % Ελλάδας		
	Αλλοδαποί	Ημεδαποί	Σύνολο	Αλλοδαποί	Ημεδαποί	Σύνολο	Αλλοδαποί	Ημεδαποί	Σύνολο
Αφίξεις									
2007	384.643	118.067	502.710	8.745.901	6.949.608	15.695.509	4,4%	1,7%	3,2%
2008	421.260	125.135	546.395	8.657.775	6.967.623	15.625.398	4,9%	1,8%	3,5%
2009	428.486	137.777	566.263	8.542.307	7.352.183	15.894.490	5,0%	1,9%	3,6%
2010	453.435	139.352	592.787	8.964.224	6.876.371	15.840.595	5,1%	2,0%	3,7%
2011	620.040	118.460	738.500	10.041.765	6.312.960	16.354.725	6,2%	1,9%	4,5%
2012	577.342	98.620	675.962	9.243.951	5.257.258	14.501.209	6,2%	1,9%	4,7%
2013	668.130	106.018	774.148	10.490.113	5.518.835	16.008.948	6,4%	1,9%	4,8%
2014	719.802	100.588	820.390	11.882.134	5.536.719	17.418.853	6,1%	1,8%	4,7%
Διανυκτερεύσεις									
2007	2.873.195	352.360	3.225.555	47.410.260	16.675.264	64.085.524	6,1%	2,1%	5,0%
2008	2.884.467	389.211	3.273.678	47.233.616	16.840.111	64.073.727	6,1%	2,3%	5,1%
2009	3.003.629	477.491	3.481.120	45.925.585	18.366.858	64.292.443	6,5%	2,6%	5,4%
2010	3.304.821	472.648	3.777.469	48.243.634	16.815.461	65.059.095	6,9%	2,8%	5,8%
2011	3.941.647	433.234	4.374.881	53.768.033	15.370.017	69.138.050	7,3%	2,8%	6,3%
2012	3.785.678	312.444	4.098.122	50.539.507	12.515.232	63.054.739	7,5%	2,5%	6,5%
2013	4.402.387	298.271	4.700.658	57.058.282	13.007.272	70.065.554	7,7%	2,3%	6,7%
2014	4.559.878	293.514	4.853.392	60.901.973	13.049.668	73.951.641	7,5%	2,2%	6,6%
Διανυκτερεύσεις ανά Άφιξη									
2007	7,5	3,0	6,4	5,4	2,4	4,1	138%	124%	157%
2008	6,8	3,1	6,0	5,5	2,4	4,1	126%	129%	146%
2009	7,0	3,5	6,1	5,4	2,5	4,0	130%	139%	152%
2010	7,3	3,4	6,4	5,4	2,4	4,1	135%	139%	155%
2011	6,4	3,7	5,9	5,4	2,4	4,2	119%	150%	140%
2012	6,6	3,2	6,1	5,5	2,4	4,3	120%	133%	139%
2013	6,6	2,8	6,1	5,4	2,4	4,4	121%	119%	139%
2014	6,3	2,9	5,9	5,1	2,4	4,2	124%	124%	139%

¹⁴ Σε απάντησή της σε σχετικό αίτημα του μελετητή που υπεβλήθη την 8/12/2015, η ΕΛ.ΣΤΑΤ. αναφέρει τα εξής: «Σας ενημερώνουμε ότι τα στοιχεία ξενοδοχειακής κίνησης δεν δημοσιεύονται σε επίπεδο δημοτικής/τοπικής κοινότητας. Στοιχεία ξενοδοχειακής κίνησης σε ετήσια βάση ανά δήμο και χώρα μόνιμης διαμονής των τουριστών -χωρίς διάκριση της κατηγορίας/τάξης καταλύματος- είναι σε διαδικασία επεξεργασίας και θα δημοσιευθούν το αργότερο εντός του Φεβρουαρίου 2016». Μέχρι τη συγγραφή του παρόντος, δεν είχαν παρασχεθεί από την ΕΛ.ΣΤΑΤ. οποιαδήποτε στοιχεία στο επίπεδο του Δήμου Χανίων.

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Με δεδομένα τα στοιχεία αυτά και τα παρασχεθέντα από την ΕΛΣΤΑΤ αντίστοιχα στοιχεία για τις αφίξεις και διανυκτερεύσεις τουριστών στο Δήμο Χανίων την περίοδο 2007-2009¹⁵, οι αφίξεις και διανυκτερεύσεις αλλοδαπών και ημεδαπών τουριστών στα ξενοδοχειακά και ομοειδή καταλύματα του Δήμου Χανίων κατ' έτος της περιόδου 2007-2014 εκτιμώνται όπως παρουσιάζονται στον Πίνακα Π.1.13¹⁶.

Πίνακας Π.1.13: Ετήσιες Αφίξεις και Διανυκτερεύσεις Ημεδαπών και Αλλοδαπών Τουριστών σε Ξενοδοχεία και Ομοειδή Καταλύματα του Δήμου Χανίων 2007-2014

	Αλλοδαποί	Ημεδαποί	Σύνολο
Αφίξεις			
2007	194.865	94.196	289.061
2008	189.380	98.362	287.742
2009	192.209	105.691	297.900
2010	211.776	109.091	320.867
2011	289.589	92.736	382.325
2012	269.647	77.204	346.851
2013	312.049	82.996	395.045
2014	336.182	78.745	414.927
Διανυκτερεύσεις			
2007	1.294.195	237.945	1.532.139
2008	1.219.610	262.413	1.482.023
2009	1.276.964	322.603	1.599.567
2010	1.430.030	319.073	1.749.103
2011	1.705.591	292.466	1.998.056
2012	1.638.101	210.923	1.849.025
2013	1.904.957	201.355	2.106.313
2014	1.973.105	198.144	2.171.250
Διανυκτερεύσεις ανά Άφιξη			
2007	6,6	2,5	5,3
2008	6,4	2,7	5,2
2009	6,6	3,1	5,4
2010	6,8	2,9	5,5
2011	5,9	3,2	5,2
2012	6,1	2,7	5,3
2013	6,1	2,4	5,3
2014	5,9	2,5	5,2

ι.β. Πιθανή μελλοντική εξέλιξη αφίξεων τουριστών στο Δήμο Χανίων

Η εκτίμηση της πιθανής μελλοντικής εξέλιξης των ετήσιων αφίξεων τουριστών σε ξενοδοχειακά και ομοειδή τουριστικά καταλύματα του Δήμου Χανίων (που παρουσιάζεται στον Πίνακα Π.1.14) διαμορφώνεται με βάση την υπόθεση ότι τα μερίδια του Δήμου στις αντίστοιχες συνολικές αφίξεις ημεδαπών και αλλοδαπών

¹⁵ Κατά την εκπόνηση του Α' σταδίου της μελέτης, η ΕΛ.ΣΤΑΤ. παρέσχε τα στοιχεία διακεκριμένα ανά Δ.Κ.-Τ.Κ. του Δήμου Χανίων, μη περιλαμβανομένων Δ.Κ.-Τ.Κ. για τις οποίες ετίθετο θέμα στατιστικού απορρήτου.

¹⁶ Περιλαμβανομένων των Δ.Κ.-Τ.Κ. για τις οποίες τίθεται θέμα στατιστικού απορρήτου. Για την περίοδο 2007-2009 (για την οποία παρασχεθήκαν διακεκριμένα στοιχεία για το Δήμο Χανίων, μη περιλαμβανομένων των Δ.Κ.-Τ.Κ., για τις οποίες ετίθετο θέμα στατιστικού απορρήτου), η εκτίμηση βασίζεται στην υπόθεση ότι το ποσοστό συμμετοχής του Δήμου στα σχετικά σύνολα της Π.Ε. Χανίων που δεν περιλαμβάνουν τις Δ.Κ.-Τ.Κ. με θέμα στατιστικού απορρήτου ισχύουν επίσης και ως προς τα σύνολα της Π.Ε. που περιλαμβάνουν το σύνολο των Δ.Κ.-Τ.Κ. (όπως είναι τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. στο επίπεδο συνόλων Π.Ε.). Για την περίοδο 2010-2014, θεωρείται ότι τα ποσοστά συμμετοχής του Δήμου στα σύνολα της Π.Ε. Χανίων είναι ίσα με τα αντίστοιχα των μέσω ετήσιων όρων της περιόδου 2007-2009.

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

τουριστών της χώρας θα παραμείνουν στο μέλλον σταθερά, στα επίπεδα του μέσου ετήσιου όρου της περιόδου 2012-2014 – ήτοι 2,9% για τους αλλοδαπούς και 1,5% για τους ημεδαπούς τουρίστες¹⁷.

Πίνακας Π.1.14: Πιθανή Μελλοντική Εξέλιξη Ετήσιων Αφίξεων Τουριστών σε Ξενοδοχειακά και Ομοειδή Καταλύματα του Δήμου Χανίων

	Αλλοδαποί	Ημεδαποί	Σύνολο
Αριθμός Αφίξεων			
2014	336.182	78.745	414.927
2016	374.500	76.200	450.700
2021	426.800	80.600	507.400
2031	450.000	80.000	530.000
% Σύνθεση			
2014	81,0%	19,0%	100,0%
2016	83,1%	16,9%	100,0%
2021	84,1%	15,9%	100,0%
2031	84,4%	15,6%	100,0%

ii. Πιθανή μελλοντική εξέλιξη διανυκτερεύσεων τουριστών στο Δήμο Χανίων

Η πιθανή μελλοντική εξέλιξη των διανυκτερεύσεων τουριστών στο Δήμο Χανίων εκτιμάται στη βάση του δείκτη (διανυκτερεύσεις / άφιξη τουρίστα) που ίσχυσε την τριετία 2012-2014¹⁸ και των εκτιμήσεων για τη μελλοντική εξέλιξη των αφίξεων τουριστών ανωτέρω. Για το 2016, γίνεται η υπόθεση ότι οι διανυκτερεύσεις ανά άφιξη τουρίστα στα ξενοδοχειακά και ομοειδή καταλύματα του Δήμου είναι ίσες με εκείνες του μέσου όρου της τριετίας αυτής. Από το 2021 και μεταγενέστερα, ως αποτέλεσμα των προσπαθειών για την αύξηση της μέσης διάρκειας παραμονής των τουριστών στο Δήμο, θεωρείται εφικτό ο δείκτης των διανυκτερεύσεων ανά άφιξη να αυξηθεί κατά 10% από το επίπεδο της τριετίας 2012-2014 και να φθάσει στο επίπεδο των 6,6 διανυκτερεύσεων ανά άφιξη για τους αλλοδαπούς τουρίστες και 2,8 για τους ημεδαπούς τουρίστες (έναντι 6,0 και 2,5 αντίστοιχα της τριετίας 2012-2014). Υπό το πρίσμα αυτό και με δεδομένη την εκτίμηση της πιθανής μελλοντικής εξέλιξης των αφίξεων τουριστών του Πίνακα Π.1.14, η αντίστοιχη εκτίμηση της πιθανής μελλοντικής εξέλιξης των διανυκτερεύσεων αλλοδαπών και ημεδαπών τουριστών στα ξενοδοχειακά και ομοειδή τουριστικά καταλύματα του Δήμου Χανίων διαμορφώνεται όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα Π.1.15.

¹⁷ Όπως αναφέρθηκε στην έκθεση του Α' σταδίου της μελέτης, ο λόγος που τα μερίδια του Δήμου στα σύνολα της χώρας διατηρούνται σταθερό είναι γιατί κρίνεται ότι, στο μέλλον, μπορεί να αναπτυχθούν δύο αντίρροπες τάσεις:

- Ο Δήμος Χανίων είναι μια από τις περισσότερο αναπτυγμένες και δυναμικές τουριστικές περιοχές της χώρας. Η δυναμική αυτή – σημαντική σε εθνικό επίπεδο – θα μπορούσε να οδηγήσει σε συνέχιση της τάσης αύξησης της τουριστικής κίνησης στο Δήμο σε επίπεδα υψηλότερα εκείνων της μέσης περιοχής της χώρας που θα οδηγούσαν σε αύξηση του μεριδίου του Δήμου στα εθνικά τουριστικά σύνολα στο μέλλον.
- Παράλληλα, όμως, αφενός η προσπάθεια έλξης επιλεκτικού τουρισμού στα Χανιά, κι αφετέρου ο λελογισμένος στόχος-επίδιωξη για ανάπτυξη του τουρισμού της χώρας στο μέγιστο δυνατό βαθμό (ιδιαίτερα στα πλαίσια της τρέχουσας κρίσης) καθιστά αναγκαία την προώθηση τουριστικής αξιοποίησης και άλλων περιοχών της χώρας με σχετικές δυνατότητες, στις οποίες μέχρι σήμερα δεν έχει αναπτυχθεί δυναμική ανάλογη εκείνης του Δήμου Χανίων. Εκκινώντας από χαμηλότερα μεγέθη, οι άλλες αυτές περιοχές θα μπορούσαν να επιτύχουν ρυθμούς τουριστικής ανάπτυξης ταχύτερους από εκείνους του Δήμου Χανίων.

¹⁸ Σύμφωνα με τον Πίνακα Π.1.12.

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Πίνακας Π.1.15: Πιθανή Μελλοντική Εξέλιξη Ετήσιων Διανυκτερεύσεων Τουριστών σε Ξενοδοχειακά και Ομοειδή Καταλύματα του Δήμου Χανίων

	Αλλοδαποί	Ημεδαποί	Σύνολο
Αριθμός Αφίξεων			
2014	1.973.105	198.144	2.171.250
2016	2.250.600	194.700	2.445.300
2021	2.821.400	226.500	3.047.900
2031	3.204.800	251.200	3.456.000
% Σύνθεση			
2014	90,9%	9,1%	100,0%
2016	92,0%	8,0%	100,0%
2021	92,6%	7,4%	100,0%
2031	92,7%	7,3%	100,0%

iii. Πιθανή μελλοντική εξέλιξη του δυναμικού τουριστικών κλινών του Δήμου Χανίων¹⁹

Διαμορφώνονται δύο εναλλακτικές εκτιμήσεις, όπως παρουσιάζονται κατωτέρω – και ως τελική εκτίμηση λαμβάνεται ο μέσος όρος τους.

iii.a. Εναλλακτική εκτίμηση 1

Η εναλλακτική αυτή βασίζεται στην υπόθεση της πλήρους αξιοποίησης των εν δυνάμει τουριστικών περιοχών και δυναμικού και στο ότι, από το 2016 και μετά, ο δείκτης (διανυκτερεύσεων / κλίνη) στο Δήμο Χανίων θα παραμείνει σταθερός στο επίπεδο του μέσου όρου της τριετίας 2007-2009 (90 διανυκτερεύσεις ανά κλίνη). Δεδομένης της τελικής εκτίμησης των διανυκτερεύσεων ανωτέρω, η εκτίμηση αυτή της πιθανής μελλοντικής εξέλιξης του δυναμικού τουριστικών κλινών του Δήμου Χανίων διαμορφώνεται όπως παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα ως το αισιόδοξο αριθμητικά σενάριο της αύξησης διαθέσιμων τουριστικών καταλυμάτων.

Πίνακας Π.1.16: Δήμος Χανίων - Πιθανή Εξέλιξη Δυναμικού Κλινών σε Ξενοδοχεία και Παρεμφερή Τουριστικά Καταλύματα 2014-2031, Εναλλακτική 1

	2010	2016	2021	2031
Διανυκτερεύσεις	2.171.250	2.445.300	3.047.900	3.456.000
Διανυκτερεύσεις / Κλίνη	90	90	90	90
Κλίνες	24.226	27.283	34.007	38.560

¹⁹ Όπως αναφέρθηκε στην έκθεση του Α' σταδίου της μελέτης, υπάρχουν δύο μετρήσεις της δυναμικότητας των τουριστικών εγκαταστάσεων μιας περιοχής (ή και του συνόλου της χώρας). Η πρώτη αναφέρεται στον αριθμό κλινών που υπάρχουν στο σύνολο των μονάδων που είναι αδειοδοτημένες ως ξενοδοχειακές και ομοειδείς εγκαταστάσεις, ασχέτως αν είναι σε λειτουργία ή όχι. Η μέτρηση αυτή ορίζεται ως το δυναμικό των τουριστικών κλινών μιας περιοχής. Η δεύτερη αναφέρεται στις κλίνες που πράγματι είναι σε λειτουργία ανά μήνα του έτους και είναι εκείνη, στην οποία βασίζονται οι μετρήσεις της πληρότητας των τουριστικών καταλυμάτων της ΕΛ.ΣΤΑΤ. Στη δεύτερη αυτή μέτρηση δεν περιλαμβάνονται κλίνες που μπορεί να μην λειτουργούν, διότι είναι σε δωμάτια / χώρους της κάθε μονάδας που παραμένουν εκτός λειτουργίας λόγω χαμηλής κίνησης, για επισκευές, συντήρηση, αναβάθμιση κλπ. – ή και δεν περιλαμβάνονται ολόκληρες μονάδες που δεν λειτουργούν εκτός τουριστικής περιόδου. Το παρόν (όπως και η ανάλυση του Α' σταδίου της μελέτης) εστιάζεται στη διαμόρφωση εκτιμήσεων για το δυναμικό τουριστικών κλινών – αξιοποιώντας όμως όλα τα διαθέσιμα στοιχεία και για τις κλίνες που πράγματι λειτουργούν.

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

iii.β. Εναλλακτική εκτίμηση 2

Η εναλλακτική 2 βασίζεται στην υπόθεση μιας πιο ρεαλιστικής εξέλιξης του δυναμικού κλινών του Δήμου, ως αποτέλεσμα της άμβλυνσης της εποχικότητας της τουριστικής κίνησης – που, όπως προαναφέρθηκε, αποτελεί γενικότερη επιδίωξη στο σύνολο της χώρας αλλά και στη μεταστροφή σε ποιοτικότερο τουρισμό και σε εναλλακτικές μορφές ανάπτυξης και προορισμού. Η επιδίωξη αυτή εκφράζεται μέσω ενός προσδιορισμού του μελλοντικού αριθμού τουριστικών κλινών στο επίπεδο που καλύπτει τις ανάγκες του μήνα αιχμής. Συγκεκριμένα:

- ❖ Το πιο πρόσφατο έτος διαθεσιμότητας στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ για τις αφίξεις τουριστών σε ξενοδοχειακά και ομοειδή καταλύματα στο επίπεδο του Δήμου Χανίων είναι (για λόγους που προαναφέρθηκαν) το 2009. Θεωρείται ότι, μετά το έτος αυτό και μέχρι το 2031, τα ποσοστά των μηνών στο σύνολο των ετήσιων αφίξεων μεταβλήθηκαν και θα μεταβληθούν στο Δήμο Χανίων κατ' αναλογία των μεταβολών των αντίστοιχων ποσοστών στο σύνολο της χώρας. Υπό το πρίσμα αυτό, οι αφίξεις τουριστών (συνόλου ημεδαπών και αλλοδαπών) ανά μήνα των κρίσιμων ετών της περιόδου αναφοράς της μελέτης εκτιμώνται όπως παρουσιάζονται στον Πίνακα Π.1.17.

Πίνακας Π.1.17: Δήμος Χανίων - Πιθανή Μελλοντική Εξέλιξη Μηνιαίων Αφίξεων Τουριστών Εναλλακτική 2

	2014	2016	2021	2031
Ιανουάριος	2.993	3.100	4.500	7.000
Φεβρουάριος	3.354	3.600	5.200	8.200
Μάρτιος	5.006	5.800	8.300	12.500
Απρίλιος	18.701	19.000	25.600	34.900
Μάιος	54.537	56.100	62.700	69.200
Ιούνιος	67.377	73.000	76.900	80.200
Ιούλιος	83.282	90.500	98.900	106.900
Αύγουστος	85.581	94.800	104.500	114.200
Σεπτέμβριος	61.104	68.200	73.000	77.200
Οκτώβριος	24.804	27.400	34.400	43.000
Νοέμβριος	3.572	4.200	6.100	9.400
Δεκέμβριος	4.616	5.000	7.300	11.500
Σύνολο	414.927	450.700	507.400	574.200

Με δεδομένη την ανωτέρω εκτίμηση της πιθανής μελλοντικής εξέλιξης των αφίξεων τουριστών, η αντίστοιχη εκτίμηση του αριθμού των διανυκτερεύσεων των τουριστών αυτών στα ξενοδοχειακά και ομοειδή καταλύματα του Δήμου Χανίων διαμορφώνεται στη βάση της υπόθεσης ότι ο δείκτης διανυκτερεύσεων ανά άφιξη ανά μήνα θα διαφοροποιείται από τον αντίστοιχο δείκτη του συνόλου έτους κατά το ποσοστό διαφοροποίησης που ίσχυσε στην Π.Ε. Χανίων το 2009, σύμφωνα με τα σχετικά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το έτος αυτό, όπως παρουσιάζεται στο τμήμα Π.1.18.1 του Πίνακα Π.1.18. Άρα, ο αριθμός των διανυκτερεύσεων τουριστών στα ξενοδοχειακά και ομοειδή καταλύματα του Δήμου Χανίων ανά μήνα των κρίσιμων ετών της περιόδου αναφοράς εκτιμάται όπως παρουσιάζεται στο τμήμα Π.1.18.2 του πίνακα αυτού.

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Πίνακας Π.1.18: Δήμος Χανίων - Πιθανή Εξέλιξη Μηνιαίων Διανυκτερεύσεων σε Ξενοδοχεία και Παρεμφερή Τουριστικά Καταλύματα – Εναλλακτική 2

Π.1.18.1. Διανυκτερεύσεις ανά Άφιξη Τουριστών (συνόλου ημεδαπών και αλλοδαπών) ανά Μήνα

	Π.Ε. Χανίων 2009		Εκτίμηση Δήμου Χανίων					
	Αριθμός	% Μέσου Ετήσιου	2009	2013	2014	2016	2021	2031
Ιανουάριος	2,2	36,3%	1,9	1,9	1,9	2,0	2,2	2,2
Φεβρουάριος	2,2	36,3%	1,9	1,9	1,9	2,0	2,2	2,2
Μάρτιος	2,5	40,0%	2,1	2,1	2,1	2,2	2,4	2,4
Απρίλιος	4,3	69,5%	3,7	3,7	3,6	3,8	4,2	4,2
Μάιος	5,8	95,1%	5,1	5,0	5,0	5,2	5,7	5,7
Ιούνιος	6,8	109,9%	5,9	5,8	5,8	6,0	6,6	6,6
Ιούλιος	6,8	109,8%	5,9	5,8	5,7	6,0	6,6	6,6
Αύγουστος	6,7	108,9%	5,9	5,7	5,7	5,9	6,5	6,6
Σεπτέμβριος	6,7	109,0%	5,9	5,7	5,7	5,9	6,5	6,6
Οκτώβριος	5,6	91,1%	4,9	4,8	4,8	4,9	5,5	5,5
Νοέμβριος	2,3	38,1%	2,0	2,0	2,0	2,1	2,3	2,3
Δεκέμβριος	2,2	36,1%	1,9	1,9	1,9	2,0	2,2	2,2
Σύνολο	6,1	100,0%	5,4	5,3	5,2	5,4	6,0	6,0

Π.1.18.2. Δήμος Χανίων: Αριθμός ανά Μήνα Διανυκτερεύσεων Τουριστών 2014-2031

	2014	2016	2021	2031
Ιανουάριος	5.609	6.000	9.800	15.600
Φεβρουάριος	6.286	7.000	11.300	18.300
Μάρτιος	10.342	12.400	19.900	30.800
Απρίλιος	67.209	70.700	107.000	149.400
Μάιος	268.160	285.700	358.600	405.200
Ιούνιος	382.741	429.400	508.100	542.500
Ιούλιος	472.742	532.000	652.900	722.600
Αύγουστος	481.655	552.500	684.000	765.300
Σεπτέμβριος	344.091	397.700	478.100	517.700
Οκτώβριος	116.768	133.600	188.300	241.000
Νοέμβριος	7.027	8.600	14.000	22.000
Δεκέμβριος	8.619	9.700	15.900	25.600
Σύνολο	2.171.250	2.445.300	3.047.900	3.456.000

Όπως παρουσιάστηκε στο Α' στάδιο της μελέτης, η μέγιστη μηνιαία πληρότητα των κλινών που λειτουργούσαν στην Π.Ε. Χανίων το 2010 ήταν 78,6%. Παράλληλα, το μέγιστο σε μηνιαία βάση ποσοστό δυναμικού κλινών που ήταν σε λειτουργία ήταν 88,0%. Θεωρείται ότι τα ποσοστά αυτά θα ισχύσουν και στο μέλλον. Δεδομένων αυτών και του εκτιμωμένου κατά τα ανωτέρω μέγιστου σε μηνιαία βάση αριθμού διανυκτερεύσεων τουριστών καθ' ενός από τα κομβικά έτη αναφοράς, διαμορφώνεται η εκτίμηση της εναλλακτικής 2 για την πιθανή μελλοντική εξέλιξη του δυναμικού τουριστικών κλινών στο Δήμο Χανίων στον κάτωθι πίνακα.

B1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Πίνακας Π.1.19: Δήμος Χανίων - Πιθανή Μελλοντική Εξέλιξη Αριθμού Κλινών σε Ξενοδοχεία και Ομοειδή Τουριστικά Καταλύματα – Εναλλακτική 2

	2010	2016	2026	2031
Αριθμός Διανυκτερεύσεων Μήνα με Μέγιστη Κίνηση	481.655	552.500	618.250	685.000
Μέγιστη Μηνιαία % Πληρότητα	78,6%	78,6%	78,6%	78,6%
Μέγιστο Μηνιαίο % Δυναμικού Κλινών που Λειτουργεί	88,0%	88,0%	88,0%	88,0%
Δυναμικό Τουριστικών Κλινών Δήμου Χανίων	22.446	25.748	28.812	32.600

Πίνακας Π.1.20: Παρουσίαση των δυο Εναλλακτικών Εκτίμησης Δυναμικού Τουριστικών Κλινών στο Δήμο Χανίων 2014-2031

	2016	2026	2031
Εναλλακτική 1	27.283	34.007	38.560
Εναλλακτική 2	25.748	28.812	32.600

iii.γ. Τελική εκτίμηση

Ως τελική εκτίμηση της πιθανής μελλοντικής εξέλιξης του δυναμικού τουριστικών κλινών στο Δήμο Χανίων λαμβάνεται η ανωτέρω της δεύτερης ρεαλιστικότερης εναλλακτικής που υπολογίζεται στον Πίνακα Π.1.20 σε 32.600 κλίνες για το σύνολο του δήμου Χανίων.

Π.1.2.3.3 Κατανομή τουριστικής κίνησης και δυναμικού κλινών στις χωρικές ενότητες του Δήμου Χανίων

Η κατανομή των συνολικών μεγεθών τουριστικής κίνησης και δυναμικού κλινών του Δήμου Χανίων στις επί μέρους χωρικές ενότητες του είναι συνάρτηση πολλών παραμέτρων που επιδρούν κυρίως στη μικροκλίμακα.

Κατ' αρχήν, η σημασία της χωρητικότητας των παραλιών για την ανάπτυξη του τουρισμού ήλιου και θάλασσας που επισημάνθηκε ανωτέρω στην κλίμακα της χώρας και του συνόλου του Δήμου είναι πολύ πιο αποφασιστικής σημασίας στη μικροκλίμακα. Εφ' όσον στην περιοχή θα συνεχίσει εν πολλοίς να υπερισχύει αυτού του είδους ο τουρισμός, εγγύτητα στη θάλασσα θα είναι και στο μέλλον ιδιαίτερα επιθυμητή για τους τουρίστες και, κατ' επέκταση, τις μονάδες που διαμορφώνουν το τουριστικό δυναμικό.

Επί πλέον, εφ' όσον προωθηθεί η ανάπτυξη τουριστικών κυκλωμάτων, εκδρομών, εκδηλώσεων, αγροτουρισμού κλπ. που είναι απαραίτητη για τη διάχυση των ωφελειών της τουριστικής ανάπτυξης σε περιοχές του Δήμου που ως σήμερα δεν έχουν ωφεληθεί αρκούντως από αυτή (την ανάπτυξη), η προσπελασιμότητα είναι παράμετρος που επηρεάζει σημαντικά, σε συνδυασμό με την κατανομή των φυσικών (πλην παραλίας-θάλασσας) και πολιτιστικών πόρων που μπορούν να ενταχθούν στα κυκλώματα αυτά.

Άλλη σημαντική παράμετρος είναι η συμβατότητα των χρήσεων – π.χ. σε πολλές περιπτώσεις, η ανάπτυξη τουριστικών μονάδων σε άμεση επαφή (χωρική ή και οπτική) με βιομηχανικές συγκεντρώσεις, λατομεία, εγκαταστάσεις χονδρικού εμπορίου και παρόμοια μπορεί να μην είναι αποτελεσματική.

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Αποφασιστικής σημασίας παράμετρος είναι – ή ίσως πρέπει να είναι – η αειφορία στην αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος. Περιβαλλοντικές συνιστώσες, επομένως, έχουν πολύ υψηλή προτεραιότητα στο σχεδιασμό της χωροθέτησης των τουριστικών μονάδων.

Επιδίωξη επίσης είναι – ή πρέπει να είναι – η τουριστική ανάπτυξη να μην αλλοιώνει το χαρακτήρα του οικιστικού ιστού, τα ήθη και τα έθιμα των περιοχών όπου λαμβάνει χώρα, δεδομένου ότι η τουριστική ανάπτυξη είναι μέσο (έστω πολύ υψηλής σημασίας για την Ελλάδα) για τη γενικότερη κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των μόνιμων κατοίκων (της περιοχής και της χώρας) και όχι αυτοσκοπός.

Τέλος, ο σχεδιασμός πρέπει να προσβλέπει στην ελαχιστοποίηση φαινομένων τουριστικών συγκεντρώσεων υπερβολικά μεγάλης κλίμακας που, εκτός τουριστικής περιόδου, εμφανίζονται ως «οικισμοί φαντάσματα», ιδιαίτερα όταν αυτό παρουσιάζεται (όπως συμβαίνει σε πολλά μέρη του κόσμου, αλλά και της Ελλάδας) μέσα ή κοντά σε τόπους κατοικίας και καθημερινής ζωής του μόνιμου πληθυσμού.

Όλα τα ανωτέρω ισχύουν σε όλες τις κλίμακες – πολύ περισσότερο όμως στη μικροκλίμακα, όπου οι όποιες σχετικές αρνητικές επιπτώσεις είναι ιδιαίτερα εμφανείς.

Ήδη σήμερα, μετά από εξελίξεις δεκαετιών και σε ανταπόκριση της ζήτησης, έχει διαμορφωθεί η χωροθέτηση του υφιστάμενου τουριστικού δυναμικού και της σχετικής κίνησης στις χωρικές ενότητες του Δήμου Χανίων. Δεδομένου ότι τουριστικές εγκαταστάσεις είναι μόνιμες και υψηλού σχετικά κόστους, ο προσδιορισμός νέων περιοχών τουριστικής υποδομής και ανωδομής μάλλον αφορά περισσότερο στα διαφορικά μεγέθη δυναμικού κλινών και αφίξεων-διανυκτερεύσεων τουριστών που προσδιορίζονται βάσει των εκτιμήσεων του παρόντος (όπου διαφορικά είναι τα πρόσθετα μεγέθη, επί πλέον των ήδη υφισταμένων) – το οποίο είναι θέμα κυρίως φυσικού, λειτουργικού και περιβαλλοντικού σχεδιασμού.

Εκτίμηση του δυναμικού τουριστικών κλινών του Δήμου Χανίων για το έτος 2031

Στον επόμενο πίνακα παρουσιάζεται η κατανομή ανά Δημοτική Ενότητα των 32.600 κλινών για το έτος 2031.

Η κατανομή βασίζεται στα στατιστικά των κλινών από στοιχεία του 2010 (Α' στάδιο της μελέτης) και πιο πρόσφατα στατιστικά στοιχεία για τις αφίξεις και διανυκτερεύσεις τουριστών έως το 2014, τα οποία προβάλλονται στο έτος - στόχο 2031 λαμβάνοντας υπόψη:

α) Την εξειδίκευση σε θέματα τουρισμού της Ν. Κυδωνίας (74,5% των κλινών του Δήμου το 2010), με τα Χανιά να ακολουθούν με 18,9% και το Ακρωτήρι με 5,8%.

β) Τις δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης των παραλιακών περιοχών του Δήμου με δημιουργία ζωνών τουρισμού - αναψυχής και Β' κατοικίας σε πρόσφορες για το σκοπό αυτό περιοχές που έχουν προσδιορισθεί στις ΔΕ Ν. Κυδωνίας, Ακρωτηρίου, Χανίων και Σούδας.

γ) Την έλλειψη τουριστικών υποδομών στις ΔΕ Θερίσου και Κεραμειών που προτείνεται από την παρούσα μελέτη να ενισχυθούν στα πλαίσια της διάχυσης της τουριστικής δραστηριότητας στο σύνολο της εδαφικής

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

έκτασης του Δήμου, λαμβάνοντας υπόψη τις πολλές δυνατότητες εναλλακτικού τουρισμού που διαθέτουν οι εν λόγω περιοχές.

Από την προτεινόμενη μελλοντική κατανομή διαπιστώνεται ότι:

- Η ΔΕ Ν. Κυδωνίας διατηρεί την ήδη εδραιωμένη θέση της ως η κατ' εξοχήν τουριστική περιοχή του Δήμου Χανίων (63,7% των κλινών 2031 έναντι 74,5% του 2010).
- Η ΔΕ Χανίων ενισχύεται (21,8% το 2031 έναντι 18,9% το 2010).
- Η ΔΕ Ακρωτηρίου προβάλλει ως ο νέος τουριστικός πόλος του Δήμου (9,8% έναντι 5,8%)
- Οι λοιπές ΔΕ ενισχύονται παραλαμβάνοντας μερίδιο από την συνολική αύξηση των κλινών.

Στη ΔΕ Χανίων, από τις προβλεπόμενες 7.100 κλίνες, οι 4.700 περίπου εκτιμάται ότι θα αναπτυχθούν εντός της πόλης (στις ΠΕ1 έως ΠΕ22 και επεκτάσεις), ενώ οι υπόλοιπες 2.400 περίπου θα αναπτυχθούν κυρίως στις προτεινόμενες ζώνες τουρισμού - αναψυχής και Β' κατοικίας. Ο αριθμός αυτός, 4.700 κλίνες το 2031, συγκρινόμενος με τις 3.482 κλίνες του 2010, αντιστοιχεί σε αύξηση 35% εντός της 20ετίας.

Το ποσοστό αυτό εκτιμάται ως λογικό αν λάβουμε υπόψη την συνολική αναμενόμενη αύξηση κατά 45% των τουριστικών κλινών στο Δήμο Χανίων, από 22.446 το 2010 σε 32.600 το 2031. Επιπλέον δε, οι υλοποιούμενες και προγραμματιζόμενες στρατηγικές υποδομές (π.χ. Νέο Αρχαιολογικό Μουσείο, Ανάδειξη Παλαιάς Πόλης, Μαρίνα Χανίων, υποδομές κρουαζιέρας, επέκταση διεθνούς αερολιμένα, ολοκλήρωση ΒΟΑΚ, κ.λπ.) σε συνδυασμό με τον ευρύτερο χωροταξικό, πολεοδομικό και αναπτυξιακό προγραμματισμό της Περιφέρειας Κρήτης (νέο Χωροταξικό Κρήτης, ΠΕΠ Κρήτης) και του Δήμου Χανίων (εκπονούμενα Γ.Π.Σ.) θα βελτιώσουν σημαντικά την ήδη εδραιωμένη ελκυστικότητα των Χανίων ως τουριστικό προορισμό.

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Πίνακας Π.1.21: Εκτίμηση Δυναμικού Τουριστικών Κλινών στο Δήμο Χανίων για το έτος 2031

ΚΛΙΝΕΣ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΠΛΩΜΕΝΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΚΛΙΝΕΣ 2010			ΚΛΙΝΕΣ 2031 ΣΤΑΘΜΙΣΜΕΝΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ		
ΔΕ ΧΑΝΙΩΝ	3.482	18,9%	ΔΕ ΧΑΝΙΩΝ	7.100	21,8%
Χανιά	3.482		Χανιά	7.100	
ΔΕ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ	1.062	5,8%	ΔΕ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ	3.200	9,8%
Αρώνι	6		Αρώνι	60	
Κουνουπιδιανά	1.056		Κουνουπιδιανά	3.000	
Μουζουράς	0		Μουζουράς	20	
Στερνά	0		Στερνά	100	
Χωρδάκι	0		Χωρδάκι	20	
ΔΕ ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ	0	0,0%	ΔΕ ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ	250	0,8%
Μουρνιές	0		Μουρνιές	150	
Νεροκούρος	0		Νεροκούρος	100	
ΔΕ ΘΕΡΙΣΟΥ	56	0,3%	ΔΕ ΘΕΡΙΣΟΥ	250	0,8%
Βαμβακόπουλο	0		Βαμβακόπουλο	50	
Αγιά	0		Αγιά	50	
Βαρύπετρο	0		Βαρύπετρο	0	
Θέρισο	0		Θέρισο	50	
Περιβόλια	56		Περιβόλια	100	
ΔΕ ΚΕΡΑΜΕΙΩΝ	0	0,0%	ΔΕ ΚΕΡΑΜΕΙΩΝ	150	0,5%
Παππαδιανά	0		Παππαδιανά	20	
Δρακόνα	0		Δρακόνα	20	
Κάμποι	0		Κάμποι	30	
Κοντόπουλα	0		Κοντόπουλα	20	
Μαλάξα	0		Μαλάξα	30	
Πλατυβόλα	0		Πλατυβόλα	30	
ΔΕ Ν. ΚΥΔΩΝΙΑΣ	13.702	74,5%	ΔΕ Ν. ΚΥΔΩΝΙΑΣ	20.750	63,7%
Δαράτσο	4.125		Δαράτσο	6.850	
Αγ. Μαρίνα	6.726		Αγ. Μαρίνα	9.000	
Γαλατάς	1.211		Γαλατάς	2.100	
Σταλός	1.640		Σταλός	2.800	
ΔΕ ΣΟΥΔΑΣ	101	0,5%	ΔΕ ΣΟΥΔΑΣ	900	2,8%
Σούδα	24		Σούδα	200	
Καλάμι	77		Καλάμι	700	
Τσικαλαριά	0		Τσικαλαριά	0	
ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΥ	18.403	100,0%	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΥ	32.600	100,0%

ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ 2011

ΠΗΓΗ: ΟΜΑΔΑ ΜΕΛΕΤΗΣ

B1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ**Π.1.2.4. Πιθανές μελλοντικές εξελίξεις στην κλαδική διάρθρωση της απασχόλησης**

Στο Κεφάλαιο Π.1.2.2 ανωτέρω διαμορφώθηκαν εκτιμήσεις της πιθανής μελλοντικής εξέλιξης της συνολικής απασχόλησης στο Δήμο Χανίων και στις χωρικές ενότητες του, σε συνάρτηση με τις αντίστοιχα αναμενόμενες εξελίξεις στο συνολικό και στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό και στην ανεργία. Οι εκτιμήσεις αυτές αφορούν στην απασχόληση κατά τόπο κατοικίας που είναι μεν συσχετισμένη, αλλά δεν ταυτίζεται με τον τόπο εκτέλεσης των οικονομικών λειτουργιών και της εργασίας, δεδομένων των καθημερινών μετακινήσεων μεταξύ τόπου κατοικίας και τόπου εργασίας που είναι εφικτές ή και επιθυμητές στην κλίμακα του Δήμου.

Στο παρόν διαμορφώνονται επικαιροποιημένες εναλλακτικές εκτιμήσεις της πιθανής μελλοντικής σύνθεσης της απασχόλησης κατά κλάδο στο Δήμο Χανίων και στις χωρικές ενότητες του (Δ.Κ.-Τ.Κ. και Δ.Ε.)²⁰, στη βάση (α) προσεγγίσεων της σύνθεσης αυτής στο σύνολο της χώρας προς τους μέσους όρους της Ε.Ε. και της Ευρωζώνης και σχετικών εξειδικεύσεων του Δήμου Χανίων, (β) υφιστάμενων κατανομών της απασχόλησης των κλάδων στις χωρικές ενότητες του Δήμου, (γ) των ΜΕΡΜ της απασχόλησης ανά κλάδο και χωρική ενότητα την περίοδο 2001-2011 και (δ) θεώρηση ότι, μέσω διάχυσης της ανάπτυξης σε όλες τις περιοχές του Δήμου, σταδιακά θα επέλθει σύγκλιση της σύνθεσης της απασχόλησης κατά τόπο κατοικίας στις χωρικές ενότητες προς την αντίστοιχη μέση του Δήμου, μέσω άμβλυνσης (αλλά όχι απαλοιφής) των σχετικών εξειδικεύσεων μέχρι το 2031 (έτος στόχος καθώς και την ευρύτερη περίοδο αναφοράς έως το 2041).

Διαμορφώνονται κατ' αρχήν προκαταρκτικές εκτιμήσεις στο επίπεδο των συνόλων Ελλάδας και Δήμου Χανίων, οι οποίες στη συνέχεια εξειδικεύονται στις διάφορες περιοχές του Δήμου.

Π.1.2.4.1 Πιθανή μελλοντική εξέλιξη της κλαδικής σύνθεσης της απασχόλησης στην Ελλάδα

Η εκτίμηση της πιθανής μελλοντικής κλαδικής σύνθεσης της απασχόλησης στο σύνολο της χώρας διαμορφώνεται θεωρώντας ότι, σταδιακά, αυτή θα πλησιάσει την αντίστοιχη του μέσου της Ε.Ε. και της Ευρωζώνης. Στα πλαίσια του παρόντος, αυτό πρακτικά εφαρμόζεται σχετίζοντας τη σύνθεση της απασχόλησης της χώρας το 2041 με την αντίστοιχη στην Ε.Ε. και στην Ευρωζώνη σήμερα (2014), ως ακολούθως:

1. Στον κατωτέρω πίνακα παρατίθενται συγκριτικά στοιχεία της απασχόλησης κατά ομάδες κλάδων στο Δήμο Χανίων, την Π.Ε. Χανίων, το σύνολο της Κρήτης, το σύνολο της Ελλάδας το 2011 και τα σύνολα της Ε.Ε. των 28 και της Ευρωζώνης των 19 το 2014. Τα στοιχεία για την Ελλάδα και τις χωρικές ενότητες της είναι εκείνα της Απογραφής 2011, ενώ τα στοιχεία για την Ε.Ε. και την Ευρωζώνη είναι αυτά της EUROSTAT.

²⁰ Οι επικαιροποιημένες εκτιμήσεις του παρόντος βασίζονται στα στοιχεία της Απογραφής 2011 για την απασχόληση κατά ομάδες κλάδων που δημοσιεύθηκαν μετά την υποβολή του Α' σταδίου της μελέτης, στο επίπεδο των Δ.Κ.-Τ.Κ.

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

**Πίνακας Π.1.22: Δήμος Χανίων, Π.Ε. Χανίων, Κρήτη, Ελλάδα, Ε.Ε. και Ευρωζώνη
Δομή της Απασχόλησης 2011 / 2014**

Κωδ	Όνομασία	Κλάδος	2011				2014	
			Δήμος Χανίων	Π.Ε. Χανίων	Κρήτη	Ελλάδα	Ε.Ε. των 28	Ευρωζώνη των 19
Άτομα								
1	Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία		1.460	6.444	33.258	372.209	11.292.500	5.086.040
2	Μεταποίηση		2.382	3.214	13.241	341.418	31.702.480	20.783.580
3	Εξόρυξη, ενέργεια, παροχή νερού, επεξ. λυμάτων, διαχ. αποβλήτων, εξυγίανση		549	620	2.456	50.990	3.645.230	1.929.450
4	Κατασκευές		3.511	4.494	16.774	254.081	14.213.590	9.039.390
5	Χονδρ-λιαν.εμπόριο, επισκ.οχημ-ειδ.νοικοκυρ., καταλύματα-εστίαση, μεταφορές, αποθηκεύσεις, επικοινωνίες		15.197	20.467	81.655	1.226.942	62.180.960	41.212.570
6-11	Λοιπά		18.318	21.760	78.334	1.481.993	103.569.730	71.607.270
Σύνολο			41.417	56.999	225.718	3.727.633	226.604.490	149.658.300
Ποσοστά Σύνθεση								
1	Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία		3,5%	11,3%	14,7%	10,0%	5,0%	3,4%
2	Μεταποίηση		5,8%	5,6%	5,9%	9,2%	14,0%	13,9%
3	Εξόρυξη, ενέργεια, παροχή νερού, επεξ. λυμάτων, διαχ. αποβλήτων, εξυγίανση		1,3%	1,1%	1,1%	1,4%	1,6%	1,3%
4	Κατασκευές		8,5%	7,9%	7,4%	6,8%	6,3%	6,0%
5	Χονδρ-λιαν.εμπόριο, επισκ.οχημ-ειδ.νοικοκυρ., καταλύματα-εστίαση, μεταφορές, αποθηκεύσεις, επικοινωνίες		36,7%	35,9%	36,2%	32,9%	27,4%	27,5%
6-11	Λοιπά		44,2%	38,2%	34,7%	39,8%	45,7%	47,8%
Σύνολο			100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Στον ανωτέρω πίνακα, καθώς και στους πίνακες του παρόντος που ακολουθούν, έχει γίνει μερική ομαδοποίηση κλάδων, κυρίως προκειμένου να εξασφαλιστεί συμβατότητα και δυνατότητα συνδυασμένης χρήσης στοιχείων κλαδικής σύνθεσης της απασχόλησης των Απογραφών Πληθυσμού με τα στοιχεία των Ερευνών Εργατικού Δυναμικού της ΕΛΣΤΑΤ και με τα αντίστοιχα στοιχεία της EUROSTAT.

2. Η πιθανή σύνθεση της απασχόλησης στο σύνολο της Ελλάδας το 2041 (τελευταίο έτος της περιόδου αναφοράς) προσεγγίζεται βάσει των εξής υποθέσεων εργασίας / παραδοχών:
  1. Πρωτογενής τομέας (γεωργία, δασοκομία, αλιεία): Το ποσοστό του τομέα το 2041 στην Ελλάδα θα έχει διαμορφωθεί στο επίπεδο του αντίστοιχου της Ε.Ε. των 28 το 2014. Το ποσοστό αυτό (5,0%) είναι κατώτερο του σημερινού στη χώρα (10,0%), με τη συνεπαγόμενη μείωση (ποσοστού) να είναι εύλογη, δεδομένου ότι η ανάπτυξη του πρωτογενή στη χώρα προϋποθέτει εκμηχάνιση που θα επιφέρει μείωση του μεριδίου του τομέα στη συνολική απασχόληση. Επιλέγεται το ποσοστό της Ε.Ε. των 28 που είναι υψηλότερο αυτού της Ευρωζώνης (3,4%), δεδομένου ότι αναμένεται ότι στο μέλλον ο τομέας θα έχει στην Ελλάδα σημασία για την απασχόληση μεγαλύτερη από εκείνη που ισχύει στις κατά τεκμήριο πιο έντονα αναπτυγμένες σε άλλους κλάδους χώρες της Ευρωζώνης.
  2. Μεταποίηση: Το ποσοστό του κλάδου το 2041 στην Ελλάδα θα έχει διαμορφωθεί στο επίπεδο του αντίστοιχου της Ε.Ε. των 28 το 2014 (το οποίο είναι περίπου ίσο με το αντίστοιχο της Ευρωζώνης). Το ποσοστό αυτό (14,0%) είναι ανώτερο του σημερινού στην Ελλάδα (9,2%),

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

υπό τη θεώρηση ότι, στο μέλλον, θα αντιστραφεί μερικώς η αποβιομηχάνιση που επί δεκαετίες μαστίζει τη χώρα.

3. Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευές οχημάτων και ειδών προσωπικής και οικιακής χρήσης, καταλύματα-εστίαση (κατ' εξοχήν δραστηριότητες προσανατολισμένες στον τουρισμό), μεταφορές, αποθηκεύσεις και επικοινωνίες (σύνθετος κλάδος, για λόγους που προαναφέρθηκαν²¹): Το μερίδιο του κλάδου στη συνολική απασχόληση στην Ελλάδα το 2011 (32,9%) ήταν αρκετά μεγαλύτερο από το αντίστοιχο είτε της Ε.Ε. των 28 (27,4%), είτε της Ευρωζώνης των 19 (27,5%) το 2014. Γίνεται η υπόθεση εργασίας ότι το μερίδιο της ομάδας κλάδων αυτής στην Ελλάδα θα συνεχίσει να είναι υψηλότερο των ευρωπαϊκών στο μέλλον, δεδομένης κυρίως της σημασίας του τουρισμού για τη χώρα, παραμένοντας σταθερό καθ' όλη την περίοδο μέχρι το 2041.
4. Για τους υπόλοιπους κλάδους²², γίνεται η παραδοχή ότι τα μερίδιά τους στην υπόλοιπη απασχόληση (μη περιλαμβανομένων των τριών ανωτέρω κομβικών κλάδων) θα διαμορφωθούν το 2041 στα επίπεδα των αντίστοιχων μεριδίων στην Ευρωζώνη.

Οι προσεγγίσεις αυτές της κλαδικής σύνθεσης της απασχόλησης στο επίπεδο συνόλου χώρας στο μέλλον παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα. Τα ποσοστά κομβικών ετών ενδιάμεσων των 2011 και 2041 υπολογίζονται με σταθερούς ΜΕΡΜ (ποσοστών) 2011-2041.

Πίνακας Π.1.23: Προσέγγιση Πιθανής Μελλοντικής Ποσοστιαίας Σύνθεσης της Απασχόλησης στην Ελλάδα

Κλάδος		2011	2016	2021	2026	2031	2036	2041
Κωδ	Ονομασία							
1	Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία	10,0%	8,9%	7,9%	7,1%	6,3%	5,6%	5,0%
2	Μεταποίηση	9,2%	9,8%	10,5%	11,3%	12,1%	13,0%	14,0%
3	Εξόρυξη, ενέργεια, παροχή νερού, επεξ. λυμάτων, διαχ. αποβλήτων, εξυγίανση	1,4%	1,3%	1,3%	1,3%	1,2%	1,2%	1,1%
4	Κατασκευές	6,8%	6,6%	6,3%	6,1%	5,8%	5,5%	5,3%
5	Χονδρ-λιαν.εμπόριο, επισκ.οχημ-ειδ.νοικοκυρ., καταλύματα-εστίαση, μεταφορές, αποθηκεύσεις, επικοινωνίες	32,9%	32,9%	32,9%	32,9%	32,9%	32,9%	32,9%
6-11	Λοιπά	39,8%	40,4%	41,0%	41,4%	41,6%	41,7%	41,7%
	Σύνολο	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

²¹ Περιλαμβάνει τους κατά NACE Revision 2 κλάδους (α) χονδρικού και λιανικού εμπορίου, μεταφορών και καταλυμάτων-εστίασης και (β) πληροφόρησης και επικοινωνίας. Κατά την κατάταξη της Απογραφής 2011, όσον αφορά στα στοιχεία που είναι διαθέσιμα στο επίπεδο του Δήμου, περιλαμβάνει τις ομάδες κλάδων (α) χονδρικού και λιανικού εμπορίου, επισκευής αυτοκινήτων, μηχανοκινήτων οχημάτων και μοτοσικλετών, (β) μεταφοράς και αποθήκευσης και (γ) δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών, καταλύματος και εστίασης. Κατά την κατάταξη της Απογραφής 2001 και των Ερευνών Εργατικού Δυναμικού της ΕΛΣΤΑΤ, περιλάμβανε τους κλάδους (α) χονδρικού και λιανικού εμπορίου και επισκευών οχημάτων και μοτοσικλετών, (β) ξενοδοχείων και εστιατορίων και (γ) μεταφορών, αποθηκεύσεων και επικοινωνιών. Κατά την κατάταξη της Απογραφής 1991, περιλάμβανε τους κλάδους (α) εμπορίου, επισκευών, ξενοδοχείων και εστιατορίων και (β) μεταφορών, αποθηκεύσεων και επικοινωνιών.

²² Στα πλαίσια του παρόντος, οι κλάδοι αυτοί διακρίνονται ως εξής: (α) Ομάδα κλάδων που περιλαμβάνει την εξόρυξη, την παραγωγή και διανομή ενέργειας, την παροχή νερού, την επεξεργασία λυμάτων, τη διαχείριση αποβλήτων και την εξυγίανση. (β) Κατασκευές. (γ) Ομάδα κλάδων που περιλαμβάνει τις χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες, τη διαχείριση ακίνητης περιουσίας, επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες, τη δημόσια διοίκηση και άμυνα, την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, την εκπαίδευση, την υγεία και κοινωνική μέριμνα, τις τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία και άλλες υπηρεσίες.

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Π.1.2.4.2 Προκαταρκτική εκτίμηση της πιθανής μελλοντικής εξέλιξης της σύνθεσης της απασχόλησης στο σύνολο του Δήμου Χανίων

Η προκαταρκτική αυτή εκτίμηση διαμορφώνεται στο παρόν για να λειτουργήσει ως οδηγός για τις αντίστοιχες εκτιμήσεις στο επίπεδο των Δ.Ε. Η τελική εκτίμηση για το σύνολο του Δήμου που προκύπτει μετά τις εξειδικεύσεις στο τοπικό επίπεδο σε επόμενο κεφάλαιο είναι λίγο διαφορετική, αλλά σε επίπεδο διαφορών, οι οποίες δεν μεταβάλλουν την εικόνα που προκύπτει στο παρόν.

Η κλαδική σύνθεση της απασχόλησης στο Δήμο Χανίων στο μέλλον προσεγγίζεται βάσει αναμενόμενων εξελίξεων στο σύνολο της χώρας και πιθανών κλαδικών εξειδικεύσεων του Δήμου (ως προς το σύνολο της χώρας). Οι σχετικές (προκαταρκτικές) εκτιμήσεις διαμορφώνονται στον παρακάτω πίνακα βάσει των ακόλουθων υποθέσεων εργασίας / παραδοχών, όσον αφορά στην εξέλιξη των κλαδικών εξειδικεύσεων της απασχόλησης στο Δήμο ως προς τη χώρα:

1. Ο συντελεστής εξειδίκευσης (του Δήμου ως προς τη χώρα) σε κάθε κλάδο ορίζεται ως ο λόγος του ποσοστού απασχόλησης στον κλάδο στο Δήμο δια το αντίστοιχο ποσοστό στο σύνολο της χώρας. Συντελεστής 100% σημαίνει ότι το ποσοστό του κλάδου στο Δήμο είναι ίσο με το αντίστοιχο στη χώρα, συντελεστής μικρότερος του 100% δείχνει πόσο υπολείπεται το ποσοστό του κλάδου στο Δήμο εκείνου της χώρας και συντελεστής μεγαλύτερος του 100% δείχνει πόσο υπερβαίνει το ποσοστό του κλάδου στο Δήμο το αντίστοιχο στη χώρα.
2. Πρωτογενής τομέας: Γίνεται η υπόθεση εργασίας ότι η υστέρηση του συντελεστή εξειδίκευσης του τομέα στο Δήμο Χανίων από το 100% (δηλαδή από το επίπεδο που το ποσοστό του τομέα στο Δήμο θα ήταν ίσο με το αντίστοιχο της χώρας) θα μειωθεί το 2031 σε σχέση με το 2011 από 35% σε 54%. Όπως προαναφέρθηκε, αυτό θα συνδυασθεί με αναμενόμενη μείωση του ποσοστού του τομέα στη συνολική απασχόληση της χώρας – από 10,0% το 2011 σε 6,3% το 2031. Το ποσοστό του τομέα στο σύνολο της απασχόλησης στο Δήμο Χανίων, επομένως, θα μειωθεί μεν, αλλά αναλογικά λιγότερο από ό,τι στο σύνολο της χώρας – από 3,5% σε 3,4%.
Θεωρείται ότι η μεταβολή του συντελεστή εξειδίκευσης από 35% το 2011 σε 54% το 2031 θα επισυμβεί σταδιακά, με σταθερό ΜΕΡΜ (του συντελεστή) την ανωτέρω περίοδο.
3. Μεταποίηση: Στόχος για το Δήμο Χανίων είναι η ενίσχυση της απασχόλησης στη μεταποίηση. Η εκτίμηση του παρόντος βασίζεται στην υπόθεση εργασίας ότι ο συντελεστής εξειδίκευσης του κλάδου στο Δήμο θα παραμείνει σταθερός στο μέλλον στο επίπεδο του 2011 (63%). Έτσι, το ποσοστό της απασχόλησης στον κλάδο στο Δήμο θα αυξηθεί κατ' αναλογία της αντίστοιχης αύξησης του ποσοστού του κλάδου στο σύνολο της χώρας (από 9,2% σε 12,1%), δηλαδή από 5,8% το 2011 σε 7,6% το 2031.
4. Ομάδα κλάδων που περιλαμβάνει το χονδρικό και λιανικό εμπόριο, τις επισκευές οχημάτων και ειδών προσωπικής και οικιακής χρήσης, τα καταλύματα και την εστίαση, τις μεταφορές, τις αποθηκεύσεις και τις επικοινωνίες: Το 2011 ο Δήμος Χανίων καταγράφει εξειδίκευση στην απασχόληση της ομάδας κλάδων αυτής, με συντελεστή 111% - είναι δηλαδή το ποσοστό της απασχόλησης στην ομάδα κλάδων

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

στο Δήμο κατά 11% υψηλότερο του αντίστοιχου ποσοστού στο σύνολο της χώρας (το οποίο, όπως καταδείχθηκε ανωτέρω, είναι αρκετά υψηλότερο εκείνων της Ε.Ε. των 28 και της Ευρωζώνης). Δεδομένης της σημασίας του τουρισμού (ο οποίος περιλαμβάνεται σ' αυτή την ομάδα κλάδων), κρίνεται ότι η εξειδίκευση αυτή του Δήμου ως προς τη χώρα θα συνεχίσει και στο μέλλον, στο επίπεδο συντελεστή 111%. Εφ' όσον (όπως προαναφέρθηκε) το υψηλό στα πλαίσια της Ε.Ε. ποσοστό του κλάδου στη συνολική απασχόληση της χώρας θα παραμείνει σταθερό στο μέλλον (στο επίπεδο του 32,9%), σταθερό σε ανώτερο επίπεδο (36,7%) θα παραμείνει και το ποσοστό του κλάδου στην απασχόληση στο Δήμο.

5. Τα μερίδια των υπόλοιπων κλάδων στη συνολική απασχόληση του Δήμου Χανίων εκτιμώνται θεωρώντας ότι η συμμετοχή κάθε ενός από τους κλάδους αυτούς (ή τις ομάδες κλάδων αυτών) στο σύνολό τους (μη περιλαμβανομένων των ανωτέρω) θα παραμείνει σταθερή στο επίπεδο του 2011.

Πίνακας Π.1.24: Προκαταρκτική Εκτίμηση Πιθανής Μελλοντικής Κλαδικής Σύνθεσης της Απασχόλησης στο Δήμο Χανίων

Κλάδος		2011	2016	2031
Κωδ	Ονομασία			
Βαθμός Εξειδίκευσης ως προς το Σύνολο Ελλάδας				
1	Γεωργία, Δοασοκομία, Αλιεία	35%	39%	54%
2	Μεταποίηση	63%	63%	63%
3	Εξόρυξη, ενέργεια, παροχή νερού, επεξ.λυμάτων, διαχ. αποβλήτων, εξυγίανση	97%	99%	105%
4	Κατασκευές	124%	128%	141%
5	Χονδρ-λιαν.εμπόριο, επισκ.οχημ-ειδ.νοικοκυρ., καταλύματα-εστίαση, μεταφορές, αποθηκείσεις, επικοινωνίες	111%	111%	111%
6-11	Λοιπά	111%	109%	103%
	Σύνολο	100%	100%	100%
Ποσοστιαία Σύνθεση				
1	Γεωργία, Δοασοκομία, Αλιεία	3,50%	3,50%	3,40%
2	Μεταποίηση	5,80%	6,20%	7,60%
3	Εξόρυξη, ενέργεια, παροχή νερού, επεξ.λυμάτων, διαχ. αποβλήτων, εξυγίανση	1,30%	1,30%	1,30%
4	Κατασκευές	8,50%	8,40%	8,20%
5	Χονδρ-λιαν.εμπόριο, επισκ.οχημ-ειδ.νοικοκυρ., καταλύματα-εστίαση, μεταφορές, αποθηκείσεις, επικοινωνίες	36,70%	36,70%	36,70%
6-11	Λοιπά	44,20%	43,90%	42,80%
	Σύνολο	100,00%	100,00%	100,00%
Αριθμός Απασχολουμένων				
1	Γεωργία, Δοασοκομία, Αλιεία	1.730	1.776	2.158
2	Μεταποίηση	2.867	3.146	4.824
3	Εξόρυξη, ενέργεια, παροχή νερού, επεξ.λυμάτων, διαχ. αποβλήτων, εξυγίανση	643	660	825
4	Κατασκευές	4.201	4.262	5.204
5	Χονδρ-λιαν.εμπόριο, επισκ.οχημ-ειδ.νοικοκυρ., καταλύματα-εστίαση, μεταφορές, αποθηκείσεις, επικοινωνίες	18.139	18.620	23.293

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

6-11	Λοιπά	21.845	22.273	27.164
	Σύνολο	49.424	50.735	63.468

Π.1.2.4.3 Πιθανή μελλοντική εξέλιξη της απασχόλησης κατά ομάδα κλάδων στις Δ.Ε. του Δήμου Χανίων

Η εκτίμηση της πιθανής μελλοντικής εξέλιξης της απασχόλησης κατά ομάδες κλάδων στο Δήμο Χανίων και στις Δ.Ε. του διαμορφώνεται ως ο σταθμισμένος μέσος όρος 3 εναλλακτικών εκτιμήσεων, συνδυαζόμενων με τα εξής βάρη:

- ❖ Εναλλακτική Α – κατανομή συνόλων Δήμου στις Δ.Ε. στο μέλλον σταθερή στο επίπεδο του 2011: Βάρος 25%.
- ❖ Εναλλακτική Β – συνέχιση τάσεων (ΜΕΡΜ) της περιόδου 2001-2011 σταθερά στο μέλλον: Βάρος 25%.
- ❖ Εναλλακτική Γ – σταδιακή σύγκλιση της κλαδικής σύνθεσης της απασχόλησης στις Δ.Ε. προς αυτή του συνόλου του Δήμου: 50%.

Σε όλες τις εναλλακτικές, δεδομένη θεωρείται η εκτίμηση της πιθανής μελλοντικής εξέλιξης της συνολικής απασχόλησης ανά Δ.Ε. που διαμορφώθηκε στο Κεφάλαιο Π.1.1.2.2.2 ανωτέρω.

Αποδίδεται μεγαλύτερο βάρος στην Εναλλακτική Γ γιατί θεωρείται ότι η σύγκλιση της σύνθεσης της απασχόλησης θα επέλθει ως αποτέλεσμα της διάχυσης της ανάπτυξης και της βελτίωσης / σύγκλισης της ποιότητας ζωής σε όλες τις περιοχές του Δήμου, οι οποίες είναι βασικός στόχος του σχεδιασμού του μέλλοντος.

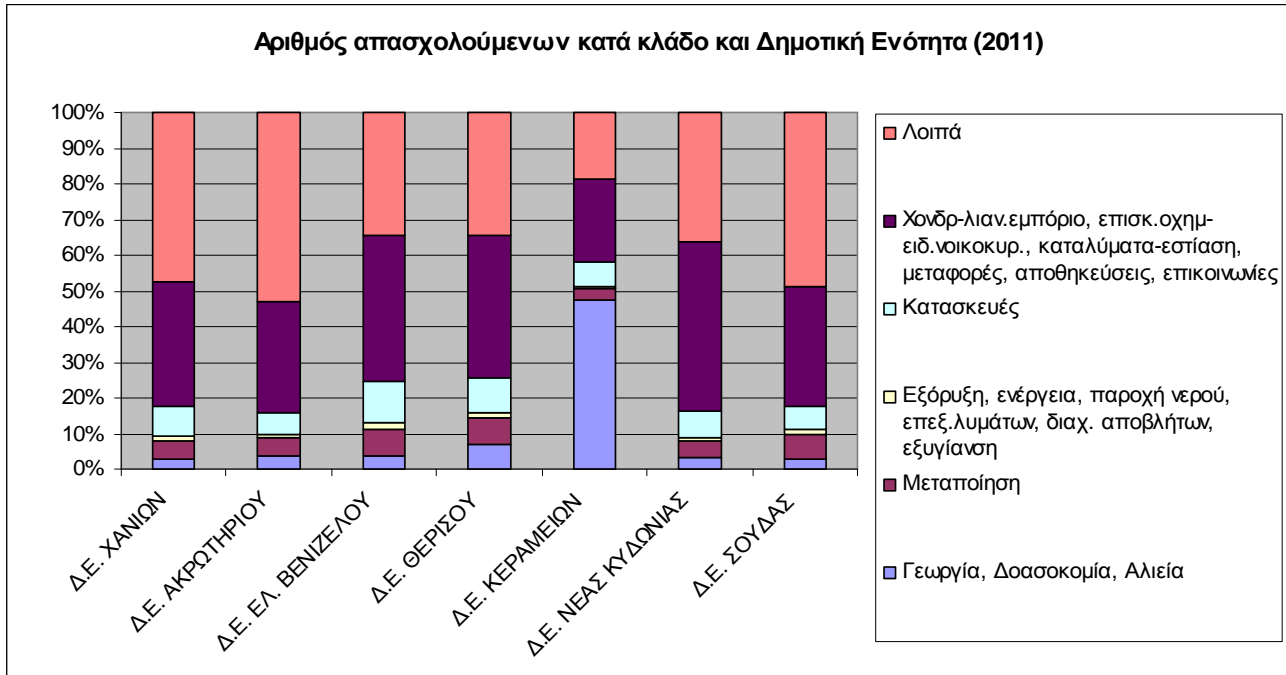
Η εκτίμηση της πιθανής μελλοντικής εξέλιξης της απασχόλησης κατά ομάδες κλάδων στο Δήμο Χανίων και στις Δ.Ε. του, παρουσιάζεται στον κάτωθι πίνακα για το 2011 και για τα κομβικά έτη 2016 και 2031, καθώς και στα διαγράμματα που ακολουθούν για το 2011 και 2031.

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

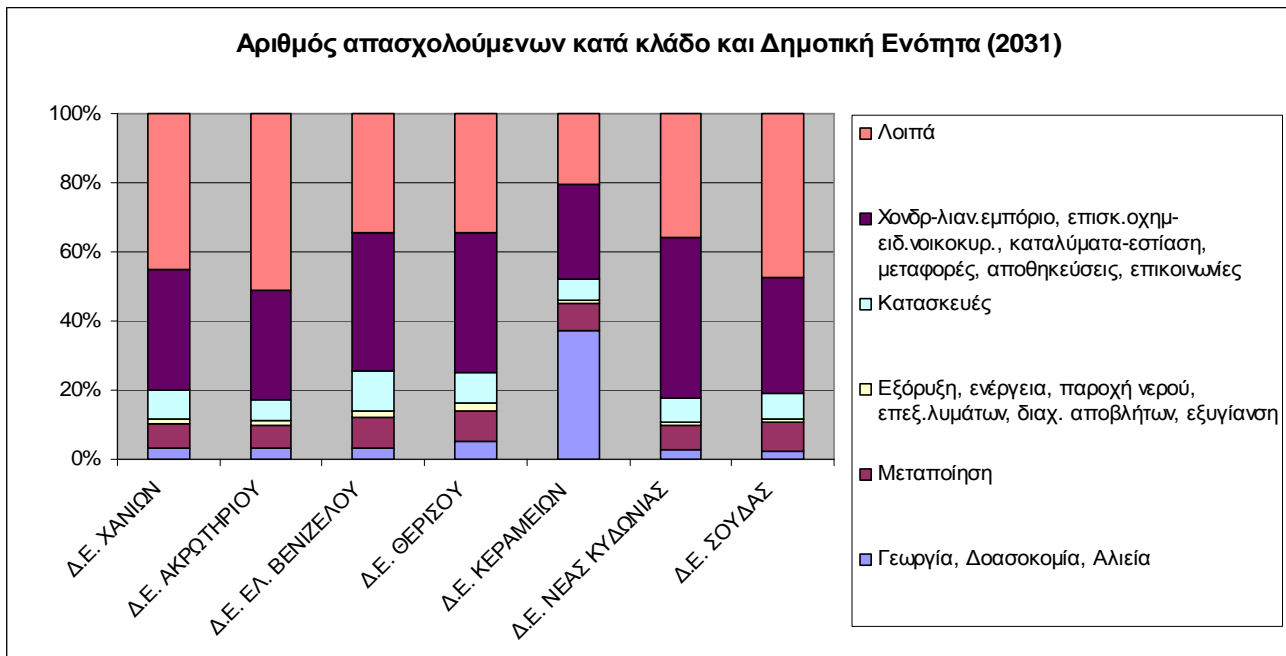
Πίνακας Π.1.25: Εκτίμηση Πιθανής Μελλοντικής Απασχόλησης κατά Ομάδα Κλάδων και Δ.Ε. στο Δήμο Χανίων

Δημοτική Ενότητα, Δήμος	2011							2016							2031						
	Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία	Μεταποίηση	Εξόρυξη, ενέργεια, παροχή νερού, επεξελάματων, διαχ. αποβλήτων, εξυγίανση	Κατασκευές	Χονδρ- λιαν.εμπό- ριο, επισκοχη- μ- ειδ.νοικοκ- υρ., καταλύμα- τα- εστίαση, μεταφορέ- ς, αποθηκεί- σεις, επικοινωνί- ες	Λοιπά	Σύνολο	Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία	Μεταποίηση	Εξόρυξη, ενέργεια, παροχή νερού, επεξελάματων, διαχ. αποβλήτων, εξυγίανση	Κατασκευές	Χονδρ- λιαν.εμπό- ριο, επισκοχη- μ- ειδ.νοικοκ- υρ., καταλύμα- τα- εστίαση, μεταφορέ- ς, αποθηκεί- σεις, επικοινωνί- ες	Λοιπά	Σύνολο	Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία	Μεταποίηση	Εξόρυξη, ενέργεια, παροχή νερού, επεξελάματων, διαχ. αποβλήτων, εξυγίανση	Κατασκευές	Χονδρ- λιαν.εμπό- ριο, επισκοχη- μ- ειδ.νοικοκ- υρ., καταλύμα- τα- εστίαση, μεταφορέ- ς, αποθηκεί- σεις, επικοινωνί- ες	Λοιπά	Σύνολο
ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ	1.730	2.867	643	4.201	18.139	21.845	49.424	1.776	3.146	660	4.262	18.620	22.273	50.735	2.158	4.824	825	5.204	23.293	27.164	63.468
Δ.Ε. ΧΑΝΙΩΝ	629	1.318	269	2.127	8.447	11.506	24.297	675	1.455	273	2.150	8.640	11.641	24.834	964	2.312	330	2.625	11.011	14.237	31.480
Δ.Ε. ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ	225	288	82	349	1.844	3.170	5.958	230	322	86	358	1.927	3.265	6.187	254	484	111	437	2.416	3.870	7.572
Δ.Ε. ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ	214	447	123	687	2.460	2.073	6.003	215	478	122	694	2.489	2.108	6.106	252	699	139	879	3.123	2.663	7.755
Δ.Ε. ΘΕΡΙΣΟΥ	275	297	67	384	1.598	1.368	3.989	268	322	71	391	1.657	1.418	4.127	267	445	110	453	2.034	1.721	5.029
Δ.Ε. ΚΕΡΑΜΕΙΩΝ	122	8	1	18	61	48	258	122	10	1	18	65	50	266	134	30	2	22	100	74	361
Δ.Ε. ΝΕΑΣ ΚΥΔΩΝΙΑΣ	168	268	53	395	2.569	1.971	5.424	168	303	56	399	2.646	2.034	5.606	173	470	70	437	3.045	2.349	6.543
Δ.Ε. ΣΟΥΔΑΣ	96	241	48	241	1.160	1.710	3.495	97	258	50	253	1.195	1.756	3.609	114	384	62	352	1.564	2.250	4.725

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Διάγραμμα Π.1.1: Πιθανή Μελλοντική Εξέλιξη αριθμού απασχολούμενων κατά οικονομικό κλάδο και Δημοτική Ενότητα (2011)

Διάγραμμα Π.1.2: Πιθανή Μελλοντική Εξέλιξη αριθμού απασχολούμενων κατά οικονομικό κλάδο και Δημοτική Ενότητα (2031)

B1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Π.1.2.5. Πιθανές μελλοντικές εξελίξεις στο συνολικό και κατά κεφαλή ΑΕΠ

Π.1.2.5.1 Γενικά

Σχετικές εκτιμήσεις διαμορφώνονται κατ' αρχήν στο επίπεδο του συνόλου της Ελλάδας, αξιοποιώντας στοιχεία και προβλέψεις για το ελληνικό ΑΕΠ διεθνών οργανισμών, επί πλέον των επικαιροποιημένων στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ που αφορούν στην υφιστάμενη κατάσταση και δυναμική²³.

Στη συνέχεια, βάσει των προβλεπομένων για το σύνολο της χώρας, διαμορφώνονται εκτιμήσεις για το Δήμο Χανίων στο επίπεδο των Δημοτικών Ενοτήτων του, λαμβάνοντας υπ' όψη υφιστάμενα μεγέθη, μερίδια και κατανομές, δυναμική του παρελθόντος και το στόχο της σύγκλισης – που εκφράζεται ως προς την προσέγγιση του κατά κεφαλή ΑΕΠ στις χωρικές ενότητες όλων των επιπέδων.

Υπενθυμίζεται η έννοια του «στόχου» που χρησιμοποιείται στο παρόν, όσον αφορά στη σύγκλιση: Λελογισμένοι στόχοι είναι απαραίτητοι για το σχεδιασμό του μακροπρόθεσμου μέλλοντος, ο οποίος πρέπει να βασίζεται όχι μόνο στη συνέχιση της υφιστάμενης κατάστασης και δυναμικής – οπότε ουσιαστικά θα συνέβαλε στη διαιώνιση ή και επιδείνωση των υφισταμένων προβλημάτων – αλλά να προσβλέπει σε επίλυση των προβλημάτων, η οποία συχνά προϋποθέτει αντιστροφή υφιστάμενων τάσεων και δραστική μεταβολή παγιωμένων καταστάσεων, στα πλαίσια πάντα των δυνατοτήτων και των εξελίξεων σε ευρύτερες χωρικές ενότητες, αξιοποιώντας όλους τους πόρους και θετικές προοπτικές – πάντα μέσα στα πλαίσια των αντιληπτών περιορισμών. Υπό την έννοια αυτή, οι λελογισμένοι-ρεαλιστικοί αναπτυξιακοί στόχοι μπορεί ποτέ να μην μετουσιωθούν σε πραγματικότητα στο σύνολό τους, έχουν όμως υψηλή σημασία ως ορόσημα, στη βάση των οποίων (α) σχεδιάζονται παρεμβάσεις πάσης φύσεως που στοχεύουν στην κατεύθυνση των στόχων και (β) λειτουργούν ως σημεία αναφοράς για την αξιολόγηση της εφαρμογής των σχεδίων-προγραμμάτων σε τακτά χρονικά διαστήματα και για τον προσδιορισμό διορθωτικών ενεργειών, όπου διαπιστώνονται αποκλίσεις.

Υπό το πρίσμα αυτό, οι ίδιοι οι στόχοι πρέπει να ελέγχονται και να προσαρμόζονται περιοδικά, στη βάση κριτικής θεώρησης των δυνατοτήτων υλοποίησής τους, σύμφωνα με εν τω μεταξύ εμπειρία που θα αποκτάται σταδιακά, καθώς και εμφάνισης καταστάσεων και δυναμικής που δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν εξ αρχής.

Επισημαίνεται επί πλέον ότι, όπως ισχύει για όλες τις εκτιμήσεις της πιθανής μελλοντικής εξέλιξης των κοινωνικοοικονομικών μεγεθών του παρόντος, οι σχετικές εκτιμήσεις για την κατανομή στο χώρο του συνολικού και κατά κεφαλή ΑΕΠ – όπως και της ΑΠΑ κατά κλάδο σε επόμενο κεφάλαιο – διαμορφώνονται «εκ των άνω» και από καθαρά οικονομική σκοπιά και είναι άμεσα υποκείμενες σε προσαρμογές, στη βάση διαπιστώσεων, στόχων και σχεδιασμού των φυσικών και περιβαλλοντικών παραμέτρων του Δήμου Χανίων και των περιοχών του.

²³ Κατά το πρώτο στάδιο της μελέτης, τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το ΑΕΠ – και την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία (ΑΠΑ) ανά κλάδο – στο επίπεδο του συνόλου της Ελλάδας ήταν διαθέσιμα μέχρι το 2011. Αντίστοιχα στοιχεία στο επίπεδο των Π.Ε. – περιλαμβανομένων των 4 Π.Ε. της Κρήτης – ήταν διαθέσιμα μέχρι το 2009. Η επικαιροποίηση του παρόντος Β1 σταδίου βασίζεται στα αντίστοιχα πιο πρόσφατα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ που καλύπτουν μέχρι το 2014 στο επίπεδο του συνόλου χώρας και μέχρι το 2012 στο επίπεδο των Π.Ε. Παράλληλα, η παρούσα επικαιροποίηση βασίζεται στις πιο πρόσφατες προβλέψεις διεθνών οργανισμών, όπως είναι εκείνες του ΔΝΤ που αναφέρονται (για την Ελλάδα) στο World Economic Outlook του Οκτωβρίου 2015.

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Π.1.2.5.2 Πιθανές μελλοντικές εξελίξεις στο συνολικό και κατά κεφαλή ΑΕΠ της Ελλάδας

Η Ελλάδα τα τελευταία χρόνια γνωρίζει σοβαρή οικονομική κρίση, με αποτέλεσμα η παρούσα μελέτη να μην μπορεί να βασισθεί σε εμπειρίες και παραδοχές που ίσχυαν κατά το παρελθόν. Οι εξελίξεις στο συνολικό ΑΕΠ της χώρας, επομένως, εκτιμώνται βάσει αντίστοιχων προβλέψεων έγκυρων οργανισμών (ειδικά για το ελληνικό ΑΕΠ), όπως:

- ❖ Του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου για την Ελλάδα («*World Economic Outlook*» Οκτωβρίου 2015), όπου λαμβάνονται άμεσα υπ' όψη οι επιπτώσεις της κρίσης. Οι προβλέψεις αυτές του ΔΝΤ καλύπτουν την περίοδο μέχρι το έτος 2020.
- ❖ Πιο μακροπρόθεσμα και μέχρι το 2050, του CEPII (Centre d' Etudes Prospectives et d' Information International: «*The Great Shift: Macroeconomic Projections for the World Economy at the 2050 Horizon*», CEPII WP No 2012-03, Φεβρουάριος 2012, Jean Fouré, Agnès Bénassy-Quéré & Lionel Fontagné). Τα σχετικά στοιχεία και προβλέψεις διαμορφώνονται ανά χώρα, με διακεκριμένη την Ελλάδα.

Οι εκτιμήσεις-προβλέψεις των έγκυρων αυτών οργανισμών για την πιθανή μελλοντική εξέλιξη του Ελληνικού ΑΕΠ (για την περίοδο αναφοράς που ισχύει για κάθε οργανισμό) συνοψίζονται στον κάτωθι πίνακα.

Πίνακας Π.1.26: Προβλέψεις Οργανισμών για την Πιθανή Μελλοντική Εξέλιξη του Συνολικού ΑΕΠ της Ελλάδας

Π.1.26.1. ΔΝΤ, *World Economic Outlook*, Οκτώβριος 2015, σταθ. τιμές 2010

		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Μεγέθη									
Συνολικό ΑΕΠ	εκατ. €	185.108	186.541	182.312	179.948	184.806	190.580	195.959	200.705
Κατά Κεφαλή ΑΕΠ	€	16.733	16.970	16.681	16.547	17.079	17.702	18.293	18.830
ΜΕΡΜ									
Συνολικό ΑΕΠ	%		0,77%	-2,27%	-1,30%	2,70%	3,12%	2,82%	2,42%
Κατά Κεφαλή ΑΕΠ	%		1,42%	-1,70%	-0,80%	3,22%	3,64%	3,34%	2,94%

Π.1.26.2. CEPII, *The Great SHIFT: Macroeconomic Projections for the World Economy at the 2050 Horizon*, Φεβρ. 2012, σταθερές τιμές 2005

		2010	2025	2050
Μεγέθη				
Συνολικό ΑΕΠ	εκατ. €	257.000	343.000	592.000
Κατά Κεφαλή ΑΕΠ	€	25.381	33.149	56.938
ΜΕΡΜ				
Συνολικό ΑΕΠ	%		1,94%	2,21%
Κατά Κεφαλή ΑΕΠ	%		1,80%	2,19%

Η τελική εκτίμηση του παρόντος για την πιθανή μελλοντική εξέλιξη του συνολικού και κατά κεφαλή ΑΕΠ της Ελλάδας διαμορφώνεται ως εξής:

- ❖ Μέχρι το 2014, το ΑΕΠ λαμβάνεται όπως προσδιορίζεται από την ΕΛΣΤΑΤ, σε σταθερές τιμές του έτους αυτού. Θεωρείται ότι το 2015 το ΑΕΠ της Ελλάδας ήταν περίπου στο επίπεδο εκείνου του 2014 (σε σταθερές τιμές).

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

- ❖ Οι ρυθμοί μεταβολής του ΑΕΠ κατά την περίοδο 2016-2020 λαμβάνονται όπως προβλέπονται από το ΔΝΤ (βλ. τμήμα πίνακα Π.1.26.1 ανωτέρω).
- ❖ Οι ρυθμοί μεταβολής του ΑΕΠ κατά την πιο μακροπρόθεσμη περίοδο λαμβάνονται όπως προβλέπονται από το CEPII (βλ. τμήμα πίνακα Π.1.26.2 ανωτέρω).
- ❖ Η προκύπτουσα αναμενόμενη εξέλιξη του συνολικού ΑΕΠ της χώρας έχει ως ακολούθως (σε εκατομμύρια €, σταθερές τιμές 2014):

Έτος	ΑΕΠ
2012	185.093
2013	178.410
2014	179.081
2015	179.081
2016	176.759
2017	181.530
2018	187.202
2019	192.486
2020	197.148
2021	200.978
2025	217.059
2026	221.850
2031	247.437
2036	275.976
2041	307.805

- ❖ Το κατά κεφαλή ΑΕΠ υπολογίζεται στη βάση του κατά τα ανωτέρω συνολικού ΑΕΠ και της αναμενόμενης μελλοντικής εξέλιξης του πληθυσμού της χώρας, η οποία προσδιορίζεται όπως παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα, δηλαδή στο επίπεδο του μέσου όρου των σχετικών προβλέψεων της ΕΛΣΤΑΤ και της EUROSTAT²⁴.

Πίνακας Π.1.27: Προβλέψεις Μελλοντικής Εξέλιξης του Συνολικού Πληθυσμού της Ελλάδας

	Προβλέψεις			Απογραφή ΕΛΣΤΑΤ	Τελικά Μεγέθη
	ΕΛΣΤΑΤ	EUROSTAT	Μ.Ο.		
2010	11.315.964	11.119.289			
2011	11.359.626	11.123.392	11.241.509	10.816.286	10.816.286
2015	11.504.909	10.977.945			
2016	11.533.492	10.929.715	11.231.604		10.806.755
2020	11.618.176	10.703.417			
2021	11.632.971	10.641.936	11.137.454		10.716.167
2025	11.674.495	10.390.233			
2026	11.681.659	10.327.910	11.004.785		10.588.516
2030	11.698.998	10.090.040			
2031	11.700.765	10.034.178	10.867.472		10.456.397
2035	11.698.204	9.828.015			
2036	11.695.419	9.779.752	10.737.586		10.331.424
2040	11.674.458	9.594.043			
2041	11.666.186	9.549.024	10.607.605		10.206.360

²⁴ Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της Απογραφής 2011, ο πληθυσμός της χώρας εμφανίζεται κατά 5% χαμηλότερος από τον προβλεπόμενο από την ίδια την ΕΛΣΤΑΤ για το έτος αυτό ή κατά 3% χαμηλότερος από τον αντίστοιχο του EUROSTAT. Για τους σκοπούς του παρόντος, διορθώνονται αναλογικά οι προβλέψεις όλων των ετών.

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η πιθανή μελλοντική εξέλιξη του συνολικού και κατά κεφαλή ΑΕΠ της Ελλάδας κατά τα κομβικά έτη της περιόδου αναφοράς εκτιμάται όπως παρουσιάζεται στον κάτωθι πίνακα.

Πίνακας Π.1.28: Τελική Εκτίμηση Πιθανής Μελλοντικής Εξέλιξης Πληθυσμού και Συνολικού και Κατά Κεφαλή ΑΕΠ της Ελλάδας

	2011	2016	2021	2026	2031	2036	2041
Πληθυσμός	10.816.286	10.806.755	10.716.167	10.588.516	10.456.397	10.331.424	10.206.360
Συνολικό ΑΕΠ (εκατ. € 2014)	197.272	176.759	200.978	221.850	247.437	275.976	307.805
Κατά Κεφαλή ΑΕΠ (€ 2014)	18.238	16.356	18.755	20.952	23.664	26.712	30.158

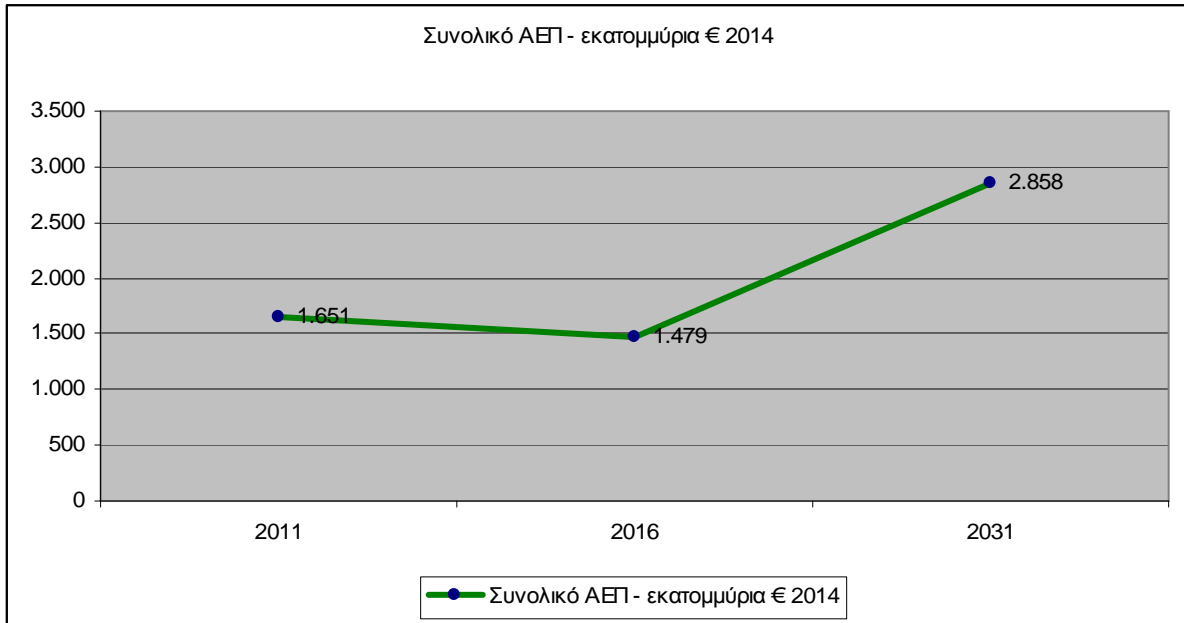
Π.1.2.5.3 Συνολικό και κατά κεφαλή στο Δήμο Χανίων και στις Δ.Ε. του

Αναφέρθηκε προηγουμένως ότι η εκτίμηση της πιθανής μελλοντικής εξέλιξης του ΑΕΠ του Δήμου Χανίων και των Δ.Ε. του διαμορφώνεται με βάση το στόχο της σύγκλισης. Στην πράξη, στο παρόν αυτό ερμηνεύεται ότι συνεπάγεται ότι, το έτος στόχο 2031, το κατά κεφαλή ΑΕΠ στο Δήμο και στις Δ.Ε. του θα τείνει να εξισωθεί με το αντίστοιχο μέσο της Ελλάδας. Υπό το πρίσμα αυτό, οι σχετικές εκτιμήσεις διαμορφώνονται στον παρακάτω πίνακα και διαγράμματα.

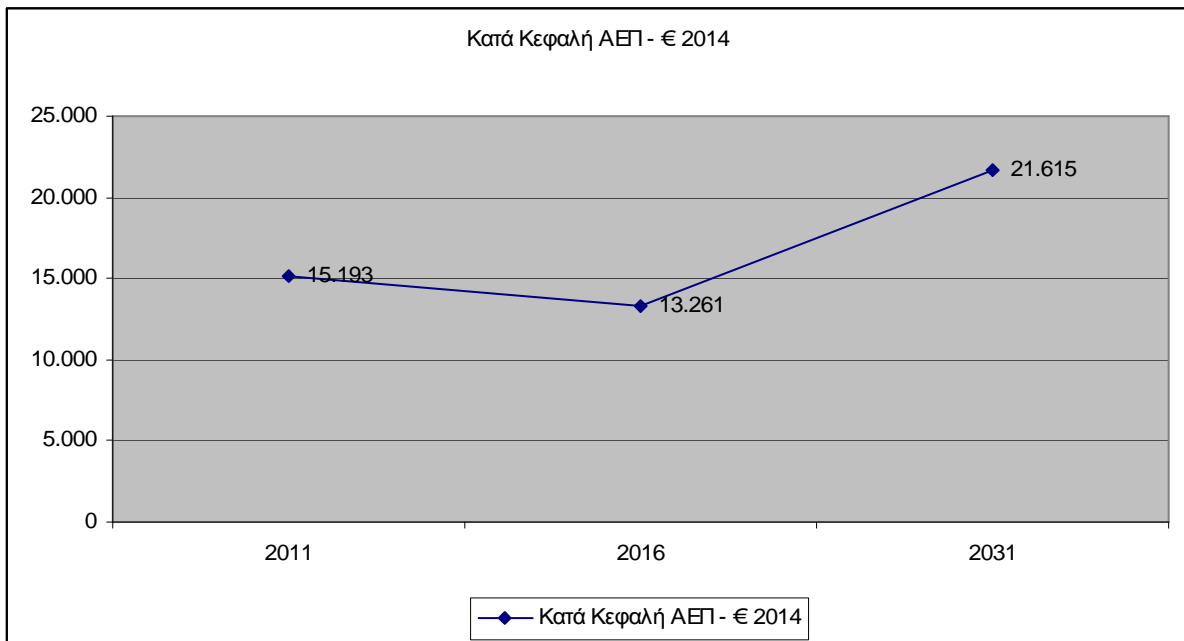
Πίνακας Π.1.29: Εκτίμηση Πιθανής Μελλοντικής Εξέλιξης Συνολικού και Κατά Κεφαλή ΑΕΠ κατά Δ.Ε. Δήμου Χανίων (σταθερές τιμές 2014)

Δήμος - Δ.Ε.			2011	2016	2031
Κωδικοί					
Καλλικρ.	Καποδ.	Ονομασία			
Κατά Κεφαλή ΑΕΠ - € 2014					
740101	94010000	Δ.Ε. Χανίων	16.347	14.268	24.013
740102	94020000	Δ.Ε. Ακρωτηρίου	11.782	10.284	15.707
740103	94080000	Δ.Ε. Ελ. Βενιζέλου	12.427	10.847	20.855
740104	94090000	Δ.Ε. Θερίσου	12.270	10.710	20.859
740105	94120000	Δ.Ε. Κεραμειών	12.976	11.326	21.416
740106	94180000	Δ.Ε. Ν. Κυδωνίας	21.882	19.100	22.266
740107	94210000	Δ.Ε. Σούδας	12.046	10.514	19.773
7401	94	Σύνολο Δήμου Χανίων	15.193	13.261	21.615
		Σύνολο Ελλάδας	18.238	16.356	23.664
Συνολικό ΑΕΠ - εκατομμύρια € 2014					
740101	94010000	Δ.Ε. Χανίων	881	790	1.466
740102	94020000	Δ.Ε. Ακρωτηρίου	154	138	313
740103	94080000	Δ.Ε. Ελ. Βενιζέλου	163	146	320
740104	94090000	Δ.Ε. Θερίσου	105	95	209
740105	94120000	Δ.Ε. Κεραμειών	9	8	17
740106	94180000	Δ.Ε. Ν. Κυδωνίας	236	211	329
740107	94210000	Δ.Ε. Σούδας	102	91	203
7401	94	Σύνολο Δήμου Χανίων	1.651	1.479	2.858
		Σύνολο Ελλάδας	197.272	176.759	247.437

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Διάγραμμα Π.1.3: Πιθανή Μελλοντική Εξέλιξη του Συνολικού ΑΕΠ του Συνόλου του Δήμου Χανίων (εκατ. € 2014)

Διάγραμμα Π.1.4: Πιθανή Μελλοντική Εξέλιξη του Κατά Κεφαλή ΑΕΠ του Συνόλου του Δήμου Χανίων (€ 2014)

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Π.1.2.6. Πιθανές μελλοντικές εξελίξεις στην ΑΠΑ κατά ομάδες κλάδων

Όπως στην περίπτωση του ΑΕΠ, οι εκτιμώμενες στο παρόν μελλοντικές εξελίξεις στην ΑΠΑ κατά κλάδο στο Δήμο Χανίων και στις Δ.Ε. του είναι ουσιαστικά «λελογισμένοι στόχοι», βασισμένοι στην υφιστάμενη κατάσταση και στη δυναμική του παρελθόντος (με αξιοποίηση των σχετικών επικαιροποιημένων, πιο πρόσφατων στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ), στην εκτιμηθείσα στο προηγούμενο κεφάλαιο εξέλιξη και κατανομή του ΑΕΠ, καθώς και στο στόχο της σύγκλισης. **Επισημαίνεται ότι η κλαδική σύνθεση της ΑΠΑ είναι προς έλεγχο και οριστικοποίηση με βάση τα πορίσματα και τους στόχους του φυσικού και περιβαλλοντικού σχεδιασμού ακόμη περισσότερο από ό,τι η αντίστοιχη εκτίμηση του ΑΕΠ ή της απασχόλησης (κατά τόπο κατοικίας).**

Π.1.2.6.1 Πιθανές εξελίξεις στην ΑΠΑ στο σύνολο της χώρας

Όπως στην περίπτωση της κλαδικής σύνθεσης της απασχόλησης, η σχετική εκτίμηση διαμορφώνεται στη βάση της υπόθεσης εργασίας ότι η κλαδική διάρθρωση της ελληνικής οικονομίας θα προσεγγίσει σταδιακά την αντίστοιχη της Ε.Ε. και της Ευρωζώνης.

Πρόσφατα στοιχεία της EUROSTAT για την ΑΠΑ κατά ομάδες κλάδων στην Ε.Ε. των 28, στην Ευρωζώνη των 19 και στην Ελλάδα το 2013 και το 2014 παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα²⁵.

Πίνακας Π.1.30: Στοιχεία Βάσης - ΑΠΑ κατά Ομάδες Κλάδων στην Ε.Ε. των 28 και την Ευρωζώνη των 19 (πηγή: EUROSTAT)

Κλάδος		2013			2014		
		Ε.Ε. των 28	Ευρωζώνη των 19	Ελλάδα	Ε.Ε. των 28	Ευρωζώνη των 19	Ελλάδα
Κωδ	Ονομασία						
Συνολική ΑΠΑ - εκατομμύρια €							
1	Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία	203.832	152.268	5.964	198.398	146.905	6.019
2	Μεταποίηση	1.884.029	1.437.042	15.381	1.938.680	1.467.363	14.680
3	Εξόρυξη, ενέργεια, παροχή νερού, επεξ. λυμάτων, διαχ. αποβλήτων, εξυγίανση	459.469	299.224	6.051	443.327	289.144	5.462
4	Κατασκευές	647.568	457.931	4.757	670.706	460.974	4.575
5	Χονδρ-λιαν.εμπόριο, επισκ.οχημ-ειδ.νοικοκυρ., καταλύματα-εστίαση, μεταφορές, αποθηκεύσεις, επικοινωνίες	2.882.072	2.094.679	42.170	2.972.270	2.129.379	44.063
6-11	Λοιπά	6.055.674	4.487.875	85.661	6.263.665	4.580.644	82.026
	Σύνολο	12.132.643	8.929.019	159.983	12.487.046	9.074.408	156.826
Ποσοστιαία Σύνθεση							
1	Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία	1,7%	1,7%	3,7%	1,6%	1,6%	3,8%
2	Μεταποίηση	15,5%	16,1%	9,6%	15,5%	16,2%	9,4%
3	Εξόρυξη, ενέργεια, παροχή νερού, επεξ. λυμάτων, διαχ. αποβλήτων, εξυγίανση	3,8%	3,4%	3,8%	3,6%	3,2%	3,5%
4	Κατασκευές	5,3%	5,1%	3,0%	5,4%	5,1%	2,9%
5	Χονδρ-λιαν.εμπόριο, επισκ.οχημ-ειδ.νοικοκυρ., καταλύματα-εστίαση, μεταφορές, αποθηκεύσεις, επικοινωνίες	23,8%	23,5%	26,4%	23,8%	23,5%	28,1%
6-11	Λοιπά	49,9%	50,3%	53,5%	50,2%	50,5%	52,3%
	Σύνολο	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

²⁵ Τα στοιχεία του πίνακα για την Ελλάδα είναι αυτά της EUROSTAT.

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Ως βάση για τη διαμόρφωση των εκτιμήσεων του παρόντος λαμβάνεται η κλαδική σύνθεση της ΑΠΑ στην Ελλάδα το 2014 όπως προσδιορίζεται από την ΕΛΣΤΑΤ. Η πιθανή μελλοντική εξέλιξη της προσεγγίζεται ως ακολούθως:

6. Πρωτογενής τομέας (γεωργία, δασοκομία, αλιεία): Το 2041 το μερίδιο του τομέα στη συνολική ΑΠΑ της χώρας θα έχει φθάσει το αντίστοιχο μέσο της Ε.Ε. και της Ευρωζώνης το 2014.
7. Μεταποίηση: Το 2041 το μερίδιο του κλάδου στη συνολική ΑΠΑ της χώρας θα έχει φθάσει το αντίστοιχο μέσο της Ε.Ε. των 28 (που είναι λίγο χαμηλότερο από εκείνο της Ευρωζώνης).
8. Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευές οχημάτων και ειδών προσωπικής και οικιακής χρήσης, καταλύματα-εστίαση (κατ' εξοχήν δραστηριότητες προσανατολισμένες στον τουρισμό), μεταφορές, αποθηκείσεις και επικοινωνίες (σύνθετος κλάδος, για λόγους που προαναφέρθηκαν): Το μερίδιο του κλάδου στη συνολική ΑΠΑ στην Ελλάδα το 2014 (28,1%) ήταν αρκετά μεγαλύτερο από το αντίστοιχο είτε της Ε.Ε. των 28 (23,8%), είτε της Ευρωζώνης των 19 (23,5%) το 2014. Όπως για την απασχόληση, γίνεται η υπόθεση εργασίας ότι το μερίδιο της ομάδας κλάδων αυτής στην Ελλάδα θα συνεχίσει να είναι υψηλότερο στο μέλλον, δεδομένης κυρίως της σημασίας του τουρισμού για τη χώρα, παραμένοντας σταθερό καθ' όλη την περίοδο μέχρι το 2041.
9. Για τους υπόλοιπους κλάδους, γίνεται η παραδοχή ότι τα μερίδιά τους στην υπόλοιπη ΑΠΑ (μη περιλαμβανομένων των τριών ανωτέρω βασικών κλάδων) θα διαμορφωθούν το 2041 στα επίπεδα των αντίστοιχων μεριδίων στην Ευρωζώνη.

Οι προσεγγίσεις αυτές διαμορφώνονται κατ' αρχήν στο πρώτο μέρος του κάτωθι πίνακα (με γενική κεφαλίδα «ποσοστιαία σύνθεση προ προσαρμογών»). Τα ποσοστά κομβικών ετών ενδιαμέσων των 2014 και 2041 στο μέρος αυτό του πίνακα υπολογίζονται με σταθερούς ΜΕΡΜ (ποσοστών) 2014-2041.

Οι τελικές σχετικές εκτιμήσεις διαμορφώνονται στο δεύτερο μέρος του πίνακα αυτού (με γενική κεφαλίδα «ποσοστιαία σύνθεση προσαρμοσμένη»), μετά από προσαρμογές των κλάδων του (4) ανωτέρω ώστε, χωρίς μεταβολή των ποσοστών των βασικών κλάδων / ομάδων κλάδων των (1), (2) και (3), το άθροισμα των μεριδίων όλων των ομάδων κλάδων να ισούται με 100%.

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Πίνακας Π.1.31: Προσέγγιση Πιθανής Μελλοντικής Ποσοστιαίας Κλαδικής Σύνθεσης της ΑΠΑ στην Ελλάδα

Κλάδος		2014	2016	2021	2026	2031	2036	2041
Κωδ	Ονομασία							
Ποσοστιαία Σύνθεση προ Προσαρμογών								
1	Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία	3.8%	3.6%	3.1%	2.6%	2.2%	1.9%	1.6%
2	Μεταποίηση	9.4%	9.7%	10.7%	11.7%	12.9%	14.1%	15.5%
3	Εξόρυξη, ενέργεια, παροχή νερού, επεξ. λυμάτων, διαχ. αποβλήτων, εξυγίανση	3.5%	3.4%	3.3%	3.2%	3.2%	3.1%	3.0%
4	Κατασκευές	2.9%	3.0%	3.3%	3.6%	4.0%	4.3%	4.7%
5	Χονδρ-λιαν.εμπόριο, επισκ.οχημ-ειδ.νοικοκυρ., καταλύματα-εστίαση, μεταφορές, αποθηκείσεις, επικοινωνίες	28.1%	28.1%	28.1%	28.1%	28.1%	28.1%	28.1%
6-11	Λοιπά	52.3%	51.9%	50.9%	49.9%	49.0%	48.0%	47.1%
	Σύνολο	100.0%	99.8%	99.4%	99.2%	99.2%	99.5%	100.0%
Ποσοστιαία Σύνθεση Προσαρμοσμένη								
1	Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία	3.8%	3.6%	3.1%	2.6%	2.2%	1.9%	1.6%
2	Μεταποίηση	9.4%	9.7%	10.7%	11.7%	12.9%	14.1%	15.5%
3	Εξόρυξη, ενέργεια, παροχή νερού, επεξ. λυμάτων, διαχ. αποβλήτων, εξυγίανση	3.5%	3.5%	3.4%	3.3%	3.2%	3.1%	3.0%
4	Κατασκευές	2.9%	3.0%	3.3%	3.7%	4.0%	4.4%	4.7%
5	Χονδρ-λιαν.εμπόριο, επισκ.οχημ-ειδ.νοικοκυρ., καταλύματα-εστίαση, μεταφορές, αποθηκείσεις, επικοινωνίες	28.1%	28.1%	28.1%	28.1%	28.1%	28.1%	28.1%
6-11	Λοιπά	52.3%	52.1%	51.5%	50.6%	49.6%	48.4%	47.1%
	Σύνολο	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Π.1.2.6.2 Προκαταρκτική εκτίμηση της πιθανής μελλοντικής εξέλιξης της σύνθεσης της ΑΠΑ στο σύνολο του συνόλου του Δήμου Χανίων

Η κλαδική σύνθεση της ΑΠΑ στο Δήμο Χανίων στο μέλλον προσεγγίζεται βάσει αναμενομένων εξελίξεων στο σύνολο της χώρας και πιθανών κλαδικών εξειδικεύσεων του Δήμου (ως προς το σύνολο της χώρας). Οι σχετικές (προκαταρκτικές) εκτιμήσεις διαμορφώνονται στον παρακάτω πίνακα βάσει των ακόλουθων υποθέσεων εργασίας / παραδοχών:

1. Η συνολική ΑΠΑ λαμβάνεται ως ποσοστό του ΑΕΠ ίσο με εκείνο που προσδιορίζεται από τα αντίστοιχα στοιχεία (ΑΠΑ και ΑΕΠ) της ΕΛΣΤΑΤ για το 2014 στο σύνολο της χώρας – δηλαδή 88,3%. Θεωρείται ότι το ποσοστό αυτό ισχύει για όλα τα έτη αναφοράς από το 2016 και μετά και σε όλες τις περιοχές της χώρας και του Δήμου Χανίων.
2. Ως έτος βάσης για τη διαμόρφωση των εκτιμήσεων στο επίπεδο του Δήμου λαμβάνεται το 2011²⁶.
3. Ισχύει ο ορισμός του συντελεστή εξειδίκευσης που αναφέρθηκε για την απασχόληση ανωτέρω: Ο συντελεστής εξειδίκευσης (του Δήμου ως προς τη χώρα) σε κάθε κλάδο ορίζεται ως ο λόγος του ποσοστού ενός κλάδο στη συνολική ΑΠΑ στο Δήμο δια το αντίστοιχο ποσοστό στο σύνολο της χώρας. Συντελεστής 100% σημαίνει ότι το ποσοστό του κλάδου στο Δήμο είναι ίσο με αυτό της χώρας, συντελεστής μικρότερος του 100% δείχνει πόσο υπολείπεται το ποσοστό του κλάδου στο Δήμο εκείνου της χώρας και συντελεστής μεγαλύτερος του 100% δείχνει πόσο υπερβαίνει το ποσοστό του κλάδου στο Δήμο το αντίστοιχο της χώρας.
4. Πρωτογενής τομέας: Γίνεται η υπόθεση εργασίας ότι η υστέρηση του συντελεστή εξειδίκευσης του τομέα στο Δήμο Χανίων από το 100% (δηλαδή από το επίπεδο που το ποσοστό του τομέα στο Δήμο θα ήταν ίσο με το αντίστοιχο της χώρας) θα μειωθεί το 2031 σε σχέση με το 2011 – και ο συντελεστής εξειδίκευσης θα διαμορφωθεί από 38% σε 56%. Όπως προαναφέρθηκε, αυτό θα συνδυασθεί με αναμενόμενη μείωση του ποσοστού του τομέα στη συνολική ΑΠΑ της χώρας – από 3,8% το 2011 σε 2,2% το 2041. Το ποσοστό του τομέα στο σύνολο της ΑΠΑ στο Δήμο Χανίων, επομένως, θα μειωθεί μεν, αλλά αναλογικά λιγότερο από ό,τι στο σύνολο της χώρας – από 1,4% σε 1,2%. Θεωρείται ότι η μεταβολή του συντελεστή εξειδίκευσης από 38% το 2011 σε 56% το 2041 θα επισυμβεί σταδιακά, με σταθερό ΜΕΡΜ (του συντελεστή) την ανωτέρω περίοδο.
5. Μεταποίηση: Στόχος για την ΑΠΑ (όπως και για την απασχόληση) του κλάδου στο Δήμο Χανίων είναι η ενίσχυση του μεριδίου του στη συνολική ΑΠΑ. Η εκτίμηση του παρόντος βασίζεται στην υπόθεση εργασίας ότι ο συντελεστής εξειδίκευσης του κλάδου στο Δήμο θα παραμείνει σταθερός στο μέλλον στο επίπεδο του 2011 (59%). Έτσι, το ποσοστό της ΑΠΑ στον κλάδο στο Δήμο θα αυξηθεί κατ' αναλογία

²⁶ Η εκτίμηση της ΑΠΑ κατά κλάδο στο Δήμο Χανίων (συνολικά και κατά Δ.Ε.) το 2011 διαμορφώνεται κατά τρόπο παρόμοιο αυτού που περιγράφηκε στο πρώτο στάδιο της μελέτης – δηλαδή ως μερίδια των σχετικών συνόλων της Π.Ε. Χανίων, για την οποία υπάρχουν άμεσα διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ. Τα μερίδια αυτά υπολογίζονται λαμβανομένων υπ' όψη όλων των παραμέτρων, για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για τον υπολογισμό των μεριδίων του Δήμου στα σύνολα της ΑΠΑ κατά κλάδο της Π.Ε., όπως είναι η έκταση, ο πληθυσμός, η απασχόληση κατά κλάδο, η αξία της παραγωγής αγροτικών προϊόντων, οι αφίξεις και διανυκτερεύσεις τουριστών, οι τουριστικές κλίνες, καθώς και οι μονάδες και ο τζίρος του μητρώου επιχειρήσεων της ΕΛΣΤΑΤ. Στην παρούσα, επικαιροποιημένη, εκτίμηση χρησιμοποιούνται τα επίσημα στοιχεία της Απογραφής 2011, τα οποία κατέστησαν διαθέσιμα μετά την ολοκλήρωση του πρώτου σταδίου της μελέτης – καθώς και πιο πρόσφατα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για την ΑΠΑ στην Π.Ε. Χανίων.

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

της αντίστοιχης αύξησης του ποσοστού του κλάδου στη συνολική ΑΠΑ της χώρας (που θα είναι από 9,4% σε 12,9%), δηλαδή από 5,5% το 2011 σε 7,6% το 2031.

6. Ομάδα κλάδων που περιλαμβάνει το χονδρικό και λιανικό εμπόριο, τις επισκευές οχημάτων και ειδών προσωπικής και οικιακής χρήσης, τα καταλύματα και την εστίαση, τις μεταφορές, τις αποθηκεύσεις και τις επικοινωνίες: Το 2011 ο Δήμος Χανίων καταγράφει (κατ' εκτίμηση του παρόντος για το έτος αυτό) εξειδίκευση στην ΑΠΑ της ομάδας κλάδων αυτής, με συντελεστή 121% - είναι δηλαδή το ποσοστό της ΑΠΑ στην ομάδα κλάδων στο Δήμο κατά 21% υψηλότερο του αντίστοιχου ποσοστού στο σύνολο της χώρας (το οποίο, όπως καταδείχθηκε ανωτέρω, είναι αρκετά υψηλότερο εκείνων της Ε.Ε. των 28 και της Ευρωζώνης). Δεδομένης της σημασίας του τουρισμού (ο οποίος περιλαμβάνεται σ' αυτή την ομάδα κλάδων), κρίνεται ότι η εξειδίκευση αυτή του Δήμου ως προς τη χώρα θα συνεχισθεί και στο μέλλον, στο επίπεδο του υφιστάμενου συντελεστή 121%. Εφ' όσον (όπως προαναφέρθηκε) το υψηλό στα πλαίσια της Ε.Ε. ποσοστό του κλάδου στη συνολική ΑΠΑ της χώρας θα παραμείνει σταθερό στο μέλλον (στο επίπεδο του 28,1%), σταθερό σε ανώτερο επίπεδο (33,9%) θα παραμείνει και το ποσοστό του κλάδου στην ΑΠΑ στο Δήμο.
7. Τα μερίδια των υπόλοιπων κλάδων στη συνολική ΑΠΑ του Δήμου Χανίων εκτιμώνται θεωρώντας ότι η συμμετοχή κάθε ενός από τους κλάδους αυτούς (ή τις ομάδες κλάδων αυτών) στο σύνολό τους (μη περιλαμβανομένων των ανωτέρω βασικών κλάδων / ομάδων κλάδων) θα παραμείνει σταθερή στο επίπεδο του 2011.

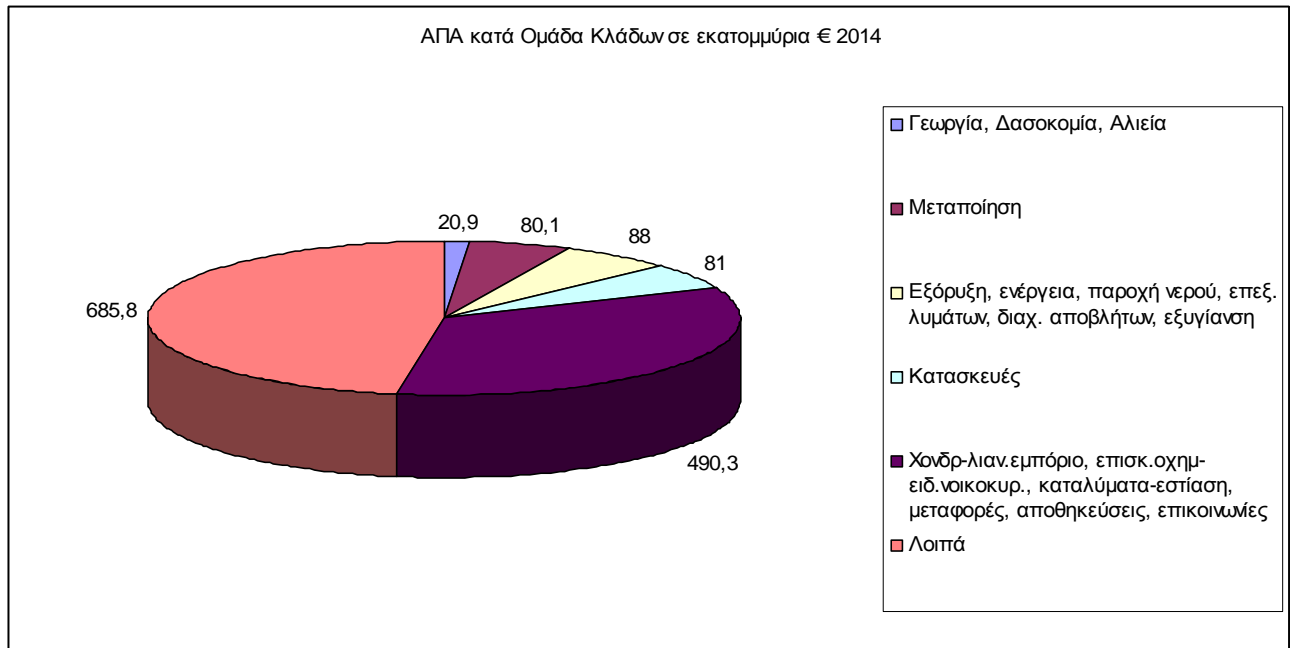

Β1 ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

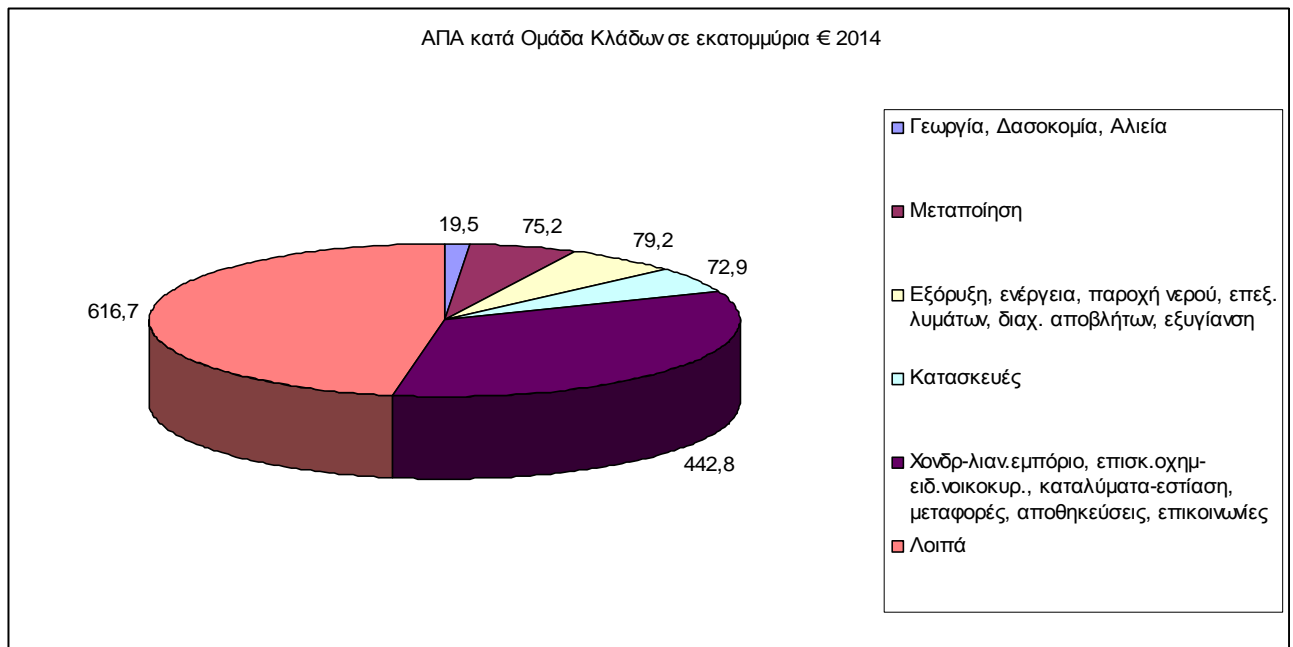
Πίνακας Π.1.32: Προκαταρκτική Εκτίμηση Πιθανής Μελλοντικής Σύνθεσης της ΑΠΑ στο Δήμο Χανίων

Κλάδος				
Κωδ	Ονομασία	2011	2016	2031
Βαθμός Εξειδίκευσης ως προς το Σύνολο Ελλάδας				
1	Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία	38%	42%	56%
2	Μεταποίηση	59%	59%	59%
3	Εξόρυξη, ενέργεια, παροχή νερού, επεξ. λυμάτων, διαχ. αποβλήτων, εξυγίανση	175%	175%	184%
4	Κατασκευές	192%	184%	135%
5	Χονδρ-λιαν.εμπόριο, επισκ.οχημ-ειδ.νοικοκυρ., καταλύματα-εστίαση, μεταφορές, αποθηκεύσεις, επικοινωνίες	121%	121%	121%
6-11	Λοιπά	91%	91%	93%
	Σύνολο	100%	100%	100%
Ποσοστιαία Σύνθεση				
1	Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία	1,40%	1,50%	1,20%
2	Μεταποίηση	5,50%	5,80%	7,60%
3	Εξόρυξη, ενέργεια, παροχή νερού, επεξ. λυμάτων, διαχ. αποβλήτων, εξυγίανση	6,10%	6,10%	5,90%
4	Κατασκευές	5,60%	5,60%	5,40%
5	Χονδρ-λιαν.εμπόριο, επισκ.οχημ-ειδ.νοικοκυρ., καταλύματα-εστίαση, μεταφορές, αποθηκεύσεις, επικοινωνίες	33,90%	33,90%	33,90%
6-11	Λοιπά	47,40%	47,20%	45,90%
	Σύνολο	100,00%	100,00%	100,00%
ΑΠΑ κατά Ομάδα Κλάδων σε εκατομμύρια € 2014				
1	Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία	20,9	19,5	31,3
2	Μεταποίηση	80,1	75,2	192,3
3	Εξόρυξη, ενέργεια, παροχή νερού, επεξ. λυμάτων, διαχ. αποβλήτων, εξυγίανση	88	79,2	148,7
4	Κατασκευές	81	72,9	136,9
5	Χονδρ-λιαν.εμπόριο, επισκ.οχημ-ειδ.νοικοκυρ., καταλύματα-εστίαση, μεταφορές, αποθηκεύσεις, επικοινωνίες	490,3	442,8	855,6
6-11	Λοιπά	685,8	616,7	1.158,8
	Σύνολο	1.446,10	1.306,30	2.523,60

B1 ' ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

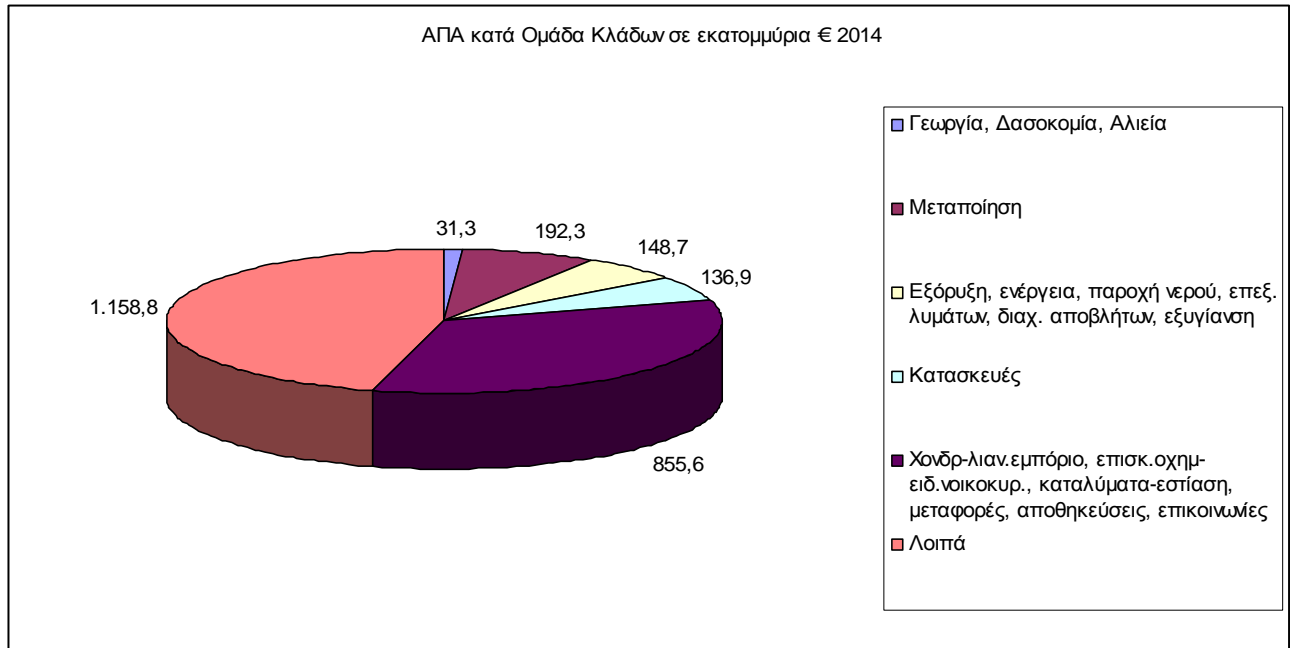

Διάγραμμα Π.1.5: Πιθανή Μελλοντική Εξέλιξη της ΑΠΑ σε εκ. € του Συνόλου του Δήμου Χανίων (2011)

Διάγραμμα Π.1.6: Πιθανή Μελλοντική Εξέλιξη της ΑΠΑ σε εκ. € του Συνόλου του Δήμου Χανίων (2016)

Β1 ' ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Διάγραμμα Π.1.7: Πιθανή Μελλοντική Εξέλιξη της ΑΠΑ σε εκ. € του Συνόλου του Δήμου Χανίων (2031)

Β1 ' ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Π.1.3. Πρότυπο Χωρικής Οργάνωσης

Χωρική Οργάνωση Καλλικρατικού Δήμου Χανίων

Ο Καλλικρατικός Δήμος Χανίων, αποτελείται από τις Δημοτικές Ενότητες Νέας Κυδωνίας, Χανίων, Ακρωτηρίου, Θερίσου, Ελ. Βενιζέλου, Σούδας και Κεραμειών.

Καταλαμβάνει έκταση 356 τ.χλμ. Διαθέτει μεγάλο μήκους παράκτιο μέτωπο, εκτεταμένες εύφορες πεδινές και ημιορεινές περιοχές, καθώς και πολυσχιδείς ορεινές περιοχές που κλιμακώνονται σε υψόμετρα άνω των 2.000μ. στις παρυφές των Λευκών Ορέων. Χαρακτηρίζεται από μεγάλη ποικιλία τοπίων (αστικά, αγροτικά, ορεινά, θαλάσσια), ορισμένα από τα οποία ήδη εμφανίζουν χαρακτηριστικά υποβάθμισης από ανθρώπινες δραστηριότητες που πρέπει στο εξής να οργανωθούν και να ελεγχθούν αποτελεσματικά.

Καταγράφεται πλούτος πολιτιστικών πόρων από όλες τις ιστορικές περιόδους. Σημαντικές εκτάσεις φυσικού περιβάλλοντος, έχουν χαρακτηριστεί ως προστατευόμενες περιοχές και εντάσσονται στο δίκτυο Natura 2000, ενώ τα γεωπεριβαλλοντικά αποθέματα είναι μοναδικά στο είδος τους.

Ο μόνιμος πληθυσμός του Δήμου εκτιμάται ότι θα ξεπεράσει τις 132.000 κατ. κατά το έτος-στόχο του 2031, σημειώνοντας αύξηση 22% ως προς τους 108.000 κατ. της Απογραφής 2011.

Η πόλη των Χανίων, δεύτερη σε μέγεθος πόλη της Κρήτης, μετά το Ηράκλειο, έδρα του Δήμου και της Περιφερειακής Ενότητας Χανίων, αναπτύσσεται κυρίως στις ΔΕ Χανίων, Θερίσου και Ελ. Βενιζέλου, που συγκεντρώνουν πάνω από το μισό πληθυσμό του Δήμου (73.000 κάτοικοι, ή 55% του πληθυσμού 2031). Ακολουθεί η Σούδα (8.000 κατ.).

Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε ΔΕ έχουν παρουσιασθεί διεξοδικά στις εκθέσεις Α' σταδίου των παράλληλα εκπονούμενων μελετών ΓΠΣ με τις οποίες καλύπτεται το σύνολο της εδαφικής έκτασης του Δήμου Χανίων (ΓΠΣ των ΔΕ Χανίων, Ελ. Βενιζέλου, Θερίσου, Σούδας και Κεραμειών, ΓΠΣ της ΔΕ Ακρωτηρίου, ΓΠΣ της ΔΕ Ν. Κυδωνίας).

Συνοψίζονται παρακάτω τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του Δήμου Χανίων, με σύντομες επιμέρους αναφορές στις Δημοτικές Ενότητες και στις προτεινόμενες κατευθύνσεις χωροταξικής και πολεοδομικής οργάνωσης.

Η χωρική τυπολογία των οικιστικών κέντρων του Δήμου παρουσιάζει μεγάλη ποικιλία που οφείλεται στο ιδιαίτερο φυσικό περιβάλλον και αναπτυξιακά χαρακτηριστικά των επιμέρους περιοχών του.

Η πόλη των Χανίων καταλαμβάνει το μεγαλύτερο τμήμα της ΔΕ Χανίων, ενώ οι νότιες πολεοδομικές ενότητες της πόλης βρίσκονται στα διοικητικά όρια των ΔΕ Θερίσου και ΔΕ Ελ. Βενιζέλου. Κέντρο ενδιαφέροντος είναι η Παλαιά Πόλη, από τις σημαντικότερες ιστορικές πόλεις με συνεχή παρουσία που διασώζονται στο χώρο της Μεσογείου.

Η Σούδα, έδρα και μεγαλύτερος οικισμός στη ΔΕ Σούδας, οφείλει την ίδρυση και ανάπτυξή της στον ομώνυμο κόλπο που είναι ταυτόχρονα και το μεγαλύτερο φυσικό λιμάνι της Μεσογείου. Είναι από τις βασικές πύλες εισόδου στην Κρήτη, με χαρακτηριστικά διεθνούς λιμένα. Ο ρόλος αυτός ενισχύεται σταδιακά καθώς η

Β1 ' ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Σούδα εμπλουτίζεται με νέες δραστηριότητες και βελτιώνει τις συγκοινωνιακές υποδομές της (υλοποίηση master plan λιμένος, υποδομές κρουαζιέρας και, πιθανόν, μαρίνας). Στρατιωτικές και ειδικές εγκαταστάσεις (Ναυτικό Οχυρό Σούδας, Κεραία) καταλαμβάνουν σημαντικές παράκτιες εκτάσεις και προσδιορίζουν σε σημαντικό βαθμό την ανάπτυξη της περιοχής. Στη ΔΕ Σούδας ανήκουν οι πληθυσμιακά συρρικνωμένοι οικισμοί των Απτέρων, όπου όμως διαφαίνονται κάποιες θετικές προοπτικές, κυρίως λόγω της γειννίασης με εκτεταμένο αρχαιολογικό χώρο.

Μερικοί από τους πιο σημαντικούς οικισμούς του Δήμου - Βαμβακόπουλο, Περιβόλια, Μουρνιές, Νεροκούρος και Τσικαλαριά - αναπτύσσονται στον περιαστικό χώρο νοτίως των Χανίων και της Σούδας, από τα οποία διαχωρίζονται από τον ΒΟΑΚ.

Η ΔΕ Ακρωτηρίου απορροφά σημαντικό τμήμα της πληθυσμιακής μεγέθυνσης του Δήμου Χανίων, γιατί διαθέτει πολλούς οικισμούς που απέχουν λιγότερο από 20 λεπτά από το Πολεοδομικό Κέντρο της πόλης (Ζώνη Ημερήσιων Μετακινήσεων).

Κάτι αντίστοιχο ισχύει και για το ανατολικό τμήμα της ΔΕ Νέας Κυδωνίας, που βρίσκεται σε άμεση γειννίαση με την πόλη των Χανίων και μετατρέπεται σταδιακά σε "οικιστική επέκταση" (περίπτωση του οικισμού Παρηγοριά) ή σε προάστιο της πόλης (περίπτωση των οικισμών Δαράτσου, Γαλατά). Παρατηρείται ότι η λεγόμενη παραθεριστική κατοικία του αστικού πληθυσμού των Χανίων μετατρέπεται σταδιακά σε "μόνιμη" (περίπτωση των παραλιακών οικισμών).

Στην ΔΕ Ακρωτηρίου η τάση απορρόφησης πληθυσμού απ' την πόλη των Χανίων εκδηλώνεται εντονότερα με αποτέλεσμα να ενισχύονται σημαντικά οι οικισμοί: Κουνουπιδιανά, Κορακίες, Πιθάρι, Αργουλιδές, Αρώνι, Στέρνες, Καμπάνι, Άγιος Ονούφριος (ΣΟΔΥ) και Καλαθάς. Η έλξη αυτή θα εξακολουθήσει στο μέλλον.

Στους περισσότερους από τους οικισμούς των ΔΕ Ακρωτηρίου και Νέας Κυδωνίας που προαναφέρθηκαν υπάρχει μεγάλος αριθμός σύγχρονων κατοικιών, καταστήματα κάλυψης καθημερινών αναγκών, κ.λπ. και ως εκ τούτου οι οικισμοί αυτοί λειτουργούν ως προνομιά προάστια της πόλης των Χανίων. Άλλωστε διαθέτουν ισχυρά συγκριτικά πλεονεκτήματα (φύση – θάλασσα – εξυπηρητήσεις – δυνατότητα συμμετοχής στην "αστική ζωή", κ.α.).

Στη ΔΕ Ακρωτηρίου, η ανάπτυξη της περιοχής συναρτάται άμεσα με την ύπαρξη σημαντικών εγκαταστάσεων υπερτοπικής εμβέλειας που προσδιορίζουν τη φυσιογνωμία της και τον αναπτυξιακό προσανατολισμό της (διεθνές αεροδρόμιο, στρατιωτικές εγκαταστάσεις, οχλούσες δραστηριότητες και εξυπηρητήσεις υπερτοπικού χαρακτήρα).

Στη ΔΕ Νέας Κυδωνίας οι παραλιακοί οικισμοί αναπτύσσονται κατά μήκος του παράκτιου μετώπου του κόλπου των Χανίων δημιουργώντας ένα αστικό / τουριστικό συνεχές με περιορισμένες τις μεταξύ τους αδόμητες επιφάνειες, στα δυτικά της πόλης των Χανίων. Οι παράκτιες περιοχές φυσικού περιβάλλοντος (Άγιοι Απόστολοι κλπ.) και οι συνδεδεμένοι με αυτούς ενάλιοι αρχαιολογικοί χώροι, απαιτείται να προστατευθούν και παράλληλα να αξιοποιηθούν ως ελεύθεροι χώροι αναψυχής των κατοίκων του ΠΣ, συμβάλλοντας στην κατεύθυνση της μελέτης για ποιοτική αναβάθμιση της περιοχής.

Β1' ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Με εξαίρεση το ιστορικό Θέρισσο, που βρίσκεται απομονωμένο στις παρυφές των Λευκών Ορέων, στην αφετηρία του ομώνυμου φαραγγιού, οι οικισμοί της ΔΕ Θέρισσου συγκεντρώνονται στο δυτικό τμήμα του Κάμπου των Χανίων, όπου συνθέτουν ένα διακριτό οικιστικό σύνολο με κεντρικό σημείο αναφοράς την προστατευόμενη περιοχή της λίμνης Αγιάς.

Στη ΔΕ Κεραμειών η οποία διατηρεί τον αγροτοκτηνοτροφικό χαρακτήρα της και διαθέτει αξιόλογο φυσικό περιβάλλον, βρίσκονται οι μικρότεροι και πλέον κατακερματισμένοι οικισμοί του Δήμου, με συνολικό πληθυσμό που δεν αναμένεται να ξεπεράσει τους 800 κατ. το 2031. Καθοριστικής σημασίας ζήτημα εδώ είναι η συγκράτηση του πληθυσμού στους φθίνοντες αυτούς οικισμούς, και η ενσωμάτωση των Κεραμειών στην οικονομική βάση του Δήμου, αξιοποιώντας τα πολλά συγκριτικά πλεονεκτήματα που διαθέτει αυτή η περιοχή στην οποία δεν υπάρχει άξια λόγου διείσδυση της τουριστικής ανάπτυξης της ευρύτερης παράκτιας έκτασης του Δήμου, ούτε άλλων δραστηριοτήτων πλην αυτών του πρωτογενή τομέα. Επισημαίνεται ωστόσο ότι η ίδρυση του ΕΠΙΧΕΙ.ΠΑ. Χανίων, στη Μαλάξα, αναμένεται να έχει καθοριστική σημασία στην ενίσχυση της παραγωγικής βάσης της ΔΕ, επανακαθορίζοντας και το ρόλο της στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Χανίων.

Η οικονομία του Δήμου βασίζεται πρωτίστως στον τουρισμό και στις συναφείς με αυτόν υπηρεσίες, και ολιγότερο στον πρωτογενή τομέα (γεωργία και κτηνοτροφία), ενώ ο ρόλος του δευτερογενή τομέα εστιάζεται κυρίως στην επεξεργασία προϊόντων του πρωτογενούς. Στον τριτογενή τομέα, το Πολυτεχνείο Κρήτης, που αναπτύσσεται σε ένα σύγχρονο campus, σε συνδυασμό με τα σημαντικά ερευνητικά κέντρα που δραστηριοποιούνται στην περιοχή, συμβάλλουν στην ενίσχυση της Κοινωνίας της Γνώσης, που αποτελεί κρίσιμο αναπτυξιακό μέγεθος στη σύγχρονη εποχή.

Όλοι οι παραγωγικοί τομείς πληρούν προϋποθέσεις σημαντικής περαιτέρω μεγέθυνσης και ποιοτικής αναβάθμισης. Ειδικότερα:

Ο τομέας του τουρισμού έχει μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών (θαλάσσιος, ορεινός, γεωτουρισμός, συνεδριακός, αστικός, πολιτιστικός κ.α.) και ενίσχυσης των συνεργειών με τον πρωτογενή τομέα (αγροτουρισμός). Η ανάπτυξη αυτή σχετίζεται άμεσα με τη χωρική διάχυση του τουριστικής κίνησης από την παραλιακή ζώνη προς την ενδοχώρα του Δήμου, η οποία αποτελεί βασικό ζητούμενο του σχεδιασμού.

Παράλληλα, ως απαραίτητη αξιολογείται η δημιουργία αναβαθμισμένων ζωνών τουρισμού και αναψυχής σε περιοχές που προσφέρονται ιδιαίτερα για το σκοπό αυτό (Ν. Κυδωνία, Ακρωτήρι, Χανιά). Στις ζώνες αυτές τουρισμού – αναψυχής μπορεί να παραληφθεί μεγάλο τμήμα της παραθεριστικής κατοικίας, που αποτελεί ιδιαίτερα σημαντική δραστηριότητα στο Δήμο.

Επισημαίνεται ιδιαίτερα η ύπαρξη τριών σημαντικής έκτασης αδόμητων περιοχών κατά μήκος του παραλιακού μετώπου της ΔΕ Νέας Κυδωνίας. Μια από αυτές (Άγιοι Απόστολοι) αποτελεί το σημαντικότερο υπερτοπικό πόλο υπαίθριας αναψυχής (αξιόλογες ακτές κολύμβησης, πράσινο, αθλητικές εγκαταστάσεις, κ.λπ.) του ΠΣ Χανίων και γενικότερα της ζώνης Χανιά – Κολυμπάρι.

Β1 ' ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξη της γεωργίας είναι η διαφύλαξη της γεωργικής γης από ανταγωνιστικές χρήσεις στο σύνολο της εδαφικής έκτασης του Δήμου, καθώς και η ανάταξη, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, των αρνητικών επιπτώσεων από την έντονη διάχυση αστικών – τουριστικών χρήσεων στην εύφορη αγροτική γη του Κάμπου των Χανίων που εκτείνεται δυτικά μέχρι την περιοχή του αγροτικού αναδασμού: Αγυιά - Βαρύπετρο - Βαμβακόπουλο.

Ανάλογη μέριμνα απαιτείται και για την χωρική οργάνωση της κτηνοτροφικής δραστηριότητας ώστε να ενισχυθεί η παρουσία της στις ημιορεινές και ορεινές περιοχές του Δήμου που αποτελούν τον φυσικό υποδοχέα της. Ιδιαίτερη σημασία στον τομέα αυτό έχει η ΔΕ Κεραμειών, όπου ήδη καταγράφεται πολύ σημαντική κτηνοτροφική δραστηριότητα. Πρόσφορες περιοχές υπάρχουν και στη ΔΕ Ακρωτηρίου, σε περιορισμένο όμως βαθμό λόγω των υφιστάμενων στρατιωτικών εγκαταστάσεων.

Για την ορθολογική ανάπτυξη της βιομηχανίας - βιοτεχνίας και χονδρεμπορίου, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η δημιουργία οργανωμένων υποδοχέων κατανεμημένων σε κατάλληλες θέσεις στην εδαφική έκταση του Δήμου. Μέχρι σήμερα δεν έχουν υλοποιηθεί τέτοιοι υποδοχείς, με μοναδική εξαίρεση το ήδη υποβαθμισμένο και περιορισμένης έκτασης ΒΙΟΠΑ. Το ΕΠΙΧΕΙ.ΠΑ. Χανίων, το οποίο υλοποιείται, θα καλύψει μέρος μόνον των σχετικών αναγκών, οπότε η ανάγκη δημιουργίας και άλλων νέων υποδοχέων εξακολουθεί να παραμένει επιτακτική. Σημειώνεται ότι οι υποδοχείς αυτοί, στους οποίους θα μπορέσουν να μετεγκατασταθούν και υφιστάμενες μονάδες, αναμένεται να έχουν καθοριστικό ρόλο στην άμβλυση των παρατηρούμενων έντονων συγκρούσεων στις χρήσεις γης.

Οι προτάσεις των τριών ΓΠΣ που εκπονούνται για το Δήμο Χανίων, αποσκοπούν, εκτός των άλλων, και στην υποστήριξη των διαφαινόμενων αναπτυξιακών προοπτικών σε όλους τους παραπάνω τομείς οικονομικής δραστηριότητας. Οι ειδικότεροι στόχοι των ΓΠΣ αναφέρονται στο κεφ. Π.1.1.2 (Στόχοι της Πρότασης).

Π.1.3.1. Βασικές Κατευθύνσεις Οργάνωσης του Χώρου

Αναφέρονται παρακάτω, συνοπτικά, τα βασικά στοιχεία του προτεινόμενου προτύπου χωρικής οργάνωσης για τις Δημοτικές Ενότητες του Δήμου Χανίων²⁷. Η αναλυτική περιγραφή και τεκμηρίωση των προτάσεων γίνεται στο κεφάλαιο Π2.

²⁷ Βλ. Σχέδιο Π2.1_R1, όπου παρουσιάζονται οι προτάσεις οργάνωσης των χρήσεων γης και προστασίας περιβάλλοντος στον Καλλικρατικό Δήμο Χανίων. Το σχέδιο έχει συνταχθεί σε κλίμακα 1:35.000, με τις επιβαλλόμενες για την κλίμακα αυτή απλοποιήσεις. Αντλεί στοιχεία, χωρίς να υποκαθιστά, τους χάρτες Π2 των παράλληλα εκπονούμενων μελετών:

α. «Αναθεώρηση και επέκταση Γ.Π.Σ. Δήμου Χανίων (νυν ΔΕ Χανίων) και των περιαστικών Δήμων (νυν ΔΕ) Ελ. Βενιζέλου, Θερίσου και Σούδας – 1^η Σ.Σ. ΔΕ Κεραμειών»,

β. «Γ.Π.Σ. Δήμου (νυν ΔΕ) Ακρωτηρίου» (σύμπραξη μελετητών: Ι. Μελάκη, Στ. Τσακίρης, Κ. Δασκαλάκης, Ν. Στάππας, Ι. Αρνέλλος),

γ. «Γ.Π.Σ. Δήμου (νυν ΔΕ) Ν. Κυδωνίας» (σύμπραξη μελετητών: Ι. Μελάκη, Στ. Τσακίρης, Κ. Δασκαλάκης, Αικ. Παυλάκη, Μ. Λιονής, Ι. Αρνέλλος).

Οι χάρτες Π2 περιέχουν το σύνολο της απαιτούμενης πληροφορίας σε κλίμακα 1:25.000.

Β1 ' ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

α. Οικιστικοί Υποδοχείς

Πρωθείται η ενίσχυση των οικιστικών υποδοχών, ώστε να καλυφθούν οι μελλοντικές ανάγκες για πολεοδομημένη γη, σύμφωνα με τα προγραμματικά μεγέθη, την εκτίμηση της χωρητικότητας, τις κατευθύνσεις υπερκείμενου σχεδιασμού, τις ακαταλληλότητες των περιοχών, τις κυκλοφοριακές συνδέσεις, και την διαχείριση της ζήτησης στα πλαίσια της βιώσιμης ανάπτυξης.

Επιδιώκεται η ολοκλήρωση των ορίων του οικιστικού ιστού που έχουν ακανόνιστο / ασυνεχές περίγραμμα, η βελτιστοποίηση της πολεοδομικής και κυκλοφορικής οργάνωσης, και η ενίσχυση των περιαστικών οικισμών με μικρές επεκτάσεις των ορίων τους.

Μέρος των οικιστικών αναγκών του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Χανίων καλύπτεται σε πρόσφορες εκτάσεις μεταξύ των οποίων και "προνομιούχων" περιοχών α' κατοικίας (προαστιακού τύπου) που διατίθενται πρωτίτως στη ΔΕ Ακρωτηρίου, με στόχο τη διαφύλαξη όσο το δυνατόν περισσότερων γεωργικών εκτάσεων στο Κάμπο των Χανίων.

Ειδικότερα, προτείνεται:

- Κάλυψη των αστικών κενών του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Χανίων με νότιο όριο επέκτασης την οδό Αγ. Μαρίνας – 25ης Μαρτίου.
- Επεκτάσεις σε νέες περιαστικές περιοχές.
- Τόνωση επιλεγμένων περιαστικών οικισμών και αποκέντρωση λειτουργιών. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην οικιστική περιοχή Κουνουπιδιανά – Πλακούρες – Κορακίες στη ΔΕ Ακρωτηρίου.

Μετά τη θεσμοθέτηση του Νέου ΓΠΣ είναι απαραίτητο να ενεργοποιηθεί το δεύτερο επίπεδο του πολεοδομικού σχεδιασμού (πολεοδομικές μελέτες - πράξεις εφαρμογής) με προτεραιότητα στους περιαστικούς και παραλιακούς οικισμούς, όπου ασκούνται, ή αναμένεται να ασκηθούν, έντονες οικιστικές πιέσεις, καθώς και σε άλλους οικισμούς που επιλέγονται ώστε να ενισχυθεί ο ρόλος τους στο οικιστικό δίκτυο.

β. Περιοχές Παραγωγικών Δραστηριοτήτων

Βιομηχανία - Βιοτεχνία – Χονδρεμπόριο

Περιοχές βιομηχανικών, βιοτεχνιών και χονδρεμπορικών εγκαταστάσεων χωροθετούνται με σκοπό να ανταποκριθούν στην ανάγκη να συγκεντρωθούν οι χρήσεις αυτές σε επιλεγμένους χώρους, εκτός των οικισμών, όπου θα μπορούν να αντιμετωπίζονται συλλογικά οι τυχόν περιβαλλοντικές επιπτώσεις και να παρέχεται η απαιτούμενη υποδομή για αποδοτικότερη λειτουργία των επιχειρήσεων.

Η οργάνωση των περιοχών και η κατασκευή υποδομών στήριξης των επιχειρήσεων, μπορεί να συμβάλει στην ποσοτική και ποιοτική ανάπτυξη του τομέα και να δώσει κίνητρα στην ιδιωτική πρωτοβουλία.

Β1 ' ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Η οριοθέτηση τέτοιων περιοχών κρίνεται αναγκαία για να σταματήσει η απρογραμμάτιστη εγκατάσταση και επέκταση μονάδων σε βάρος άλλων χρήσεων (κατοικία, γεωργική γη κ.λπ.) και για να δοθεί δυνατότητα άσκησης πολιτικής μετεγκαταστάσεων.

Ειδικότερα προτείνεται:

- Δημιουργία δύο περιοχών δραστηριοτήτων χαμηλής όχλησης, αντίστοιχα δυτικά και ανατολικά του πολεοδομικού συγκροτήματος Χανίων, όπου ήδη υπάρχει συγκέντρωση ανάλογων δραστηριοτήτων. Οι περιοχές αυτές έχουν πολύ καλές προσβάσεις και είναι σε άμεση συνάφεια με την πόλη, οπότε προσφέρονται για εφαρμογή πολιτικών μετεγκατάστασης οχλουσών χρήσεων από τον αστικό ή περιαστικό χώρο, χωρίς να διακινδυνεύεται η οικονομική βιωσιμότητά τους. Οι περιοχές αυτές προβλέπεται, εφόσον υπάρξουν και οι αναγκαίες προϋποθέσεις (θεσμικές, λειτουργικές), να μετεξελιχθούν σε Επιχειρηματικά Πάρκα τύπου Γ' του Ν.3982/2011 και να πολεοδομηθούν. αναπτύσσονται ως Επιχειρηματικά Πάρκα τύπου Γ' και πολεοδομούνται.

Οι νέες αυτές περιοχές προστίθενται στους παρακάτω υποδοχείς:

- ΒΙΟΠΑ Χανίων, για το οποίο προτείνεται η σταδιακή αξιοποίησή του ως Επιχειρηματικό Πάρκο τύπου Γ'.
- Επιχειρηματικό Πάρκο Χανίων τύπου Β', που έχει θεσμοθετηθεί και πρόκειται να υλοποιηθεί σε έκταση ανατολικά της Μαλάξας.

Επίσης προτείνεται ο καθορισμός περιοχών / υποδοχέων χωροθέτησης μονάδων του δευτερογενούς τομέα Χαμηλής και (ορισμένων) Μέσης Όχλησης (για την κάλυψη τοπικών αναγκών):

- Στη ΔΕ Νέας Κυδωνίας, κατά μήκος της επαρχιακής οδού 27 (Χανιά – Αλικιανός) - Επιχειρηματικό Πάρκο τύπου Β', και
- Στη ΔΕ Ακρωτηρίου, μεταξύ του αεροδρομίου και του οικισμού Καθιανά - Επιχειρηματικό Πάρκο τύπου Β.

Μετά την αύξηση των οργανωμένων υποδοχέων κατά τα παραπάνω, μπορούν να τεθούν σε ισχύ περιορισμοί εγκατάστασης νέων παραγωγικών δραστηριοτήτων σε περιαστικές περιοχές με βάση τις διατάξεις της εκτός σχεδίου δόμησης. Στόχος της ρύθμισης αυτής, εκτός από την περιβαλλοντική αναβάθμιση του περιαστικού χώρου που έχει δεχθεί πολύ έντονες πιέσεις, είναι η ενίσχυση των οργανωμένων υποδοχέων, ώστε να καταστούν ελκυστικοί και να ενεργοποιηθούν πολεοδομικά.

Όσον αφορά στις μονάδες υψηλής όχλησης οι οποίες σήμερα βρίσκονται σε λειτουργία, η διαδικασία καθορισμού οργανωμένου υποδοχέα για την μετεγκατάστασή τους βρίσκεται σε εξέλιξη και δεν έχει ολοκληρωθεί μέχρι σήμερα. Κατά συνέπεια παραμένουν επί του παρόντος στη σημερινή τους θέση και λειτουργούν στο πλαίσιο της σχετικής αδειοδότησής τους, εν αναμονή της μετεγκατάστασής τους όταν οριστικοποιηθεί και υλοποιηθεί στη συνέχεια ο προβλεπόμενος για το σκοπό αυτό κατάλληλος υποδοχέας.

Β1 ' ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Ζώνες Αστικών Λειτουργιών

Για την ολοκληρωμένη λειτουργία ενός αστικού κέντρου της τάξης των Χανίων (πρωτεύων εθνικός πόλος, και έδρα της ΠΕ Χανίων με σημαντικό πληθυσμό ~200.000 κατ. το 2031), είναι ιδιαίτερα χρήσιμη η ύπαρξη περιοχών στην περίμετρο της πόλης κατάλληλων για εγκατάσταση εμπορικών λειτουργιών και επαγγελματικών δραστηριοτήτων και χρήσεων υπερτοπικής εμβέλειας. Οι δραστηριότητες αυτές που λόγω του μεγέθους, του είδους και της φύσης της λειτουργίας τους προκαλούν όχληση (κυκλοφοριακή, περιβαλλοντική κ.ο.κ.) με αποτέλεσμα να υποβαθμίζουν τον οικιστικό ιστό της πόλης και επομένως κρίνεται σκόπιμο να βρίσκονται έξω από αυτόν. Δεν μπορούν να έχουν θέση σε περιοχές κατοικίας στο εσωτερικό της πόλης. Η χωροθέτηση αυτών των υποδοχέων συμβάλει στην αποφόρτιση του οικιστικού ιστού και του κέντρου της πόλης και στην υλοποίηση μιας πολυκεντρικής δομής, που αποτελεί κεντρικό στόχο της παρούσας μελέτης.

Για να καταστούν ελκυστικές, οι περιοχές αυτές πρέπει να βρίσκονται κοντά στις κεντρικές εισόδους της πόλης και να διαθέτουν πολύ καλές συγκοινωνιακές προσβάσεις ώστε να εξυπηρετούν το συνολικό πληθυσμό της ΠΕ και να προσελκύουν επιχειρηματικές δραστηριότητες που επιδιώκουν τα πλεονεκτήματα της χωροθέτησης στην άμεση ζώνη επιρροής του αστικού κέντρου.

Ειδικότερα προτείνονται:

- Δημιουργία μιας ζώνης αστικών δραστηριοτήτων, κατάντι του ΒΟΑΚ, σε στρατηγική θέση μεταξύ κόμβου Μουριών και κόμβου Βαμβακόπουλου, όπου μπορούν να αναπτυχθούν κεντρικές λειτουργίες με υπερτοπικό χαρακτήρα. Η ζώνη αυτή αποτελεί μέρος της προτεινόμενης πολυκεντρικής οργάνωσης του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Χανίων και πολεοδομείται.
- Προτείνεται επίσης εναλλακτικά η περιοχή ανατολικά των Μουριών, περί τη ΔΕΥΑΧ / Νοσοκομείο / ΕΠΑΛ Ελ. Βενιζέλος.
- Μελλοντικά μπορεί να αξιοποιηθεί και η περιοχή μεταξύ Χανίων και Σούδας.

Τουρισμός

Γενικά

Ο τουρισμός αποτελεί την κινητήρια δύναμη της οικονομίας του Δήμου Χανίων που είναι ένας επώνυμος διεθνούς εμβέλειας τουριστικός προορισμός. Κατά συνέπεια η χωρική οργάνωση του τομέα αποτελεί βασική προτεραιότητα του σχεδιασμού, στην κατεύθυνση της διατήρησης και περαιτέρω αξιοποίησης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων που συμβάλουν στη ελκυστικότητα της περιοχής με τη διεύρυνση – αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος. Ταυτόχρονα κρίνεται σκόπιμη, μέσα από τη οργάνωση των χρήσεων γης, η εξασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της πόλης, της περιαστικής περιοχής αλλά και της αγροτικής υπαίθρου με την άμβλυση-αποφυγή συγκρούσεων χρήσεων γης και την προστασία – ορθολογική αξιοποίηση των τουριστικών πόρων (φυσικό περιβάλλον, πολιτιστικοί πόροι, κ.α.) του Δήμου.

Το αστικοποιημένο παραλιακό μέτωπο της ΔΕ Χανίων, δεν προσφέρει παραλίες που να υποστηρίζουν το κυρίαρχο πρότυπο ήλιου και θάλασσας για την διαμονή των τουριστών αλλά η πόλη παραμένει πάντα ισχυρός

Β1 ' ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

πόλος τουριστικής έλξης στους τομείς της εστίασης, αναψυχής και του εμπορίου με συγκέντρωση σχετικών τουριστικών και εμπορικών δραστηριοτήτων κατά μήκος του παραλιακού μετώπου της πόλης, με επίκεντρο τη Παλαιά Πόλη, το Κουμ Καπί και τη Νέα Χώρα. Η προβλεπόμενη περαιτέρω ανάπτυξη της τουριστικής κίνησης αναμένεται να ασκήσει πρόσθετες πιέσεις στις περιοχές κατοικίας της πόλης, ιδιαίτερα εκεί όπου το ιστορικό – πολιτιστικό απόθεμα αποτελεί βασικό παράγοντα ανάπτυξης παρόμοιων δραστηριοτήτων. Σε αντίθεση με τα Χανιά, στη Σούδα η ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων είναι περιορισμένη, με τους ανασταλτικούς παράγοντες να παραμένουν (ναύσταθμος, ανάπτυξη λιμένος, έλεγχος – απαγόρευση χρήσεων). Η ΔΕ Κεραμειών διαθέτει αξιόλογο φυσικό περιβάλλον που διατηρείται αναλλοίωτο, σε μικρή απόσταση από τα Χανιά, και διαθέτει όλες τις προϋποθέσεις για τη διαφοροποίηση - εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος με δραστηριότητες ορεινού – εναλλακτικού τουρισμού ο οποίος μπορεί να συμβάλει καθοριστικά στη διάχυση της τουριστικής κίνησης από τα παράλια στην ενδοχώρα, στη διαφοροποίηση του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος αλλά και στη διεύρυνση της τουριστικής περιόδου.

Στη ΔΕ Νέας Κυδωνίας περιλαμβάνεται η σημαντικότερη ζώνη αναψυχής – τουρισμού / παραθερισμού του ΠΣ Χανίων, που εξυπηρετεί μεγάλο τμήμα του πληθυσμού του αλλά και μεγάλο μέρος του διεθνούς τουριστικού ρεύματος που κατευθύνεται στην ΠΕ Χανίων. Πρόκειται για την παράκτια ζώνη Χανιά – Αγία Μαρίνα, τμήμα της ευρύτερης ζώνης τουριστικής ανάπτυξης Χανιά – Μάλεμε – Κολυμπάρι, που περιλαμβάνει πλήθος επώνυμων πλαζ, σημαντικών τουριστικών υποδομών αλλά και Περιοχών Ειδικής Προστασίας.

Με βάση τα παραπάνω επιδιώκεται :

- Ο καθορισμός χρήσεων γης στον αστικό ιστό για την υποδοχή τουριστικών δραστηριοτήτων προκειμένου να μεγιστοποιηθούν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα των Χανίων, ιδιαίτερα στις εναλλακτικές μορφές συνεδριακού, πολιτιστικού, αστικού και λοιπών ειδών ποιοτικού τουρισμού, για τους οποίους η πόλη διαθέτει εξαιρετικούς πόρους.
- Η διοχέτευση της τουριστικής ανάπτυξης κυρίως εντός των υφιστάμενων οικισμών, κατά προτεραιότητα σε όσους έχουν αξιόλογους αρχιτεκτονικούς και πολιτιστικούς πόρους και μπορούν να αποτελέσουν κόμβους σε ένα τουριστικό δίκτυο.
- Η ανάπτυξη τουριστικών υποδομών αξιοποίησης του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος με στόχο την διεύρυνση του τουριστικού προϊόντος, τη σύνδεση με δίκτυα ανάπτυξης οικοτουρισμού και τη διάχυση της τουριστικής ανάπτυξης.
- Τέλος στον εξωαστικό χώρο, με βάση την υφιστάμενη κατάσταση και τις διαφαινόμενες τάσεις, δεν προκύπτει ανάγκη για ειδικές ρυθμίσεις, με εξαίρεση της πεδινές αρδευόμενες περιοχές, ή άλλες κάποιες συγκεκριμένες περιοχές προστασίας.

Ειδικότερα προτείνεται:

Β1 ' ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

- Θεσμοθέτηση περιοχών ΠΕΠΔ-Τ Τουρισμού - Αναψυχής, Β' κατοικίας σε εκτός σχεδίου περιοχές για ανάπτυξη δραστηριοτήτων τουρισμού – αναψυχής και Β' κατοικίας, συγκεκριμένα:
  - ο ΔΕ Νέας Κυδωνίας: το παραλιακό μέτωπο της ΔΕ (ζώνη μεταξύ ΒΟΑΚ και ακτογραμμής) εξαιρουμένων των ΠΕΠ και των οικιστικών περιοχών
  - ο ΔΕ Ακρωτηρίου: η βορειοδυτική παράκτια ζώνη Καλαθάς – Σταυρός με πλήθος προς πολεοδόμηση εκτάσεων ΠΕΡΠΟ β' κατοικίας.
  - ο ΔΕ Χανίων: Παραλιακή ζώνη βορείως της ΠΕ-6 Χαλέπας, μεταξύ ακτογραμμής και της ΠΕ-20 Προφ. Ηλίας.
  - ο ΔΕ Σούδας: Παραλιακή Ζώνη μεταξύ Βλητέ και Κοιμητηρίου Πεσόντων Β' Παγκοσμίου Πολέμου, Παραλιακή Ζώνη δυτικά Καλαμίου, μεταξύ ΒΟΑΚ και ακτογραμμής,
- Ανάπτυξη υποδομών ήπιου τουρισμού και οικοτουρισμού στην εδαφική περιφέρεια των ΔΕ Κεραμειών και Θερίσου.
- Καθορισμός χρήσεων τουρισμού-αναψυχής στα Χανιά, με έμφαση στις παράκτιες πολεοδομικές ενότητες και στο Κέντρο των Χανίων.
- Μικρότερης έκτασης χρήσεις τουρισμού-αναψυχής στη Σούδα.
- Καθορισμός χρήσεων τουρισμού-αναψυχής σε όλους τους οικισμούς (περιαστικοί, πεδινοί, ημιορεινοί/ορεινοί).
- Περιορισμοί χωροθέτησης νέων εγκαταστάσεων τουρισμού σε περιοχές φυσικού και πολιτιστικού αποθέματος.

Γεωργία

Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται πρωτίστως η γεωργική γη του Κάμπου των Χανίων, καθώς και οι λοιπές γεωργοκτηνοτροφικές εκτός σχεδίου περιοχές (ΠΕΠΔ-Γ). Οι περιοχές αυτές προστατεύονται από την περαιτέρω αστικοποίηση και διαδραματίζουν ρυθμιστικό ρόλο ως ζώνες ανάσχεσης μεταξύ των περιοχών οικιστικής - τουριστικής ανάπτυξης και των ΠΕΠ.

Κτηνοτροφία

Η κτηνοτροφική δραστηριότητα είναι αρκετά ανεπτυγμένη στην περιοχή μελέτης και ασκείται κατά κύριο λόγο στις δασικές και ημιφυσικές περιοχές, ιδιαίτερα στην ΔΕ Κεραμειών, όπου καταγράφεται σημαντικό ποσοστό αιγοπροβάτων.

Το Νέο ΠΠΧΣΑΑ – Κρήτης προτείνει την υποστήριξη της κτηνοτροφικής δραστηριότητας, ιδιαίτερα σε συνδυασμό με τον επιλεγμένο τύπο ανάπτυξης τουρισμού ήπιων μορφών.

Ειδικότερα προτείνεται:

- Θεσμοθέτηση περιοχών ΠΕΠΔ (ΠΕΠΔ-ΓΚ και ΠΕΠΔ-Κ) σε εκτός σχεδίου περιοχές της ΔΕ Κεραμειών Ακρωτηρίου και Νέας Κυδωνίας, όπου επιτρέπεται η κτηνοτροφική δραστηριότητα.

Β1 ' ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

- Διερεύνηση οριοθέτησης περιοχών κτηνοτροφικής δραστηριότητας (υπό μορφή κτηνοτροφικού πάρκου) με βάση ειδική μελέτη, κατά προτεραιότητα στη ΔΕ Κεραμειών που διαθέτει συγκριτικό πλεονέκτημα στον τομέα.
- Περιορισμός χωροθέτησης νέων κτηνοτροφικών μονάδων σε περιοχές φυσικού και πολιτιστικού αποθέματος.

γ. Περιοχές Ειδικής Προστασίας (ΠΕΠ)

Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται αξιόλογα φυσικά οικοσυστήματα και χώροι πολιτισμικού ενδιαφέροντος. Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις συγκεκριμενοποιούν και εξειδικεύουν τους αναγκαίους κατά περίπτωση περιορισμούς και αποσκοπούν στην αποτελεσματική προστασία / ανάδειξη του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος στην περιοχή μελέτης.

Ειδικότερα, προτείνονται:

- ΠΕΠ Φυσικού περιβάλλοντος / τοπίου / γεωπεριβάλλοντος
- ΠΕΠ Δασικών / αναδασωτέων εκτάσεων
- ΠΕΠ Καταφυγίου Αγρίας Ζωής
- ΠΕΠ Υγροτοπικών περιοχών
- ΠΕΠ Περιοχών του δικτύου NATURA 2000
- ΠΕΠ Περιοχών αρχαιολογικού / πολιτιστικού ενδιαφέροντος

Π.1.3.2. Οικιστικό Δίκτυο - Ρόλοι και Ιεραρχίες

Οικιστικό Δίκτυο

Για την ορθολογική κάλυψη των βασικών κοινωνικών εξυπηρετήσεων (εκπαίδευση, υγεία, πρόνοια, αναψυχή) σε οικισμούς που αναπτύσσονται σε μια εκτεταμένη διοικητική περιοχή, είναι χρήσιμη η ομαδοποίηση των οικισμών που γειτνιάζουν μεταξύ τους ή επικοινωνούν μέσω του ίδιου οδικού άξονα και, επομένως, μπορούν να θεωρηθούν ότι αποτελούν μια διακριτή ομάδα.

Με βάση την αρχή αυτή παρουσιάζεται στη συνέχεια η πρόταση ομαδοποίησης των οικισμών της περιοχής μελέτης σε Οικιστικές Ενώτητες (ΟΕ), με στόχο την ανάπτυξη πολυκεντρικής οικιστικής δομής στον βαθμό βεβαίως που αυτό είναι εφικτό, δεδομένης της κυρίαρχης παρουσίας της πόλης των Χανίων και δευτερευόντως της Σούδας. Λαμβάνονται υπόψη η μορφολογία του εδάφους, ο προβλεπόμενος μελλοντικός πληθυσμός, τα φυσικά και τεχνητά όρια και οι υπάρχουσες κοινωφελείς εξυπηρετήσεις.

- ΟΕ-1. Το Πολεοδομικό Συγκρότημα **Χανίων** (ΠΣΧ), στο οποίο εντάσσονται τα Χανιά (22 Πολεοδομικές Ενώτητες), η Σούδα (4 Πολεοδομικές Ενώτητες) και οι περιαστικοί οικισμοί που βρίσκονται στη ζώνη της άμεσης επιρροής των Χανίων-Σούδας: Βαμβακόπουλο, Περιβόλια, Μουρνιές, Αγ. Σαράντα, Νεροκούρος, Τσικαλαριά και Μαλάξα. Ο ρόλος του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Χανίων είναι αυτός που καθορίζεται από τα υπερκείμενα επίπεδα σχεδιασμού: πρωτεύων εθνικός πόλος, έδρα Περιφερειακής Ενώτητας, σε συμπληρωματική σχέση με το Ηράκλειο. Είναι η Ενότητα με την

Β1' ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

μεγαλύτερη αναπτυξιακή δυναμική και τις σημαντικότερες συγκρούσεις χρήσεων γης. Πληθυσμός 2011/2031: 78.000/94.000.

- ΟΕ-2. Η ομάδα οικισμών στο δυτικό τμήμα της περιοχής μελέτης: Όαση, Λυγιδές, Ποτιστήρια, **Βαρύπετρο**, Μυλωνιανά, Κυρτωμάδος, Αγυιά, Επισκοπή και Μαρμαράς. Αναπτύσσονται με άξονα την Επαρχιακή Οδό 27 (Χανίων - Ομαλού). Βρίσκονται σε απόσταση από τα Χανιά, από τα οποία διατηρούν μια σχετική λειτουργική αυτοτέλεια. Οι σημερινές κοινωνικές υποδομές είναι περιορισμένες (νηπιαγωγείο και δημοτικό σχολείο στο Βαρύπετρο, νηπιαγωγείο στα Ποτιστήρια). Αντιστοιχούν σε μια ευρεία αγροτική έκταση με εκτεταμένο αναδασμό. Η Λίμνη της Αγυιάς αποτελεί έναν εν δυνάμει πόλο οργάνωσης δραστηριοτήτων με προστιθέμενη αξία για την περιοχή. Πληθυσμός 2011/2031: 2.200/2.600.
- ΟΕ-3. Μια μικρότερη ομάδα οικισμών η οποία αναπτύσσεται στο ανατολικό τμήμα της περιοχής μελέτης: **Άπτερα**, Ζαχαριάς, Καφές, Μπερτιανά, Μ. Χωράφια, Καλάμι. Διατάσσονται γύρω από τον εκτεταμένο αρχαιολογικό χώρο των Άπερων, που έχει χαρακτηριστεί ως Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους (ΤΙΦΚ), στον άξονα της οδού Χανιά-Ρέθυμνο. Πληθυσμός 2011/2031: 480/580.
- ΟΕ-4. Οι οικισμοί της ΔΕ Κεραμειών αναπτύσσονται στα ημιορεινά και ορεινά τμήματα του Δήμου Χανίων, στις υπώρειες των Λευκών Ορέων και αποτελούν μια ξεχωριστή ενότητα με έδρα το **Γερολάκκο** (δίπολο με Κατωχώρι). Η Μαλάξα, λόγω της ιδιαίτερης θέσης της, μπορεί να θεωρηθεί ότι εντάσσεται στο Πολεοδομικό Συγκρότημα Χανίων (ΠΣΧ), με το οποίο οι οδική σύνδεση αναμένεται να βελτιωθεί πρωτίστως για την εξυπηρέτηση του ΕΠΙΧΕΙ.ΠΑ. Χανίων. Πληθυσμός 2011/2031: 560/660.
- ΟΕ-5. Το **Θέρισσο**, ιστορικός οικισμός, χαρακτηρισμένος ως ΤΙΦΚ, αποτελεί μια εντελώς ιδιαίτερη περίπτωση και μπορεί να αναλάβει ένα σημαντικό ρόλο στην οργάνωση δραστηριοτήτων οικότουρισμού και εναλλακτικού τουρισμού στις εσωτερικές ορεινές περιοχές του δήμου, σε συνδυασμό με τη χωρική ενότητα των Κεραμειών. Πληθυσμός 2011/2031: 110/130.
- Το οικιστικό δίκτυο της ΔΕ Ακρωτηρίου λειτουργεί ως "ανοιχτή πόλη" αρκετά ικανοποιητικά με κέντρο την ενοποιημένη πλέον οικιστική περιοχή **Κουνουπιδιανά – Πλακούρες – Κορακίες** που συγκεντρώνει πλήθος εξυπηρετήσεων. Οι οικισμοί **Χωραφάκια, Στέρνες και Αρώνι** λειτουργούν ως τοπικής σημασίας κέντρα κάλυψης καθημερινών αναγκών. Οι παραλιακοί "οικισμοί" **Σταυρός, Μαράθι, Τερσανάς** λειτουργούν ως υπερτοπικά κέντρα αναψυχής.
- Το οικιστικό δίκτυο της ΔΕ Νέας Κυδωνίας δεν λειτουργεί ως "ανοιχτή πόλη" γιατί δεν έχει (πλέον) "κεντρικό" οικισμό, μετά τη διάχυση του πληθυσμού στην παραλιακή ζώνη. Με την πάροδο του χρόνου η "κεντρικότητα" των οικισμών της ενδοχώρας (**Δαράτσο, Γαλατάς, Σταλός**) βαίνει μειούμενη, καθώς παράλληλα αυξάνει η συγκέντρωση εξυπηρετήσεων κεντρικού χαρακτήρα κατά μήκος της ΠΕΟ. Σημειώνεται, επίσης, η ιδιαιτερότητα του οικισμού της **Αγίας Μαρίας**, που ως ο πλέον "απομακρυσμένος" από τα Χανιά καλύπτει μέρος των καθημερινών αναγκών του από το γειτονικό οικιστικό κέντρο του Πλατανιά.

Β1' ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Ιεραρχήσεις

Σύμφωνα με το ισχύον θεσμοθετημένο οικιστικό δίκτυο (από τον υπερκείμενο σχεδιασμό ΠΠΧΣΑΑ-Κρήτης, 2003), τα Χανιά κατατάσσονται στους οικισμούς 2ου ενισχυμένου επιπέδου, η Σούδα στους οικισμούς 3ου επιπέδου, ενώ οι οικισμοί Βαμβακόπουλο, Μουρνιές, Πιθάρι, Γαλατάς και Γερολάκκος κατατάσσονται στους οικισμούς 4ου ενισχυμένου επιπέδου. Οι υπόλοιποι οικισμοί της περιοχής μελέτης κατατάσσονται στο 5ο επίπεδο.

Σύμφωνα με το Νέο ΠΠΧΣΑΑ-Κρήτης, το οποίο ενσωματώνει τις ιεραρχήσεις του ΓΠΧΣΑΑ, τα Χανιά κατατάσσονται στους πρωτεύοντες εθνικούς πόλους (οικιστικό κέντρο 2ου επιπέδου). Η Σούδα είναι πόλος με ειδικό εθνικό και περιφερειακό ρόλο (οικιστικό κέντρο 6ου επιπέδου). Οι οικισμοί Βαμβακόπουλο, Μουρνιές και Γερολάκκος και Πιθάρι, Κουνουπιδιανά – Νέα Κυδωνίας είναι έδρες Δημοτικών Ενοτήτων - τ έως Καποδιστριακών Δήμων (οικιστικά κέντρα 7ου επιπέδου). Ακολουθούν οι λοιποί οικισμοί (συνεχίζοντας την κατηγοριοποίηση του Νέου ΠΠΧΣΑΑ θεωρούμε τους λοιπούς αυτούς οικισμούς ως οικισμούς 8^{ου} επιπέδου – που αντιστοιχεί με τους οικισμούς 5^{ου} επιπέδου όπως ιεραρχήθηκαν από το ΠΠΧΣΑΑ 2003).

Κεντρικές λειτουργίες εκπαίδευσης, περίθαλψης και πρόνοιας, εκτός από τα Χανιά και τη Σούδα, υπάρχουν περιορισμένες στις Δημοτικές / Τοπικές Κοινότητες Μουρνιών (Νηπιαγωγείο, Δημοτικό, Γυμνάσιο, Λύκειο), Περιβολίων (Νηπιαγωγείο, Δημοτικό), Βαμβακόπουλου (Νηπιαγωγείο, Δημοτικό), Βαρυπέτρου (Νηπιαγωγείο, Δημοτικό), Τσικαλαριών (Νηπιαγωγείο, Δημοτικό), Κοντόπουλων (Δημοτικό, Περιφερειακό Ιατρείο), Παππαδιανών (Νηπιαγωγείο), Δαράτσου (Νηπιαγωγείο, Γυμνάσιο, Λύκειο, ΚΑΠΗ), Γαλατά (Νηπιαγωγείο, Δημοτικά, Βρεφονηπιακός Σταθμός), Αγίας Μαρίας (Νηπιαγωγείο, Δημοτικό), Σταλού (Νηπιαγωγείο), Κουνουπιδιανών (Νηπιαγωγείο, Δημοτικά, Γυμνάσιο, Λύκειο, Βρεφονηπιακός Σταθμός, ΚΑΠΗ), Αρωνίου (Νηπιαγωγείο, Δημοτικό, Περιφερειακό Ιατρείο) και Στερνών (Νηπιαγωγείο, Δημοτικό, Κέντρο Στήριξης Ατόμων με Αναπηρίες).

Κεντρικές λειτουργίες εκπαίδευσης και αθλητισμού εκτός από τα Χανιά και τη Σούδα, υπάρχουν στις ΔΚ:

- Κουνουπιδιανών: Πολυτεχνείο Κρήτης, ΕΕΕΚ (Εργαστήριο Ειδικής Εκπαίδευσης & Κατάρτισης), Εθνικό Σκοπευτήριο. Στην ίδια ΔΚ έχουν επίσης σχεδόν ολοκληρωθεί το Ποδηλατοδρόμιο και το Κλειστό Κολυμβητήριο, που όμως δεν λειτουργούν
- Δαράτσου: Κλειστό Γυμναστήριο Κλαδισού.

Στα πλαίσια της παρούσας μελέτης, σύμφωνα με την αρχή της πολυκεντρικής δομής σε κάθε επίπεδο (μείωση ανισοτήτων, μείωση μετακινήσεων, ανάσχεση πολωτικής λειτουργίας), προτείνεται:

- Η ομαδοποίηση των οικισμών της περιοχής μελέτης σε 5 Οικιστικές Ενότητες, όπως παρουσιάστηκε πιο πάνω, με έδρες τα Χανιά για την ΟΕ-1, το Βαρυπέτρο για την ΟΕ-2, τα Άπτερα για την ΟΕ-3, το Γερολάκκο/Κατωχώρι για την ΟΕ-4 και το Θέρισσο για την ΟΕ-5.

Β1 ' ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

- Η αναβάθμιση των εδρών των Δημοτικών / Τοπικών Κοινοτήτων σε οικισμούς ενισχυμένου 8ου επιπέδου. Από τους οικισμούς αυτούς, το Βαρύπετρο, τα Άπτερα, το Θέρισσο και το Κατωχώρι (σε συνδυασμό με το Γερολάκκο) προτείνονται επίσης ως έδρες των αντίστοιχων Οικιστικών Ενοτήτων.

Το προτεινόμενο οικιστικό σύστημα παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί.

B1 ' ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

**ΠΙΝΑΚΑΣ Π.1.3.1.
ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ**

Οικιστικές Ενότητες	ΔΕ	ΔΚ/ΤΚ	Οικισμοί	Οικιστικό Κέντρο				
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)			
ΟΕ-1	ΔΕ ΧΑΝΙΩΝ, ΘΕΡΙΣΟΥ, ΕΛ.ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ	ΤΚ ΒΑΜΒ., ΔΚ ΠΕΡΙΒ, ΔΚ ΜΟΥΡΝ., ΔΚ ΝΕΡΟΚ.	ΧΑΝΙΑ (ΠΕ-1 έως ΠΕ-22)	2ου επιπέδου	έδρα ΟΕ-1			
			ΔΕ ΣΟΥΔΑΣ	ΔΚ ΣΟΥΔΑΣ ΤΚ ΤΣΙΚΑΛΑΡΙΩΝ	ΣΟΥΔΑ (ΠΕ-1 έως ΠΕ-4) ΤΣΙΚΑΛΑΡΙΑ, ΤΑ ΜΟΥΡΝΙΕΣ	6ου επιπέδου 8ου επιπέδου+ 7ου επιπέδου	έδρα ΔΕ έδρα ΔΕ	
	ΔΕ ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ	ΔΚ ΜΟΥΡΝΙΩΝ	ΔΚ ΝΕΡΟΚΟΥΡΟΥ	ΣΤΥΛΟΣ ΜΟΥΡΝΙΩΝ	8ου επιπέδου			
				ΜΕΤΟΧΙ ΧΑΪΔΕΡ ΑΓΑ				
				ΚΟΚΚΙΝΟ ΜΕΤΟΧΙ				
				ΚΟΥΚΟΥΝΑΡΑ				
				ΚΡΥΟ ΝΕΡΟ				
				ΝΕΡΟΚΟΥΡΟΣ			8ου επιπέδου+	έδρα ΔΚ
				ΜΕΤΟΧΙ ΑΓΑΔΑΚΙ			8ου επιπέδου	
				ΜΕΤΟΧΙ ΠΕΤΡΗ ΜΠΕΗ				
				ΜΕΤΟΧΙ ΤΣΙΓΚΡΙ				
				ΞΥΛΟΚΑΜΑΡΑ				
	ΑΓΪΟΙ ΣΑΡΑΝΤΑ							
	ΚΑΤΣΙΦΑΡΙΑΝΑ							
ΔΕ ΚΕΡΑΜΕΙΩΝ	ΤΚ ΜΑΛΛΑΞΑΣ	ΜΑΛΛΑΞΑ	8ου επιπέδου+	έδρα ΤΚ				
ΔΕ ΘΕΡΙΣΟΥ	ΔΚ ΠΕΡΙΒΟΛΙΩΝ	ΤΚ ΒΑΜΒΑΚΟΠΟΥΛΟΥ	ΒΑΜΒΑΚΟΠΟΥΛΟ	7ου επιπέδου	έδρα ΔΕ			
		ΔΚ ΠΕΡΙΒΟΛΙΑ	ΠΕΡΙΒΟΛΙΑ	8ου επιπέδου+	έδρα ΔΚ			
			ΣΟΥΔ	8ου επιπέδου				
			ΠΕΛΕΚΑΓΓΙΝΑ					
ΜΑΡΙΑΝΑ								
ΓΑΡΙΠΑ								
ΟΕ-2	ΔΕ ΘΕΡΙΣΟΥ	ΤΚ ΑΓΙΑΣ	ΑΓΙΑ - ΕΠΙΣΚΟΠΗ	8ου επιπέδου+	έδρα ΤΚ			
		ΤΚ ΒΑΡΥΠΕΤΡΟΥ	ΚΥΡΤΩΜΑΔΟΣ	8ου επιπέδου	8ου επιπέδου			
			ΒΑΡΥΠΕΤΡΟΝ	8ου επιπέδου+			έδρα ΟΕ-2	
			ΛΥΓΙΔΕΣ					
			ΜΑΡΜΑΡΑΣ					
			ΜΥΛΙΩΝΙΑΝΑ					
ΟΑΣΙΣ								
ΠΟΤΙΣΤΗΡΙΑ								
ΟΕ-3	ΔΕ ΣΟΥΔΑΣ	ΤΚ ΑΠΤΕΡΩΝ	ΑΠΤΕΡΑ	8ου επιπέδου+	έδρα ΟΕ-3			
			ΖΑΧΑΡΙΑΣ (Καφές, Μεγάλα Χωράφια)	8ου επιπέδου				
			ΚΑΛΑΜΙ					
ΜΠΕΡΕΤΙΑΝΑ								
ΟΕ-4	ΔΕ ΚΕΡΑΜΕΙΩΝ	ΤΚ ΠΑΠΠΑΔΙΑΝΩΝ	ΓΕΡΟΛΑΚΚΟΣ	7ου επιπέδου	έδρα ΟΕ-4			
			ΛΟΥΛΟΣ	8ου επιπέδου				
			ΑΧΛΑΔΕΣ					
			ΓΙΑΝΑΓΙΑ					
			ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ					
		ΧΩΡΑΦΙΑΝΑ						
		ΤΚ ΔΡΑΚΟΝΑΣ	ΔΡΑΚΟΝΑ	8ου επιπέδου+	έδρα ΤΚ			
		ΤΚ ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΩΝ	ΚΑΤΩΧΩΡΙ	8ου επιπέδου+	δίπολο με Γερολάκκο			
			ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΑ	8ου επιπέδου				
		ΤΚ ΚΑΜΠΩΝ	ΚΑΜΠΟΙ	8ου επιπέδου+	έδρα ΤΚ			
ΓΕΡΟΠΡΙΝΟΣ	8ου επιπέδου							
ΜΑΔΑΡΟ								
ΤΣΑΚΙΣΤΡΑ								
ΤΚ ΠΛΑΤΥΒΟΛΑΣ	ΠΛΑΤΥΒΟΛΑ	8ου επιπέδου+	έδρα ΤΚ					
	ΘΥΜΙΑ	8ου επιπέδου						
	ΣΠΗΛΙΑΡΙΑ							
ΟΕ-5	ΔΕ ΘΕΡΙΣΟΥ	ΤΚ ΘΕΡΙΣΟΥ	ΘΕΡΙΣΟΝ	8ου επιπέδου+	έδρα ΟΕ-5			

ΠΗΓΗ: ΟΜΑΔΑ ΜΕΛΕΤΗΣ

Σημ. Η οικιστική συγκέντρωση Πλατάνη, της ΔΚ Σούδας, ως εκτός σχεδίου περιοχή, δεν παρουσιάζεται στον παραπάνω πίνακα.

Β1 ' ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Για την Δ.Ε. Ακρωτηρίου, η προτεινόμενη οργάνωση του οικιστικού δικτύου είναι όπως ακολουθεί:

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Οικιστικό Κέντρο ΔΕ 	<p>Κουνουπιδιανά – Πλακούρες, Κορακιές, Πιθάρι (οικιστική περιοχή κεντρικού χαρακτήρα που τείνει να ενοποιηθεί) 7^{ου}+ επιπέδου (ενισχυμένου)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Οικιστικά Κέντρα τοπικής σημασίας 	<p>Χωραφάκια Στέρνες Αρώνι</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Οικισμοί 	<p>Μουζουράς Χορδάκι Παζινός Καθιανά Καμπάνι Καλόρρουμα Αργουλιδές Ακρόπολις (Ριζόσκλοκο) Καλαθάς Α', Β', Γ' ΣΟΔΥ Αγίου Ονουφρίου Χωραφάκια ΟΣΣΑΥΚ Γαλήνη (Βαρδιάκι)</p>

Για την Δ.Ε. Νέας Κυδωνίας, η προτεινόμενη οργάνωση του οικιστικού δικτύου είναι όπως ακολουθεί:

Οικιστικό Κέντρο ΔΕ	Ο οικισμός Γαλατάς αδυνατεί πλέον να λειτουργήσει ως οικιστικό κέντρο της ΔΕ	
Οικιστικά Κέντρα τοπικής σημασίας	Γαλατάς Δαράτσο	Καλύπτουν μέρος των αναγκών τους σε εξυπηρετήσεις 7 ^{ου} επιπέδου
Οικισμοί	Παρηγοριά Μακρύς Τοίχος Κάτω Δαράτσο Κάτω Γαλατάς Κάτω Σταλός Σταλός Αγία Μαρίνα	Το γραμμικό κέντρο κατά μήκος της ΠΕΟ καλύπτει μεγάλο μέρος των καθημερινών τους αναγκών 7 ^{ου} επιπέδου. Κατά τα λοιπά εξυπηρετούνται από τα οικιστικά κέντρα τοπικής σημασίας (Γαλατάς – Δαράτσο) & τα Χανιά. (Ειδικότερα η Αγία Μαρίνα εξυπηρετείται από τον Πλατανιά και τα Χανιά)

B1 ' ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Ρόλοι

Ο ρόλος της περιοχής μελέτης προσδιορίζεται ως εξής:

- Πόλος ευρωπαϊκής, μεσογειακής και διαπεριφερειακής ακτινοβολίας
- Νομαρχιακό διοικητικό κέντρο
- Συγκοινωνιακός κόμβος (Διεθνές Λιμάνι, Διεθνές Αεροδρόμιο)
- Τουριστικό – Ιστορικό / Πολιτιστικό Κέντρο
- Έδρα του Πολυτεχνείου Κρήτης – Κέντρο Έρευνας και Τεχνολογίας

Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά το ρόλο των Χανίων, προβλέπονται τα εξής (ΠΠΧΣΑΑ-Κ, σ. 40)

Χανιά: πρωτεύων εθνικός πόλος ευρωπαϊκής, μεσογειακής και διαπεριφερειακής ακτινοβολίας, με άξονα τις επιστήμες, τις εφαρμογές και το περιβάλλον. Διαθέτει τις *Σχολές του Πολυτεχνείου Κρήτης*, με το ιδρυθέν στο μεταξύ διάστημα Τμήμα Αρχιτεκτόνων, το *Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο (Μ.Α.Ι.Χ.)* που προτείνεται να εμπλουτιστεί με συμπληρωματικές δραστηριότητες για αναβάθμιση του έργου του στον τομέα έρευνας και εφαρμογής της αγροτικής οικονομίας (σύγχρονοι τρόποι καλλιεργειών), το *Ινστιτούτο Υποτροπικών και Ελιάς*, το *ΚΕΓΕ*, το *Κέντρο Αρχιτεκτονικής Μεσογείου*, την Ορθόδοξη Ακαδημία Κρήτης και το *Ίδρυμα Ελευθερίου Βενιζέλου*, τα οποία αποτελούν θεσμούς εν λειτουργία και προσανατολίζονται με αναφορά τις εφαρμογές, τις επιστήμες και την προβολή των περιβαλλοντικών ιδιαιτεροτήτων του μεσογειακού χώρου.

Ενδεικτικά, οι δραστηριότητες με τις οποίες μπορεί να εμπλουτιστεί η πόλη είναι: *Μεσογειακό Κέντρο Δημοσιογραφίας*, του οποίου έχει προ πολλού ανακοινωθεί η ίδρυση, καθώς και *Σχολή Καλών Τεχνών*, Τμήμα *Μηχανικών Βιοϊατρικής και Βιοτεχνολογίας*, *Ινστιτούτο Γεωδυναμικού και Αντισεισμικού Σχεδιασμού*, στα πλαίσια του Πολυτεχνείου Κρήτης, συμπληρωμένα με την ίδρυση *Συνεδριακού Κέντρου*, σύμφωνα με το Ν.2160/93, άρθρο 41. Επιδιώκεται να ενισχυθεί περαιτέρω η λειτουργία του *Κέντρου Πιστοποίησης*, ο πυρήνας του οποίου έχει ήδη συγκροτηθεί από το ΜΑΙΧ, για εφαρμοσμένα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης και για οικολογικά προϊόντα, ομοίως στραμμένο στις ιδιαιτερότητες του μεσογειακού χώρου. Επίσης, λόγω της ύπαρξης του διεθνούς κόμβου οπτικών ινών, έχει τη δυνατότητα να αναδειχθεί σε Κέντρο Εμπορικών Συναλλαγών στο πλαίσιο της πολυκεντρικής ισόρροπης ανάπτυξης.

Οι οικισμοί Βαρύπετρο, Θέρισσο, Γερολάκκος και Άπτερα, Πιθάρι – Κουνουπιδιανά και Γαλατάς, που είναι έδρες των προτεινόμενων ΟΕ, αναβαθμίζονται και εξυπηρετούν την ενδοχώρα τους. Περιβάλλουν την ΟΕ-1 και έχουν ως ρόλο την ανάσχεση της τάσης συγκέντρωσης του πληθυσμού στο αστικό κέντρο της περιοχής μελέτης και την υποστήριξη της τοπικής ανάπτυξης.

Στα μικρότερα οικιστικά κέντρα προβλέπονται υποστηρικτικές υποδομές εμβέλειας, ώστε να ενισχύεται η συνεργασία των πόλεων και της υπαίθρου, με δημιουργία πλεγμάτων, τα οποία καθιστούν τον χώρο συνολικά ελκυστικό (σελ. 39).

Β1 ' ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Π.1.3.3. Σχέσεις της Περιοχής Μελέτης με τους Ευρύτερους Άξονες Ανάπτυξης

Σύμφωνα με τον υπερκείμενο σχεδιασμό, στην ευρύτερη περιοχή μελέτης ο κύριος άξονας ανάπτυξης είναι ο Βόρειος Άξονας Κρήτης που υλοποιείται με αναφορά το ΒΟΑΚ. Επιπλέον αυτού μπορούν να διακριθούν και οι εξής:

- Άξονας Χανιά-Ομαλός και Χανιά-Σούγια, που είναι οι βασικές συνδέσεις με τα Λευκά Όρη και με τις νότιες παράκτιες περιοχές της ΠΕ Χανίων.
- Το παραλιακό μέτωπο του αστικού μετώπου των Χανίων εκτεινόμενο προς τις ΔΕ Ν. Κυδωνίας, αποτελεί έναν επίσης σημαντικό άξονα αναφοράς και ανάπτυξης. Μικρότερης σημασίας, είναι το παράκτιο μέτωπο στον κόλπο της Σούδας.

Β1' ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΤΑΣΗ

Π.1.4. Ανάδραση προς τον Χωροταξικό – Αναπτυξιακό Σχεδιασμό

Το σχέδιο οργάνωσης του χώρου των ΔΕ Χανίων, Ελ. Βενιζέλου, Θερίσου, Σούδας και Κεραμειών συμφωνεί και εξειδικεύει τις κατευθύνσεις και ρυθμίσεις του υπερκείμενου σχεδιασμού και επομένως δεν προκύπτει ανάγκη ανάδρασης προς αυτόν. Επισημαίνεται ωστόσο ότι σε εκκρεμότητα παραμένει η διαδικασία καθορισμού οργανωμένου υποδοχέα υποδοχής μονάδων υψηλής όχλησης, με σχετική πρόταση για την περιοχή Πλατάνι στην υπό θεσμοθέτηση αναθεώρηση του ΠΠΧΣΑΑ Κρήτης.

Το σχέδιο οργάνωσης του χώρου της ΔΕ Ακρωτηρίου συμφωνεί και εξειδικεύει τις κατευθύνσεις και ρυθμίσεις του υπερκείμενου σχεδιασμού. Εξαιρέση, ωστόσο, αποτελούν τα παρακάτω σημεία:

- Ως προς την "βασική κατεύθυνση" χωρικής οργάνωσης του τουρισμού υιοθετεί την άποψη του ΤΕΕ – Τμήμα Δυτικής Κρήτης που προτείνει, στο πλαίσιο διαβούλευσης της Μελέτης "Αναθεώρηση και Εξειδίκευση του ΠΠΧΣΑΑ Κρήτης", την κατάταξη μεγάλου τμήματος της παραλιακής του ζώνης (και ειδικότερα το τμήμα Καλαθάς – Σταυρός) στην κατηγορία Α2-Αναπτυσσόμενες Τουριστικά Περιοχές.
- Ως προς τη μελέτη "Αναθεώρηση και Εξειδίκευση του ΠΠΧΣΑΑ Κρήτης", και συγκεκριμένα σχετικά με την κατάταξη των οικισμών, δεν υιοθετεί την άποψη της σύμφωνα με την οποία το οικιστικό κέντρο της ΔΕ είναι οι οικισμοί Κουνουπιδιανά και Πιθάρι, που τους κατατάσσει στο 7^ο επίπεδο. Οικιστικό κέντρο της ΔΕ πρέπει να θεωρείται πλέον η πολεοδομικά ενοποιημένη οικιστική περιοχή που συμπεριλαμβάνει επιπλέον των προαναφερόμενων οικισμών και τους οικισμούς Πλακούρες – Κορακιές. Ο μόνιμος πληθυσμός αυτού του οικιστικού κέντρου το 2031 εκτιμάται ότι θα υπερβαίνει τους 10.000 κατοίκους και θα λειτουργεί ως βασικό κέντρο παροχής εξυπηρετήσεων πληθυσμού άνω των 20.000 κατοίκων, συμπεριλαμβανομένων και των παραθεριστών. Συνεπώς, προτείνεται η κατάταξή του στην κατηγορία 7^{ου} ενισχυμένου επιπέδου.

Το σχέδιο οργάνωσης του χώρου της ΔΕ Νέας Κυδωνίας συμφωνεί και εξειδικεύει τις κατευθύνσεις και ρυθμίσεις του υπερκείμενου σχεδιασμού. Σε σχέση με την πρόταση της Μελέτης "Αναθεώρηση και Εξειδίκευση του ΠΠΧΣΑΑ Κρήτης" (Β1 Στάδιο):

- Ως προς την "βασική κατεύθυνση" χωρικής οργάνωσης του τουρισμού στον χώρο της ΔΕ δεν υιοθετεί την πρόταση σύμφωνα με την οποία η παράκτια ζώνη της ΔΕ μετατάσσεται από την κατηγορία Α2 / Αναπτυσσόμενες Τουριστικά Περιοχές στην κατηγορία Α1 / Αναπτυγμένες Τουριστικά Περιοχές. Εκφράζει βάσιμες αμφιβολίες σχετικά με τη δυνατότητα του οικισμού Γαλατά (ή οποιουδήποτε άλλου οικισμού της ΔΕ) να λειτουργήσει ως οικιστικό κέντρο της ΔΕ (7^{ου} επιπέδου). Συνεπώς, προτείνεται ο χαρακτηρισμός των οικισμών Γαλατά και Δαράτσο ως "οικιστικά κέντρα τοπικής σημασίας".